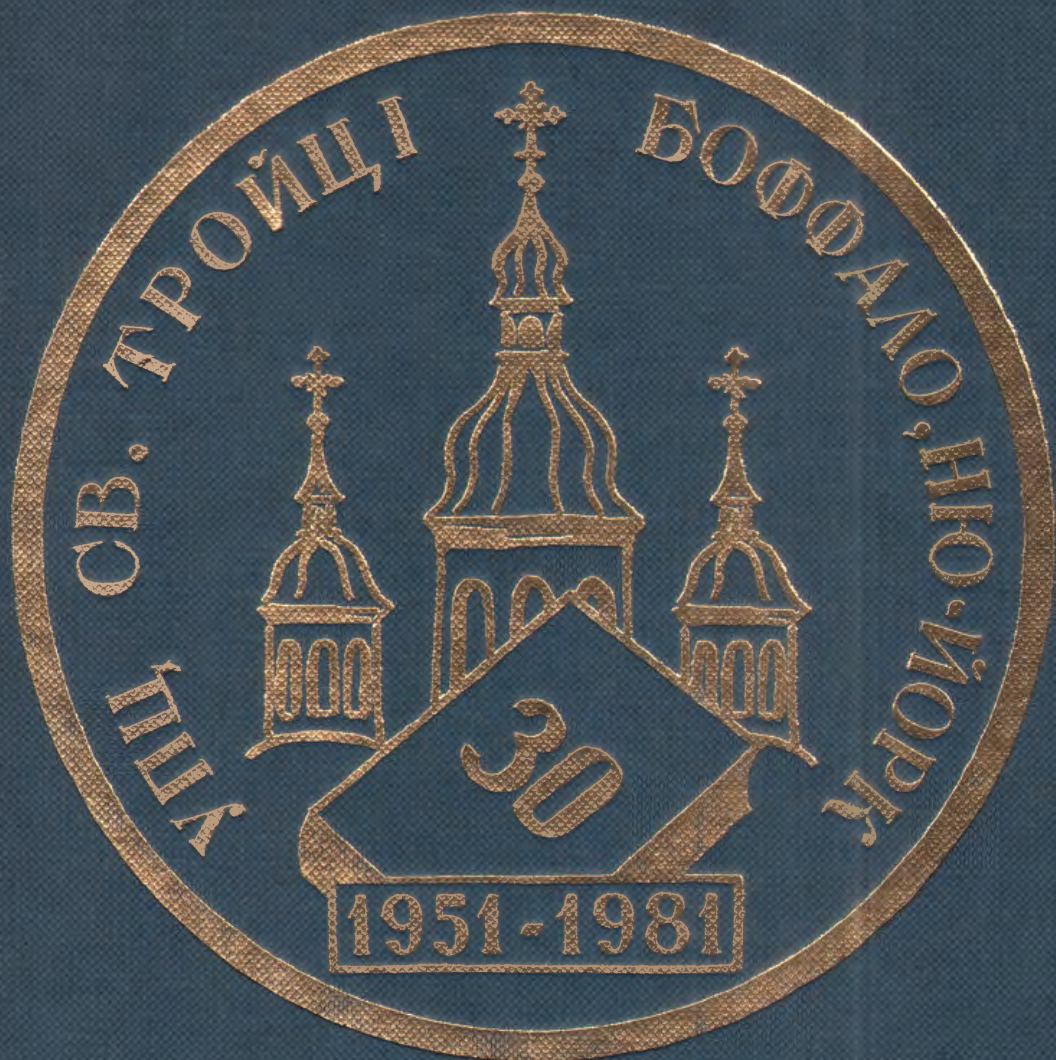

**HOLY TRINITY UKRAINIAN
ORTHODOX CHURCH**

1951 — 1981

BUFFALO - CHEEKTOWAGA, N.Y.

1981

**УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА
СВ. ТРОЙЦІ
1951 — 1981**

**БОФФАЛО - ЧІКОВАГА, Н.И.
1981**

НАКЛАДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ТРОЙЦІ

Мовна редакція мгр. Олександра Воронина

Авторські права застережені

Printed by
HARMONY PRINTING LIMITED
70 Coronet Road, Toronto, Ontario, Canada M8Z 2M1

ПРЕСВЯТА ТРОИЦЯ

БЛАЖЕННІШИЙ МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ

МИТРОПОЛИЧА КАНЦЕЛАРИЯ
Української Православної Церкви в С.Ш.А.
П.О. Бокс 495
С. Бавнд Брук, Нью Джерзі 08880
Тел.: (201) 356-0090

METROPOLITAN'S CHANCERY
Ukrainian Orthodox Church of the U.S.A.
P.O. Box 495
South Bound Brook, New Jersey 08880
Tel.: (201) 356-0090

MOST REVEREND MITYSLAV S. SKRYPNYK
Archbishop of Philadelphia and Metropolitan
of The Ukrainian Orthodox Church
of the U.S.A.

Серпень 11, 1981.

Всечесний Отець
Богдан С е н ц ь о,
Настоятель церкви св.Троїці
Б о ф ф а л о, Н.Й.

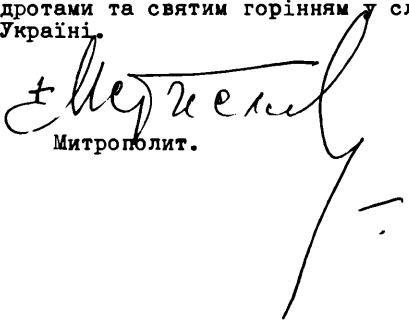
Всечесний і дорогий Отче!

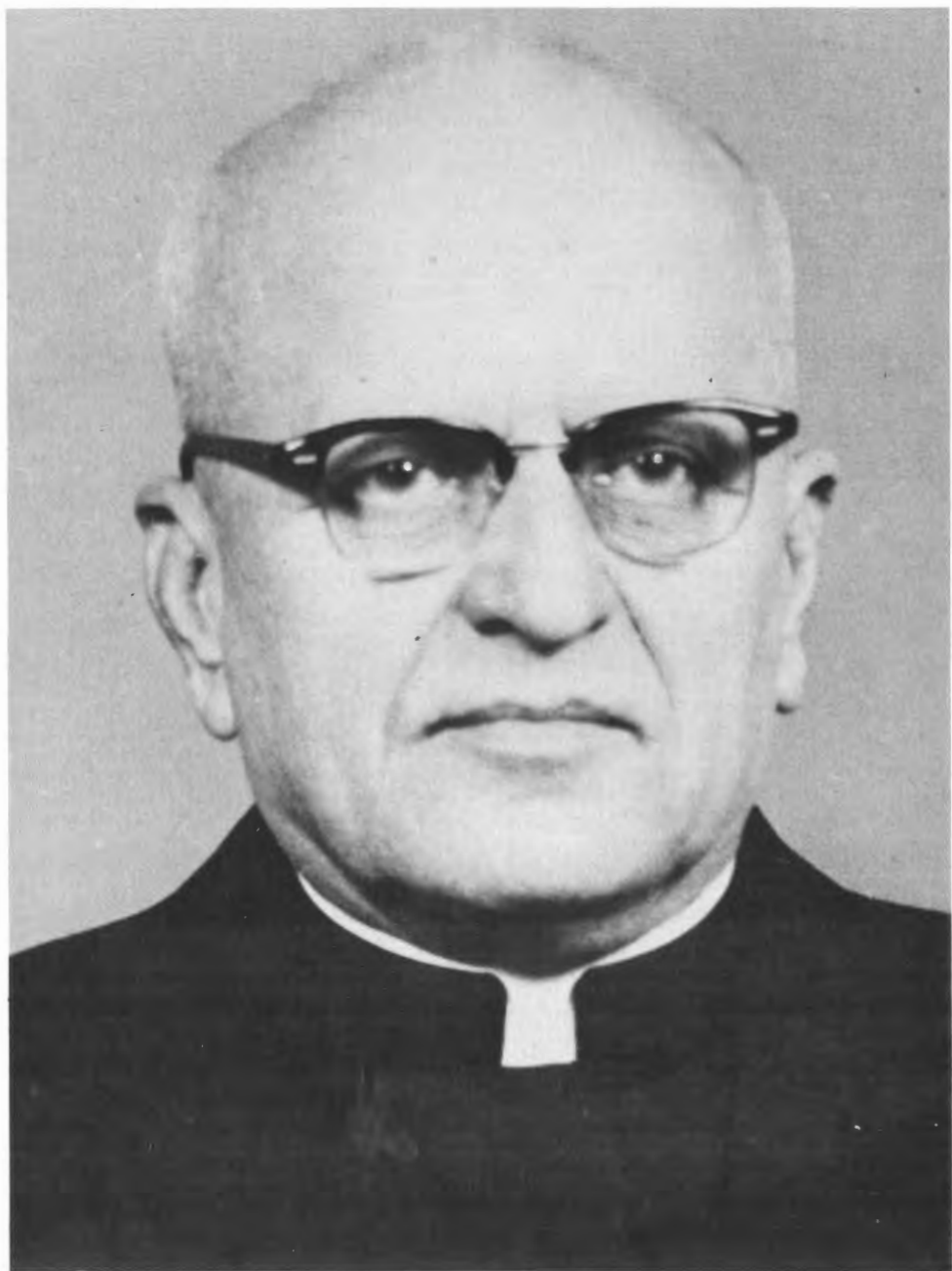
Приємно було мені довідатись з Вашого листа, що доручена Вашій духовній опіці парафія Св. Троїці в Боффало збирається відзначити 30-ліття свого існування. Своїм листом, дорогий Отче, Ви пригадали мені й мою причетність до постанови української православної парафії у Боффало. Цій причетності понад 31 рік віку. В роках 1949-50 я і тодішній настоятель укр. прав. церкви Св. Юрія у Грімсбі, Онтеріо в Канаді, а теперішній Преосвящ. Єпископ Саскатунський Василь Федак, на запрошення невеличкої укр. православної громадки людей, відбували місійні наїзди на Боффало, відправляли богослуження, коли не помиляюся, у якійсь польській "галі". Думаю, що цей факт дає мені право на якесь там місце у списку основоположників Вашої парафії.

Це право дає мені ще одне право: - радіти з усіма теперішніми членами парафії з щасливо досягнутого т р и д ц я т и л і т т я та великих здобутків у Божому Винограднику Вашої Христової Громади, найбільшим серед яких вважаю зміцнення внутрішньої церковної дисципліни і збагачення братньої у Христі любови. За Божу нагороду для парафії вважаю те, що Господь обдарував її Добрим Пастирем - дорогим і любим мені та людям всечесним Отцем Богданом.

Молю Господа, щоб Він обдарував Вас, Отче, і Ваших побожних парафіян Своєю ласкою і щедротами та святим горінням у службі Богові й многострадальній Україні.

Широ відданий у Христі

Митрополит.

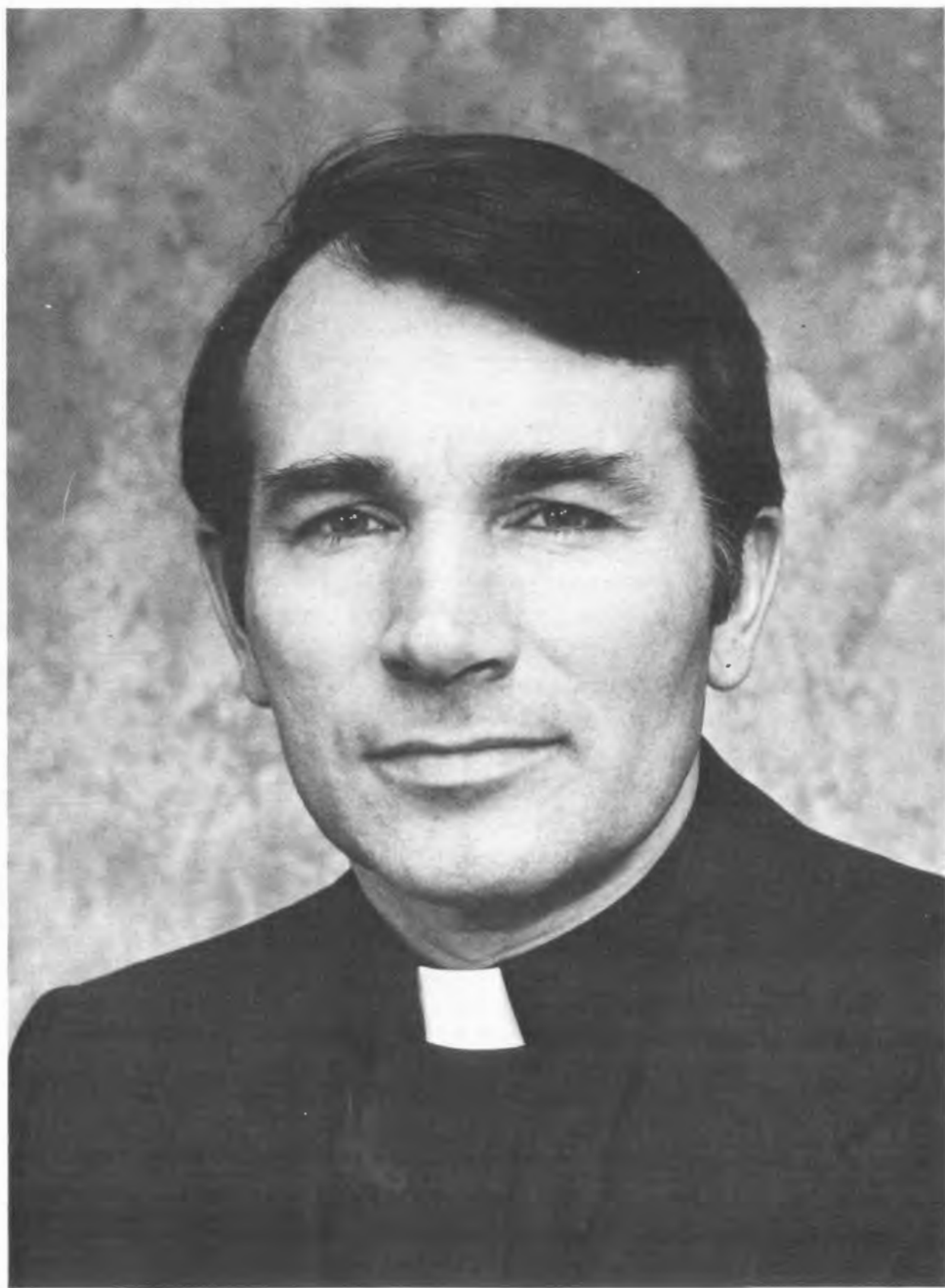
**Перший настоятель і засновник Церкви Св. Тройці в Боффало, Н.ґ.
Високопреподобний Митрофорний Протоіерей о. Микола Лящук. 1951 р.**

Видаючи цю Ювілейну книгу для відзначення 30-ліття Парафії Св. Тройці в Боффало, хочемо скласти подяку всім, хто працею, порадами, грошовими пожертвами, інформаціями та знімками допоміг нам виконати наше завдання. Задум видати, як скромну історично-документальну працю, Ювілейну книгу парафії підтримали майже без винятку всі організації при парафії та окремі парафіяни, а ентузіастична допомога о. настоятеля Б. Сенцьо дала нам насагу, не зважаючи на труднощі, таки довести працю до кінця.

Окрема подяка нашому бувшому парафіянинові, видавцеві парафіяльних журналів, проповідникові, вчителю, авторові, дорогому братові мгр. Олександрові Воронину за співпрацю у виданні цієї книги. Сердечно дякуємо Парафіяльній раді, а особливо голові п. Володимирові Побивайло за непохитну активну допомогу й ініціативу у виданні Ювілейної книги, Сестрицтву ім. Святої княгині Ольги і голові пані Уляні Петручок, Братству Св. Апостола Андрія Первозванного і голові п. Михайлові Різунові, Батьківському комітетові і голові пані Мирославі Дмитріюк за фінансову допомогу у виданні Ювілейної книги.

Даємо в руки читача збірку відомостей про Парафію Св. Тройці в Боффало з надією, що буде вона гідним відзначенням невтомної праці, яку вклали в її розбудову наші попередники і сучасники, а майбутні покоління і ширше суспільство довідаються про нас і нашу працю для добра рідної Церкви і народу.

ВИДАВНИЧА КОЛЕГІЯ

**Теперішній настоятель Церкви Св. Тройці в Боффало-Чіктовага, Н.Й.
Всечесніший о. Богдан Сенцьо.**

СЛОВО ОТЦЯ НАСТОЯТЕЛЯ ДО ПАРАФІЯН З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ПАРАФІЇ

*Благодать вам і мир від Бога, Отця нашого,
і Господа нашого Ісуса Христа. (Гал. 1,3).*

Словами апостольського благословення звертаюсь до вас, улюблені у Христі Брати і Сестри, щоб пригадати про безмежні милості Господні та щедре благословення для всіх нас.

З ласки своєї Господь сподобив нас урочисто святкувати тридцятилітній ювілей існування нашої рідної Церкви — парафії поза межами любої Батьківщини.

Ви, діти великого многотраждального побожного українського народу, силою вигнані з рідної землі, ідучи в далеку й незнану чужину, зуміли зберегти в своїх серцях найдорожчий скарб — віру наших богомудрих просвітителів Святих Володимира і Ольги, Бориса і Гліба та всіх праведників Божих, просіявших на Україні.

Наші діди і прадіди будували на рідних землях величаві храми Божі, які не тільки служили віками щиро віруючому народові, але також були, є і будуть живими пам'ятниками сучасним і майбутнім поколінням. Вони є найкращим свідоцтвом для всіх — своїх і чужих, друзів і ворогів, що побожні люди, яким ім'я українці — були здібні залишити таку багату спадщину.

Ви, наслідуючи своїх предків, також доклали великих зусиль, щоб гідно засвідчити свою присутність серед чужинців. 30 років тому здійснилась ваша мрія, сповнилися найдорожчі і найкращі прагнення вашого чистого серця. По довгих літах мандрування ви знову знайшли для себе хоч і чужу, але вільну і привітну землю. На ній то, завдяки вашим щедрим пожертвам, ви могли купити церкву на вулиці Вільям, а через декілька років придбали чудову площу, на якій власними силами побудували невелику, але рідну церкву, щоб заспокоювати в ній свою душу і підносити молитви до Бога.

Тепер, коли з віддалі пройденого часу дивимось на історію нашої парафії, приходить нам глибоко задуматись над пройденим шляхом. Багато з вас віднайде у своїй пам'яті живу картину її творення та розвитку, пригадає духовних провідників і трудолюбивих парафіян, які з великою самопопосвятою творили нове релігійне життя, нову парафію. Запитаємо, що було стимулом активного діяння перших піонерів? Перш за все глибока віра і любов до Бога, до рідної Православної Церкви, до традицій українського народу і його багатой культури.

Господь Бог благословляє працю робітників виноградника своєї Святої Церкви, які сміло вийшли на Його ниву. 30 років тому посіяне зерно Христової правди видало великі плоди. Віра Православна знову розцвіла в серцях побожних парафіян. Щасливі ми, що і сьогодні можемо втішатись тими плодами. Тут на чужині маємо змогу вільно мо-

литись і прославляти Всевишнього Господа рідною мовою, служити рідні співи, плекати рідні обряди і звичаї нашої Церкви і народу.

Нехай вседіюче Боже благословення зійде на цю парафію, на всіх нас і наших дітей. Нехай Христос Спаситель наповнить наші серця вірою і надією та дозволить нам дочекати радісного й щасливого дня — спільного святкування великого 1000-літнього ювілею Хрещення Русі-України з нашими братами і сестрами, „в сім'ї вольній, новій” на рідній землі.

Допоможи нам, Боже!

Щиро вам відданий з любов'ю у Христі Ісусі,
святц. Богдан Сенцьо

Церква Св. Тройці в Чіковага, Н.Я.

ІСТОРИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ЖИТТЯ ПАРАФІЇ СВ. ТРОЙЦІ В БОФФАЛО

РОЗДІЛ І.

30 РОКІВ ПРАЦІ ЧИ ІСНУВАННЯ (1951 — 1981)

Коли йде мова про існування якоїсь організації, групи чи навіть держави, ми рідко застановляємось над словом „існування”, розуміючи, що сам факт, що така одиниця була в світі протягом якогось часу означає діяльність, виконання якогось завдання чи досягнення мети, а не лише буття, формальне існування. В рік 30-літнього ювілею Парафії Св. Тройці дозволимо поставити питання: чи відзначасмо ми лише існування нашої громади, чи 30 років праці на ниві релігійного, громадського, національного, українського, православного суспільства в одному місці поселення в Америці?

Переглядаючи історичні документи, інформативні дані з преси й журналів, та слухаючи розповіді тих, що були частиною православної громади УПЦ Св. Тройці в Боффало, приходимо до висновку, що можна без сумніву говорити про працю. Часом тяжку і без слави, часом сповнену потом і болем, розчаруваннями, моментами невдач чи особистими трагедіями, але працю, яка довела до неабияких успіхів та досягнень. Можемо з гордістю і задоволенням сказати, що не зважаючи на тяжкі і неприємні моменти, які мабуть знайдемо в історії всіх громад і якими переповнені сторінки української історії, наша громада створила багато, виплекала неодну вартість, надбала матеріальний і духовий потенціал і залишила вже свій слід, додатний знак, в історії української еміграції. З невеликої групи нових емігрантів, які вирішили створити православну Церкву в місті, де така Церква колись існувала від 1931 р., але фактично ліквідувалась у 1943 році, виросла сьогодні „колонія” на передмісті індустріального міста Боффало в західній частині стейту Нью-Йорк. Історія цього росту, зміцнення, витривалості та формування сьогоднішньої нашої церковно-національної громади, і є темою цього історичного перегляду.

На жаль, матеріали для такого перегляду неповні. Кілька періодів праць записані і можуть послужити нам джерелом сьогодні. Це — журнал „Наша Церква” (1953), п'ятилітнє ювілейне видання (1956), „Парафіяльне Слово”, яке невтомно видавав Олександр Воронин від 1968 до початку 1971 року, деякі протоколи парафіяльних керівних органів, оголошення, повідомлення, програми імпрез і репортажі в органі УПЦеркви у США „Православне Слово”, в українських часописах „Свобода”, „Народна Воля” та в місцевій американській пресі. Врешті історичним джерелом також служать записані окремими особами відомості про події, яких вони були свідками чи учасниками. Неповні вони, можливо, часом неточні, але творять підставу цього пере-

гляду, щоб залишити на майбутнє інформації, які сила часу неволимо зтирає в забуття.

А забути про нашу працю не можна. Вона варта, щоб її знали наші сучасники в інших місцевостях і щоб знали грядучі покоління. Доповнюють ці рядки різні фотознімки з минулих подій і моментів нашої історії, поміщені на сторінках цієї Ювілейної книги. Вони розказують у свій спосіб про те, хто та що робив, щоб вкласти свою цеглину в будову нашої громади. Коли читач не знайде тут такого історичного матеріалу, який повинен би бути занотований, згідно з науковими методами, то це тому, що не зібраний він фахівцями, не аналізований професійно, а лише записаний з добрим наміром увіковічнити все, що є приступне, щоб і те не загубилося, що сьогодні ще відоме.

Коли в майбутньому хтось буде переглядати сторінки цього видання, то сподіваємося, що він відчує душу цієї вітки нашого народу, яка знайшла для себе притулок у новому світі, звилася своє гніздо, вгризалася своє нове покоління і старалася зберегти далеко від рідної землі України свої звичаї, свої родинні почування, свою віру в Всевишнього і в свій спосіб прославляти Його святе ім'я рідною мовою, пісню, українським серцем, теплим і щирим, хоч пораним грізною долею вигнання.

Перша Парафіальна рада Церкви Св. Тройці в Боффало, Н.Й. Сидять зліва направо: мгр Семен Веремчук — диригент, Митрофорний Протоієрей о. Микола Ляшук — настоятель, п. О. Коваль — голова Пар. ради, п. М. Андріюк — заступник голови, п. М. Желавський — господарчий референт, п. С. Квасницький — фінансовий референт. Стоять зліва направо: п. М. Лисенко — секретар, п. О. Смаль — скарбник, п. Будний — культ.-освітній референт, п. І. Козоріз — заступник старости, п. О. Зибай — староста.

РОЗДІЛ II.

ПЕРШІ П'ЯТЬ РОКІВ — НАШІ КОРІННЯ В НОВІЙ ЗЕМЛІ

З усіх доступних джерел про початки парафії Св. Тройці в Боффало яскравою ниткою проходить один факт — були вони нелегкі. Хоч у Боффало існувала в 1931-1943 рр. українська православна парафія Пресвятої Діви Марії і деякі члени цієї парафії активно співпрацювали в заснуванні теперішньої парафії, вони мусіли починати працюю від початку. Ані церковного приміщення, ані капіталу, ані масової підтримки в місцевій громаді вони не мали. Новоприбула українська еміграція після 2-ої світової війни, як рослина на чужому ґрунті з трудом пускала коріння в нову землю, поборюючи особисті труднощі і одночасно віддано та вперто підтримуючи ініціативу, спочатку малої групи людей, створити українську православну парафію. Сходина, розмови, пляни, перші старання почались ще в 1949-50 рр. Знаходимо тут імена: Р. Петренко, О. Коваль, І. Сидорович, Мартинюк, О. Зибай, Черняк, І. Панченко, Смаль, проф. Пошивайло та інші. Це вони попросили о. Василя Федака з Канади служити Богослужби в найнятому приміщенні і, як добрий пастир, о. Федак дав цю духовну опіку молодій громаді.

Після приїзду о. Миколи Лящука праця розгорнулася, і заснування парафії, купівля церкви та підстави української православної па-

Одне з перших вінчань у Церкві Св. Тройці в Боффало на Вільям вулиці. Високопреосвященніший Архієпископ Мстислав і о. Міодраг Дьорич — настоятель сербської Церкви — вінчають Тараса і Ірину Чмолів у 1952 році. Настоятель Церкви Св. Тройці Митрофорний Прот. о. Микола Ляшук (батько нареченої) стоїть перший зліва.

рафії Св. Тройці в Боффало — стали дійсністю. Основоположниками парафії, мабуть, слід вважати тих осіб і родини, які своїми фінансовими жертвами уможливили купівлю церковного будинку на вулиці Вільям, де під керівництвом першого настоятеля о. Миколи Лящука виникла парафія в 1951 році. Імена жертводавців поміщені у виданні „П'ять років Св. Тройцької УПЦ в Боффало”, яке появилось в 1956 р. Збірку потрібних фондів на купівлю церкви треба було перевести за дуже короткий час і хоч ця сума (3500 дол.) виглядає скромною на сьогоднішні поняття, в той час і на ті обставини це була велика та майже непосильна сума для людей без фінансових засобів, які самі ледве могли заробити на своє прожиття. Всі зусилля були тоді спрямовані на купівлю своєї власної церкви, щоб не тинятися по чужих приміщеннях, бути незалежними від інших і почати творити своє власне життя у „своїй хаті”. З великим ентузіазмом цю нелегку працю було виконано, і незабаром громада цей корінь зміцнила ще й набуттям будинків для причту недалеко від церкви. Мгр. богословія С. Веремчук переїхав до Боффало на запрошення громади і перейняв обов'язки дяка і диригента в 1951 р. Церковний хор, сестрицтво, а згодом Організація української православної молоді зміцнили основи молоді парафії, життя набрало більш нормального характеру, а число парафіян зросло до 38 родин при кінці 1950 р. і до 154 родин у травні 1956 р.

На окрему увагу заслуговує культурно-освітня праця, яку з самого початку почали організатори парафії. Школа при церкві, яка

Драматичний гурток під проводом п. Дмитра Криха, п'єса “На сіножатті”. Учасники зліва на право. Перший ряд: п.п. Денисенко, Л. Ляшук, Р. Парнюк, А. Ткачук та В. Бідна. Другий ряд: п.п. Ковальчук, Н. Лисенко, М. Дудка, І. Чмола та П. Макуха. Третій ряд: п.п. Миколенко, Н. Неліпа, режисер Д. Крих, Г. Біровець, М. Квасницька, Л. Гайдар — помічник режисера та М. Готман.

Велика П'ятниця — Плащаниця. Один з перших знімок Церкви Св. Тройці на Вільям вулиці.

існувала вже в 1930-х роках, відновила діяльність під керівництвом настоятелів (о. М. Ляшук до 1952 р., о. М. Литваківський до 1954 р., о. Святослав Магалаєс до 1957 р.) та учителів, що докладали багато зусиль, щоб виховувати дітей і молодь в релігійному й національному дусі. Учителі школи: п.п. П. Чуйко, Г. Біровець, добродійка Литваківська, О. Воронин, Л. Козьмич, інж. В. Потішко в співпраці з настоятелями опікувалися шкільною молоддю, і сьогодні це покоління безперечно завдячує своє виховання і тверді підстави свого світогляду цим невтомним працівникам освітньої ділянки.

Створений при громаді відділ Об'єднання Української Демократичної Молоді доповнював організоване життя нової парафії, виконуючи національну працю і підтримуючи в різний спосіб ріст та розвиток церковної громади. Навчання українських народних танців, які проводив Є. Филипів, а потім М. Креєр, дало великі досягнення і стало полем діяльності, яке гуртувало молодь і давало можливості здобувати признання за таланти та прив'язаність до української культури.

Організована в Українській Православній Молоді — до 1956 р. чи в ОДУМ'і молодь брала участь в струнній оркестрі, співочому гуртку, танцювальній групі, влаштовувала імпрези і росла разом з громадою, тепер уже відомою і визнаною в Боффало й околиці. Перший п'ятилітній період нелегкої праці дозволив скріпити коріння в новій землі.

Візитація Високопреосвященнішого Архiepіскопа Мстислава в 1951 році. На фото: Високопреосвященніший Архiepіскоп Мстислав, Митрофорний Прот. о. Микола Лящук — настоятель, вівтарний прислужник Володимир Тупицький, п. О. Зибай підводить до причастя своїх діточок.

Візитація Блаженнішого Митрополита Іоана в 1953 році.

Парафія Св. Тройці брала участь у демонстрації в пам'ять жертв голоду в Україні на чолі з настоятелем о. М. Литваківським. 1953 рік.

Візитація Високопреосвященнішого Архiepіскопа Мстислава. От. Ігумен Святослав — настоятель, О. Воронин — іподиякон.

Виступ церковного хору на академії в пам'ять героїв Базару. Диригент мгр. С. Веремчук.

РОЗДІЛ ІІІ.

ПІДГОТОВКА ДО ПЕРЕЛЕТУ. ПЕРІОД НА ВУЛИЦІ ВІЛЬЯМ (до 1968 р.)

Хоч сьогодні спогади про церкву на вулиці Вільям уже покриваються імлою забуття, і в пам'яті викликають почування недостатків, бідних приміщень, скромних устаткувань і врешті небезпечної околиці — мають вони й іншу сторону — світлішу і не без значення для пізніших років розвитку. Це ж тут власне приготувлялися пляни на поліпшення майбутнього, продовжуючи щоденні потреби духової і національної опіки над церковною громадою. Протягом більше як десятиліття багато подій проходять у цьому тодішньому центрі. В спогадах учасника читаємо:

„Весною 1957 р. о. ігумен Святослав залишає парафію, а на його місце прибуває о. Іван Крестюк. Головою Парафіяльної ради від року 1954 до 1957 був ген. В. Герасименко. От. І. Крестюк виконував душпастирські обов'язки на протязі 5 років 1957-1962. Весною 1958 р. на прохання о. І. Крестюка і з благословення Владики Митрополита Іоан-

Одні з перших хрестин у нашій церкві. Митр. Прот. о. Микола Ляшук охрещує доньку п-ва Петручок, Галину. Хресні Мами: п. В. Драч та п. Ю. Була. Хресні Батьки: п. А. Дякун та п. М. Медик. 1951 рік.

на Теодоровича, на парафію прибуває о. Леонтій Квартерук, як співробітник о. І. Крестюка. Головою Парафіяльної ради від 1957 до 1960 років був О. Коваль. В році 1961 головою Парафіяльної ради був В. Побивайло. Парафію майже щорічно (1956-1964) раз або двічі відвідував Владика Мстислав.

В 1959 році парафію відвідав Голова Державного Центру УНР Іван Павлович Багрянний, а в 1961 р. на прохання о. І. Крестюка та Парафіяльної ради, парафію відвідав проф. Іван Власовський з Канади та прочитав лекцію на тему „УПЦ на чужині”. Весною 1962 року о. І. Крестюк залишає парафію, і з розпорядження Консисторії, о. Л. Квартерук тимчасово перебирає обов'язки настоятеля Церкви. Напровесні 1963 року до парафії прибуває о. Павло Фалько. От. П. Фалько перебував на парафії від 1963 до 1965 року. Головою Пар. ради 1964-1965 рр. був п. Григорій Козак.

В 1965 р. під час виконувannya своїх обов'язків — відвідин парафіян з св. Водою, згинув трагічною смертю о. Леонтій Квартерук. Парафія понесла тяжку втрату. Після смерті о. Л. Квартерука парафію

Вівтарний прислужник Віктор Зибай. 1954 рік.

Церковний хор з настоятелем о. Ігуменом Святославом та диригентом мгр Семеном Веремчуком.

Одне з перших вінчань у Церкві Св. Тройці на Вільям вулиці. От. Ігумен Святослав Магальяс вінчає Петра і Валентину Маковських у 1954 році.

Виступ струнної оркестри на академії в честь Симона Петлюри.

Члени Сестрицтва Св. Ольги з отцем Ігуменом Святославом.

Високопреосвященніший Владика Архиепископ Мстислав охрещує доньку п-ва Потієнко, Олену. Хресні Батьки: Маріямна Скрипник та Володимир Дмитріюк. 1955 рік.

відвідував о. Леонід Долинський з Амстердаму, Н.І. В 1966 р. до парафії прибуває о. О. Царик. Після мгр. С. Веремчука обов'язки диригента виконував п. Г. Козак, а обов'язки дяка ген. В. Герасименко. По приїзді на парафію о. О. Царика, обов'язки диригента виконував п. Леонід Царик аж до осені 1967 року, а потім п. Анатолій Остапчук (1967-1980 роки).

22. 9. 1963 року на піврічних зборах, голова Параф. ради п. В. Побивайло запропонував закласти фонд на придбання іншої церкви. Кожний член повинен дати внесок в сумі 100 доларів. Збори це затвердили, і так започатковано плян на майбутність.

По приїзді о. О. Царика та ознайомлення з парафіянами, отець негайно повів акцію купівлі нової посілости. Слід згадати, що акція придбання іншої посілости чи церковного приміщення провадилась декілька років, оглянуто декілька об'єктів, включно з теперішньою посілотою.

Церковний хор Парафії Св. Тройці. Перший ряд зліва направо: п.п. Л. Гайдар, А. Ткачук, Г. Остапчук, Н. Веселовська, Л. Шрамель, Н. Неліпа, Н. Лисенко, Л. Стеценко, Н. Лобур, Л. Ляшук, о. О. Царик — настоятель-диригент, Р. Борідько, О. Кондратюк, Н. Кондратюк, В. Маковська, В. Опанашук, Г. Царик, І. Чмола, А. Ткачук, В. Дзюба. Другий ряд: п.п. М. Швець, В. Герасименко, Г. Козак, Г. Дзюба, В. Зибай, М. Андрійчук, Л. Царик, О. Ткачук, А. Остапчук, М. Стеценко, Д. Опанашук, Г. Парнюк, А. Опанашук, П. Михайленко, В. Опанашук, І. Рішко.

В 1961 році голова Параф. ради п. В. Побивайло пропонував купити маєток при 200 Кому Парк Бульвар, Чіктовага, але цієї пропозиції не прийнято.

Отець О. Царик уміло й успішно провадив акцію купівлі вищезгаданого майна і 7 липня 1967 року голова Параф. ради п. Максим Петручок та члени Ради троститів підписали контракт купівлі майна, а в скорому часі продано церковний будинок при 780 Вільям вулиці. І так почалася нова сторінка нашої історії."

Відомості про склад причту й урядників від 1957 до 1967 р. доповнюють відомості про працю в парафії.

1957 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, мгр. Семен Веремчук — диригент. Парафіяльна рада: В. Герасименко — голова, С. Андрійчук — заступник, І. Андріюк — секретар, О. Матух — скарбник, В. Яворенко — фін. секретар. Контрольна комісія: Д. Іванко, А. Усенко. Трости: О. Коваль, О. Зибай, К. Бульба, О. Ткачук, О. Новосад. Сестрицтво Св. Ольги: М. Яворенко — голова, Н. Дзюба — секретар. Парафіяльна школа — 60 дітей. Вчителі: Л. Козьмич, А. Крих.

1958 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, мгр. Семен Веремчук — диригент. Парафіяльна рада: В. Герасименко — голова, І. Андріюк — секретар, О. Матух — скарбник, В. Яворенко — фін. секретар, К. Гладкий — титар. Контрольна комісія: І. Панченко, М. Неліпа, М. Чорнокошинський. Трости: О. Коваль, О. Зибай, К. Бульба, О. Ткачук, О. Новосад. Сестрицтво Св. Ольги: М. Яворенко — голова, Н. Дзюба — секретар, М. Матух — старша сестриця. Парафіяльна школа: 70 дітей. Вчителі: о. І. Крестюк, А. Крих, О. Кошук. Хор: 15 членів, В. Ковальчук — голова, В. Бідна — секретар.

1959 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — диригент. Парафіяльна рада: О. Коваль — голова, В. Побивайло — секретар, О. Матух — скарбник, В. Яворенко — фін. секретар, К. Гладкий — господар. Контрольна комісія: І. Панченко, М. Неліпа, І. Курець. Трости: О. Коваль, О. Зибай, О. Ткачук, К. Бульба, О. Новосад. Сестрицтво Св. Ольги: М. Яворенко — голова, А. Шрамель — секретар, М. Матух — старша сестриця. Парафіяльна школа: 65 дітей. Вчителі: о. Л. Квартерук, Олексій Воронин, Марія Борисенко. Хор — 30 членів: В. Ковальчук — голова, Л. Царик і В. Бідна — секретарі.

1960 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — диригент. Парафіяльна рада: О. Коваль — голова, С. Андрійчук — заступник, І. Ващенко — секретар, О. Гаврилюк — скарбник, В. Яворенко — фін. секретар, К. Гладкий — титар. Контрольна комісія: І. Панченко, М. Чорнокошинський, М. Неліпа. Трости: О. Коваль, О. Зибай, К. Бульба, О. Новосад, О. Ткачук. Сестрицтво Св. Ольги: М. Яворенко — голова, А. Самутин — секретар, М. Матух — старша сестриця. Парафіяльна школа: 65 дітей, 6 кляс. Вчителі:

о. Л. Квартерук, О. Воронин, М. Борисенко. Школа українознавства: 11 учнів. Вчитель Олекса Воронин. Хор — 27 членів, В. Ковальчук — голова, Л. Царик — секретар.

1961 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — диригент. Парафіяльна рада: В. Побивайло — голова, П. Лобур — заступник, Д. Опанащук — секретар, О. Гаврилук — скарбник, М. Скрипка — фін. секретар, К. Гладкий — титар, Г. Парнюк — культ.-осв. референт. Контрольна комісія: І. Панченко, М. Чернокошинський, М. Неліпа. Трости: В. Герасименко, О. Матух, О. Коваль, О. Зибай, І. Андріюк. Сестрицтво Св. Ольги: М. Бульба — голова, А. Самутин — секретар, А. Квартерук — скарбник, Н. Лобур — старша сестриця. Хор: 30 членів, В. Ковальчук — голова. Парафіяльна школа: 65 дітей, вчителі: о. І. Крестюк, о. Л. Квартерук, М. Борисенко.

1962 рік. о. Іван Крестюк — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — дяк-диригент. Парафіяльна рада: І. Андріюк — голова, М. Гончар — заступник, А. Козьмич — секретар, М. Скрипка — фін. секретар, О. Матух — скарбник, С. Кольчів — титар, І. Кашпуренко — заступник титара, Й. Райнога — культ.-освітній референт, А. Бульба, О. Ткачук, Н. Веселовська — члени. Контрольна комісія: д-р В. Дмитріюк, П. Бульба, В. Герасименко. Трости: В. Герасименко, О. Коваль, О. Зибай, О. Матух, О. Ткачук. Сестрицтво Св. Ольги: 60 членів, П. Гладка — голова, А. Самутин — секретар, А. Квартерук — скарбник. Хор: 30 членів, Є. Филиппів — голова. Парафіяльна школа: 43 дітей. Олексій Воронин — керівник. Батьківський комітет: Ю. Потієнко — голова. Драматичний гурток: Дмитро Крих — керівник.

1963 рік. о. Павло Фалько — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — дяк-диригент. Парафіяльна рада: В. Побивайло — голова, П. Лобур — заступник, Д. Опанащук — секретар, Є. Филиппів — фін. секретар, Л. Царик — скарбник, Ю. Потієнко — культ.-освітній референт, К. Гладкий — титар, Є. Засць — заступник титара, П. Маковський і І. Доценко — члени. Контрольна комісія: І. Панченко, К. Бульба, М. Неліпа. Трости: Г. Парнюк, В. Дзюба, П. Тупицький, І. Опанащук, А. Бульба. Сестрицтво Св. Ольги: 46 членів, А. Креєр — голова, А. Самутин — секретар, А. Квартерук — скарбник. Хор: 30 членів, Є. Филиппів — голова. Парафіяльний суд: Д. Іванко, д-р В. Дмитріюк, І. Андріюк. Парафіяльна школа: 43 дітей, вчителі: о. П. Фалько, о. Л. Квартерук, О. Стефанович.

1964 рік. о. Павло Фалько — настоятель, о. Леонтій Квартерук — сотрудник, мгр. Семен Веремчук — дяк-диригент. Парафіяльна рада: М. Петручок — голова, С. Андрійчук — заступник, М. Лисенко — секретар, А. Бульба — фін. секретар, Л. Царик — скарбник, І. Стеценко —

титар, О. Зибай, Т. Потієнко, П. Опанащук, О. Супрунович — члени. Контрольна комісія: І. Панченко, А. Гайдар, П. Тупицький. Трости: Г. Парнюк, І. Опанащук, В. Дзюба, Ф. Засць, Ю. Потієнко. Сестрицтво Св. Ольги: 46 членів, А. Самутин — голова, А. Квартерук — скарбник. Хор: 30 членів, Є. Филипів — староста. Парафіяльний суд: д-р В. Дмитріюк, І. Андріюк, М. Швець. Парафіяльна школа: 28 учнів. Вчителі: о. П. Фалько, о. Л. Квартерук, О. Стефанович і Т. Куява. Батьківський комітет: О. Матвійчук — голова.

1965 рік. о. Леонтій Квартерук — настоятель, мгр. Семен Веремчук — дяк-диригент. Парафіяльна рада: М. Петручок — голова, С. Андрійчук — заступник, Д. Опанащук — секретар, Л. Царик — скарбник, В. Герасименко — фін. секретар, С. Нечипорук — організаційний референт, М. Лисак — культ.-освітній референт, П. Маковський і А. Остапчук — члени, І. Опанащук — титар, І. Стеценко — заступник титара. Контрольна комісія: Г. Козак, П. Опанащук, І. Кашпуренко. Трости: О. Супрунович, Ю. Потієнко, В. Дзюба, Ф. Засць, О. Зибай. Парафіяльний суд: д-р В. Дмитріюк, І. Андріюк, М. Швець. Хор: 25 членів, Н. Лобур — староста. Сестрицтво Св. Ольги: 60 членів, С. Опанащук — голова, К. Шепель — секретар, Н. Бідна — скарбник. Парафіяльна школа: 15 дітей. Учителі: о. Л. Квартерук, Л. Гайдар, О. Стефанович. Батьківський комітет: Л. Опанащук — голова, Т. Потієнко — секретар, Н. Лисенко — скарбник.

1966 рік. о. Леонід Долинський — виконує обов'язки настоятеля, мгр. Семен Веремчук — дяк-диригент. Парафіяльна рада: Г. Козак — голова, Г. Марвін — заступник, О. Матух — скарбник, Г. Парнюк — фін. секретар, К. Гладкий — титар, М. Гончар, В. Брегеда і В. Герасименко — члени. Контрольна комісія: Л. Царик, І. Кашпуренко, М. Неліпа. Трости: О. Супрунович, М. Петручок, Ю. Потієнко, О. Зибай, П. Лобур. Хор: 20 членів, Н. Лобур — староста. Сестрицтво Св. Ольги: 20 членів. С. Опанащук — голова, Т. Потієнко — секретар, А. Креср — скарбник. Парафіяльна школа: 30 дітей. Учителі: о. Л. Долинський, Ю. Потієнко, О. Стефанович, М. Лисак. Батьківський комітет: Л. Опанащук — голова, Т. Потієнко — секретар, М. Неліпа — скарбник.

1967 рік. о. Олексій Царик — настоятель, Анатолій Остапчук — диригент, Іван Опанащук — дяк. Парафіяльна рада: М. Петручок — голова, П. Лобур — заступник, Д. Опанащук — секретар, Г. Парнюк — скарбник, Г. Марвін — фін. секретар, Ф. Засць — титар. Контрольна комісія: В. Герасименко, д-р В. Дмитріюк, О. Матух. Трости: О. Зибай, О. Супрунович, В. Опанащук, В. Усик, С. Нечипорук. Братство Св. Андрія: С. Нечипорук — голова, Т. Рудай — секретар, С. Андрійчук — старший братчик. Сестрицтво Св. Ольги: В. Маковська — голова, Л. Козьмич — секретар, А. Неліпа — старша сестриця. Парафіяльна школа: 39 дітей. Учителі: о. О. Царик, Ю. Потієнко, Т. Потієнко, М. Лисак. Хор: 40 членів, Н. Лобур — староста, Г. Борідько — секретар.

РОЗДІЛ IV.

РОЗБУДОВА МАСТКУ. ЧІКОВАГА СТАЄ УКРАЇНСЬКИМ СЛОВОМ

Відразу після першого кроку на новій посілости, в новій частині передмістя Боффало — Чіковага почалась муравлина праця будови, перебудови і розбудови для поширення можливостей праці Церкви і громади. Спочатку — церковна заля, потім тимчасова церква і школа, врешті — колись у майбутньому — величавий храм...

Відчувався поживалений пульс, напруження м'язів, вогонь в очах. Нарешті, будемо мати доволі місця розгорнути крила: і площа для пікніків, спортових забав і місце для паркування і житловий будинок для о. настоятеля, і місце для залі, для школи, для всього, що нам буде потрібне. В споминах учасника читаємо:

„Успішно перевівши купівлю мастку від панства Лігмановських, парафіяни негайно розпочали інтенсивну працю над будовою залі, вірніше над перебудовою існуючого гаражу на залю. Головою будівельного комітету був Йосип Райнога. На протязі 8 місяців посиленої праці власними силами було доведено закінчення будови залі, і в березні 1968 року відбулось урочисте посвячення і відкриття залі. Головою Парафіяльної ради під час купівлі мастку й будови залі був Максим Петручок.

Весною 1968 року о. Олексій Царик залишає парафію, а на його місце прибуває о. Володимир Мельник. У травні 1968 року відбулись

Завдання виконане. Ще сонце високо в небі (6-та година дня), а дах для школи (це ж і основа для підлоги в церкві) уже на місці. 1968 рік.

загальні річні парафіяльні збори. На цих зборах вибрано нову Парафіяльну раду. Головою обрано Дмитра Опанащука, а його заступниками Юрія Потієнка і Петра Лобура.

Новообрана Парафіяльна рада на перше місце своєї праці поставила справу побудови нової тимчасової церкви і школи.

2 червня 1968 р. Парафіяльна рада скликала парафіяльні збори, на яких Юрій Потієнко запропонував проєкт церкви та школи. По довшій дискусії збори затвердили запропонований проєкт і вибрали буди-

В День Праці 1968 року, 26 парафіян прийшло на будову церкви, щоб виконати дуже важливе завдання — закрити зверху приміщення майбутньої Парафіяльної школи.

вельний комітет у такому складі: о. В. Мельник, Павло Опанащук, Юрій Потієнко і Петро Маковський. У міжчасі вирішено відправляти Служби Божі в приміщенні парафіяльної залі. На цих зборах вирішено винаймати залю, бо потрібні фінанси на будову нової церкви.

9 червня 1968 року парафію відвідав Преосвященний Владика Олександр і закликав почати велике діло — спорудження на новому місці святого храму. А вже 14 липня о. В. Мельник посвятив місце під будову нової церкви-школи.

Почалась будова церкви-школи своїми власними силами за винятком копання пивниці. Всі цементові роботи фахово виконували Л. Царик, О. Ткачук, О. Супрунович. Після залиття фундаменту почали класти блоки — знову ж О. Супрунович та О. Ткачук, а допомагав їм тодішній дяк Іван Опанащук та інші.

Активний будівничий парафії, який вклав багато годин праці при будові церкви, заслужений член парафії та дяк п. Іван Опанащук. 1968 рік.

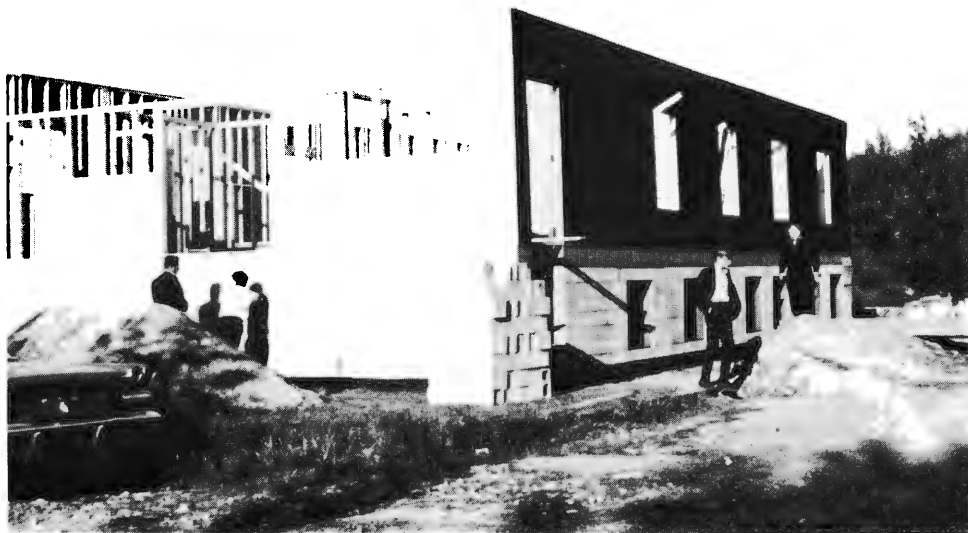
Парафіяни, без винятку, завзято взялися до праці з метою закінчити церкву зовні до зими, що й було зроблено. Взимку виконано внутрішню роботу.

Восени 1968 року вибрано комітет для відкриття й посвячення церкви, в склад якого увійшли: о. В. Мельник, В. Побивайло, В. Дмитріюк, Т. Чмола, Ю. Потієнко і М. Петручок.

В порозумінні з будівельним комітетом, відкриття й посвячення церкви вирішено зробити 4 травня 1969 року. Внутрішні роботи йшли дуже швидким темпом, проте були побоювання, чи виконаємо цементові роботи зовні. Але, з ласки Божої, прийшла чудова й тепла весна, що допомогла Л. Царикові, як спеціалістові, виконати всі роботи завчасно, не дивлячись на те, що довелося переробляти-поширювати фасадні сходи до церкви. І вже в останній тиждень квітня 1969 року Л. Царик виконав усі без винятку цементові роботи за тиждень до відкриття. На протязі цього тижня внутрішню частину церкви доведено до належного вигляду.

Приходить місяць травень, настає день торжества.

4 травня 1969 року Преосвященніший Владика Олександр звершив чин посвячення церкви-школи. Після посвячення церкви влаштовано бенкет у парафіяльній залі. Заля вщерть заповнена. Крім масової

5-го вересня 1968 року було поставлено стіни, а на другий день — основні перегородки церковного приміщення. Тепер уже можна виразно бачити приблизні розміри нашої майбутньої церкви.

участі парафіян, на бенкеті були представники від інших парафій, місцевих українських організацій та представники місцевої влади міста Чіктовага на чолі з посадником паном Вебером. Сестрицтво Св. Ольги приготувало багатий та смачний обід.

В червні 1969 року вибрано на голову Парафіяльної ради Олексія Іващенко. В жовтні 1969 року о. В. Мельник залишає парафію, а на його місце прибуває о. М. Павлишин.

В березні 1970 року відбулися загальні річні збори, на яких вибрано нову Парафіяльну раду. На голову вибрано Володимира Побивайла. Він виконував ці обов'язки на протязі трьох років — до березня 1973 року. От. М. Павлишин був настоятелем від листопада 1969 р. до 31 серпня 1971 р., а від 1 вересня 1971 р. до 1 лютого 1972 р. тимчасово виконував обов'язки настоятеля о. Федот Шпаченко.

В 1971 році парафія відзначила 20-ий Ювілей. У святі брав участь Його Блаженство Блаженніший Митрополит Мстислав."

Роки 1968-1973 були переповнені всякими подіями, зв'язаними з розвитком різних ділянок церковно-громадського життя. Не зважаючи на труднощі, відносини поступово налагоджено і досягнуто дальшого щабля в загальному розвитку життя парафії.

У 1970 році припинило працю Сестрицтво і це обтяжило тодішню Пар. Раду, але, як каже українська народня приказка — „Бог не без милости, а козак не без долі”, так і сталося в парафії.

Три сестри, пані Надія Лобур, Уляна Петручок і Валентина Маковська виявили ініціативу, запропонувавши Параф. раді організувати так звану „імпрезову обслугу” виключно для влаштовування весільних прийнять з одною умовою, що всі інші парафіяльні прийняття не належать до їхнього обов'язку. Парафіяльна Рада відразу одобрила бажання вищезгаданих пань. До складу цієї обслуги входили ще такі пані: Марія Зибай (мама вищезгаданих пань), Євдокія Борідько, Надія Різун, Анастасія Неліпа, Марія Гержан та Валентина Бучинська.

Імпрезова обслуга існувала чотири роки. Пані робили крім весільних прийнять усі різні парафіяльні прийняття, пікніки, забави та інше. На заклик імпрезової обслуги, як старші жінки, так і наша молодь, завжди допомагали під час весільних та інших прийнять.

Робота імпрезової обслуги була нелегка, без жодної оплати, натомість дуже корисна для цілої парафії, бо ж за перші три роки тяжкої праці імпрезової обслуги, парафія сплатила всі борги в сумі 72,000 доларів. У листопаді 1972 року окремим прийняттям відзначено так зване „спалення боргу”, а в 1973 році імпрезова обслуга закінчила свою працю.

15 вересня 1968 року відбувався шкільний пікнік, але кілька будівничих - ентузіастів вирішили використати чудовий сонячний день і закінчити покриття даху на церкві.

З посвячення церкви 1969 року. Голова Парафіяльної ради п. Дмитро Опанашук вітає Преосвященнішого Владику Олександра хлібом-сіллю. Учні Парафіяльної школи вітають Владику квітами.

З посвячення церкви 1969 року. Хресний хід навколо церкви з Преосвященнішим Владикою Олександром.

З посвячення церкви 1969 року. Духівництво на чолі з Преосвященнішим Владикою Олександром.

Реорганізація Сестрицтва наступила аж 1977 року після семи років перерви. Першою головою стала пані Уляна Петручок, яка виконувала ці обов'язки на протязі двох років, а в 1979 році на голову вибрано пані А. Неліпу. Після одного року відпочинку, в 1980 році, пані У. Петручок знову почала виконувати обов'язки голови Сестрицтва.

В лютому місяці 1972 року на прохання парафії, Консисторія УПЦ в США призначила настоятелем о. д-ра Семена Гаюка. Отець д-р С. Гаюк виконував обов'язки душпастиря в парафії Св. Тройці до червня 1974 року, а в кінці червня залишив парафію. Головою Пар. Ради на протязі 1973-1974 рр. був Валерій Олійник. Майже два місяці парафія Св. Тройці не мала настоятеля.

Один період цього розділу нашого минулого яскраво відрізняється від інших, коли глянемо в минуле. Це час від 19 травня 1968 року до 7 січня 1971 року, протягом якого вийшло 70 чисел „Парафіяльного Слова” завдяки невтомній праці мгра О. Воронина. В них віддзеркалено, як у кришталіно-чистій поверхні тихого озера — життя, радощі і смутки нашої громади. Це видання з одного боку додало більше змісту нашій громаді, а з другого — стало хронікою подій і почувань у нашій спільній „душі”.

В уривках поміщених тут з сторінок „Парафіяльного Слова” побачимо оці обидві прикмети видання:

Ч. 1. 19 травня 1968 р. Рік 1.

З ІМЕНЕМ ГОСПОДНІМ!

Випускаємо в світ перше число інформативного бюлетеню нашої парафії. Потреба такого видання відчувалась уже дуже давно, а особливо гострою стала вона тепер, коли громада перебуває в стані небувалого розвитку.

Завдяки відданій праці Парафіяльної Ради, Будівельного Комітету та членів громади і завдяки загальному зрозумінню і жертвенності більшості парафіян, стала дійсністю перша важлива частина довголітньої мрії. Ми залишили колишнє приміщення церкви на Вільям вулиці, яке, хоч і послужило громаді на протязі майже вісімнадцяти років і напевне залишило немало приємних спогадів для кожного парафіянина, все таки не надавалося для багато довшого перебування в ньому, не задовольняло потреб громади і, просто кажучи, було для неї застарілим. Набуття великого просторого маєтку у значно кращій ча-

Фрагмент з посвячення церкви 1968 року. На фото вид на головний стіл на чолі з Преосвященнішим Владикою Олександром, який очолив чин посвячення церкви.

стині міста та побудова у ньому чудової залі — Українського Православного Центру — це подія, яка повинна наповнити гордістю серця всіх членів парафії і дати їм натхнення до дальшої праці.

Тепер перед нами — величезне почесне завдання. Ми мусимо якнайскоріше збудувати нову церкву, щоб релігійно-духовне життя парафії, яке натрапляє тепер на труднощі і невгоди у зв'язку з тим, що Богослужбові відправи доводиться відправляти в залі, призначений головним чином для інших потреб, могло знову увійти в нормальну колію. Треба сподіватися, що кожний парафіянин щиро прагне побачити новий Храм Божий якомога швидше, і що докладе всіх зусиль, щоб і ця мрія стала радісною дійсністю.

Віriamo, що „Парафіяльне Слово” буде корисним вкладом у життя нашої громади та якоюсь мірою допоможе здійснити важливі завдання, що стоять перед нами. В ньому будемо освітлювати парафіяльне життя і діяльність, подавати до відома пляни майбутньої праці, постанови Загальних Зборів і ухвали Парафіяльної Ради, обговорювати різні актуальні проблеми, давати признання за виконану працю і заохочувати до дальших зусиль. Будемо містити матеріали релігійно-духовного характеру, пояснювати нашу віру, Богослужбові обряди і звичаї. Будемо давати можливість кожному членові громади взяти участь у корисній дискусії, подавати свої думки і пропозиції.

Сподіваємось, що цей бюлетень з часом перетвориться на парафіяльний журнал, якого наша громада не мала вже понад 14 років. Але це буде можливо лише тоді, коли широкі маси парафіян підтримають наш скромний початок і активно допоможуть у нашій праці.

На початок бюлетень буде виходити неперіодично, в міру потреби. Плати за нього не вимагасмо, але дрібні пожертви на покриття коштів видання будемо приймати з подякою. За інформаціями або в усяких питаннях, що торкаються бюлетеню, звертатися до: Настоятеля парафії, о. Прот. В. Мельника і секретарів Парафіяльної Ради: Андрія Бульби та Олександра Воронина.

Боже, нам допоможи!

Ч. 18 (45). 18 травня 1969 р. Рік 2.

ПЕРШИЙ РІК „СЛОВА”

Якби вартість видання розцінювати виключно по кількості сторінок у ньому, то навіть і в такому разі „Парафіяльне Слово” має чим пишатися за перший рік свого існування. Запопадливі колекціонери нашого бюлетеня, які збирали всі його числа, від самого початку, можуть ствердити, що повний річник „Слова” був би порядним томом. Але справа, звичайно, не тільки в кількості сторінок. То ж, з нагоди ювілею нашого парафіяльного видання, спробуємо підвести підсумки того, що воно за цей час виконало.

„В ньому будемо освітлювати парафіяльне життя і діяльність, — писали ми в першому числі „Парафіяльного Слова”, 19 травня 1968

року, — подавати до відома пляни майбутньої праці, постанови Загальних Зборів і ухвали Парафіяльної Ради, обговорювати різні актуальні проблеми, давати признання за виконану працю і заохочувати до дальших зусиль.”

Уважаємо, що це своє головне завдання — бути джерелом правдивих інформацій про життя парафії — наш бюлетень виконав із честю. Про це ясно свідчать численні прихильні голоси парафіян, які часто висловлювали свою радість з приводу того, що про все, що робиться в громаді, вони можуть довідатися із друкованого слова, не потребуючи покладатися на чутки та різні непевні джерела. Кожний, хто перечитає тількищо закінчений перший річник бюлетеня, прочитає тим самим *всю історію нашої парафії* за попередній рік, з усіма нашими радощами і смутком, з досягненнями і труднощами, із світлами і тіннями. Історію, яку буде цікаво і повчально читати пізніше, через багато років, коли наше сучасне життя почне відходити в забуття.

Але якщо зміст „Парафіяльного Слова” буде мати свою вартість для історії, то найбільше його значення і заслуга в тому, що воно віддзеркалювало життя нашої громади саме тоді, коли воно проходило перед нами. Популярність „Слова” була така велика, що о. Володимир мусів одного разу зробити зауваження, щоб ентузіастичні читачі почекали до закінчення Божественної Літургії перед тим, як починати читати бюлетень. А їм же так не терпілось!.. Читати під час Богослуження після того перестали, але, коли вже було можна, перечитували „Слово” від початку до кінця. А коли бували тижні, що доводилось з різних причин робити перерву у виданні, то обов’язково чути було запитання: „А чому сьогодні немає нашого „Слова”? Популярності бюлетеня сприяв той факт, що виходив він періодично, майже щотижня і завжди подавав найновіші вістки та опис подій, ще свіжих у пам’яті читачів.

Признання за виконану для добра громади працю теж було важливою сторінкою діяльності „Слова”. Списки працівників на парафіяльних імпрезах, на будові, на упорядкуванні Осередку, списки жертводавців, описи різних виконаних праць — все це не тільки підносило на дусі щирих і відданих робітників і жертводавців, а й заохочувало їх до дальшої праці. І, напевне, давало поштовх приєднатися до спільної праці й іншим.

„Будемо містити матеріали релігійно-духовного характеру, пояснювати нашу віру, Богослужбові обряди і звичаї”, — говориться далі в нашій програмі перед початком видання „Парафіяльного Слова”. І тут можна ствердити, що зроблено було багато. Настільки багато, що наш місцевий по своєму характеру бюлетень, великою мірою переріс вузькі парафіяльні межі і пішов у світ. „Парафіяльне Слово” читають у Нью-Йорку, Філадельфії, Лос Анджелосі, Сан Франціско, Чикаго, Маямі, Вінніпегу і в багатьох інших місцевостях. Читають і в листах до редакції висловлюють признання й подяку. Місцями, як пишуть нам, наш бюлетень передають з рук до рук, аж поки всі зацікавлені не

перечитають його. І, таким чином, довідуються про життя нашої громади, радіють нашими успіхами, дальших досягнень нам бажають.

Отже, перший наш рік був непоганим роком. Тепер якби лише й далі йому так існувати і своє корисне діло виконувати... Це все, звичайно, можливо. Матеріальна підтримка з боку читачів, після перших тяжких тижнів, коли видання було дефіцитне, допомогла створити міцну фінансову базу видання. Останнім часом можна було, нарешті, взятися до виготовлення фотографічних сторінок, які відбивають різні події в житті нашої громади і залишають нам добру пам'ятку про те, як ми працювали. Цих фотосторінок та інших ілюстрацій може бути багато більше. Зміст „Слова” може стати ще цікавішим, ще більше різноманітним. Але для того потрібно кілька передумов.

Найстарший декламатор в парафії д-р Василь Дмитріюк під час академії в честь Тараса Шевченка декламує „Посланіє”. 1969 р.

Архипастирська візитація Владики Олександра 1969 р. Настоятель о. М. Павлишин, п. О. Іващенко — голова Парафіяльної ради.

1. „Парафіяльне Слово” мусить мати більше співпрацівників. Більшість праці досі виконувалася однією людиною. Це може тривати й далі, але в такому випадку бюлетень завжди перебуватиме в небезпеці, що коли та одна людина з якихось причин не зможе більше виконувати своєї праці (а на світі все може статися), існування бюлетеня несподівано припиниться. Треба мати ще й інших людей, які готові були б у випадку потреби заступити і продовжувати видання. На початок добре було б, якби охочі до того парафіяни зголошувалися робити репортажі з різних подій у нашій парафії. Ось, наприклад, наступає храмове свято. Нехай хтось візьме на себе написати про нього! Будуть пікніки та різні імпрези. Нехай і їх хтось по-своєму опише! Все це далеко полегшило б працю редакторів, дало б йому можливість писати якісь інші матеріали, на що тепер не вистачає часу, а новим кореспондентам це дало б досвід і практику. До речі, до праці над журналом почали вже приєднуватися учні Парафіяльної Школи. Їх треба заохочувати і підтримувати.

2. Більше парафіян повинні брати і читати наш бюлетень. Правда, ми говорили вище, що популярність „Слова” дуже висока. Це так. Але є й такі члени громади, які його не беруть і, очевидно, й не читають. Якби брали, то кількість реалізованих примірників була б значно більша. Бувають тижні, що розходиться всього 50-55 примірників. Для парафії з 150 родин — це дуже мало. Якщо хтось не має дрібної пожертви на пресовий фонд — нехай тим не журиться. Грошей за бюлетень ніхто не вимагає, але було б бажано, щоб читали його всі. Інакше може прийти до того, що поза межі парафії буде висилатися більше примірників, ніж їх беруть наші парафіяни, що для них „Слово” мусіло б бути найбільш цікавим...

3. Потрібно більше зв'язку між редакцією і читачами. Поради, зауваження, ідеї, запити, побажання — все це дуже цінно у плануванні та видаванні парафіяльного органу. Що більше свіжих думок та відгуків буде приходити, то більш цікавим, більш корисним, більше різноманітним може стати наше спільне „Слово”.

Дай, Боже, щоб ці побажання в день ювілею „Парафіяльного Слова” не залишилися просто мрією, а перетворилися в живу дійсність! Тоді наш бюлетень зможе з честю і далі виконувати почесний обов'язок, що його він так старанно намагався реалізувати протягом свого першого року.

Голова Парафіальної ради п. Володимир Побивайло вітає хлібом і сіллю Блаженнішого Митрополита Мстислава. 1971 р.

Фрагмент святкового обіду в парафіяльній залі, 200 Кому Парк Бульвар.

Ч. 12. 1 вересня 1968 р. Рік 1.

БУДОВА ЦЕРКВИ І ШКОЛИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

За два тижні з часу випуску останнього числа „Парафіяльного Слова” було зроблено великий поступ у будові церкви і школи. Цілком закінчено укладання бляків, і тепер уже кожен може бачити точні розміри будови, а також розміщення майбутніх вікон і дверей у школі. Тепер розпочинається не менш важливий етап будівництва — дерев'яні роботи. Будівельний комітет звертається до всіх парафіян, щоб у вільний від праці час приходили і вкладали свою працю у це наше спільне діло. Треба, щоб якнайбільше роботи виконати в теплі літні дні, бо з приходом холодів і дощів буде вже не те...

Особливо цінно було б, якби якнайбільша кількість людей прийшла до праці на Лейбор Дей у понеділок, 2 вересня. Тоді спільними силами можна буде зробити величезну кількість праці. Це, правда, такий день, коли багато людей звичайно виїжджають у близькі та далекі подорожі, але цього року пожертвуйте своїми особистими приємностями і задоволеннями для загальної справи! А тоді тим приємніше і радісніше відпочиватиметься і гулятиметься, коли будова буде закінчена і ми, нарешті, матимемо нову церкву.

Повідомляємо усіх парафіян, що працює керує Будівельний комітет у такому складі: Павло Опанащук, Юрій Потієнко та Петро Маковський. Справою організації робочих груп і покликанням до роботи займаються Олекса Іващенко та Іван Опанащук. Усіх цих осіб, яким доручено почесну справу провадити та організувати будівництво, просимо всіма силами підтримувати і тим полегшувати їхню нелегку працю. А також не забувати про дальші пожертви на будівельний фонд, бо фінансовий стан ще й досі тяжкий.

ПІСЛЯ ПОДОРОЖІ ПО РІДНІЙ ЗЕМЛІ

Отець Володимир та його старша доня Оля щасливо повернулися додому після трьохтижневої, багатой на враження і спостереження, подорожі по Україні. У першу ж неділю після свого повернення, отець настоятель розповів великій групі зацікавлених парафіян (а зібралось їх десь близько сотні) про те, що він бачив і що пережив на Рідній Землі. Були моменти, коли глибоко зворушені почутим, присутні не могли стримати сліз. Після розповіді, що тривала цілу годину, отець Володимир ще довго відповідав на запитання слухачів та показував їм привезені з України речі.

Свої подорожні враження о. Володимир обіцяє описати й на папері, і ми сподіваємося, що вже з наступного числа зможемо почати друкувати їх на сторінках „Парафіального Слова”.

20-ліття Парафії Св. Тройці. Промовляє Блаженніший Митрополит Мстислав. 1971 р.

ВСІ — НА ПІКНІК!

Парафіяльний пікнік відбудеться, як уже повідомлялося, сьогодні, на недавно упорядкованій пікніковій площі в Осередку. Сестрицтво багато потрудилося, щоб приготувати різноманітний і смачний буфет. Буде великий вибір напитків. Гратиме музика, будуть гри, розігравки тощо. Усіх парафіян щиро просимо численно прибути на цю велику річну імпрезу із своїми родинами та знайомими, щоб добре відпочити, цікаво провести час, добре забавитися, а при тому фінансово допомогти своїй громаді.

Початок пікніку — о 1-й годині по полудні. До приємної зустрічі!

ПАРАФІЯЛЬНА ШКОЛА ПОЧИНАЄ НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК

Дирекція Парафіяльної Школи і Батьківський Комітет повідомляють, що 1968/69 шкільний рік розпочнеться молебнем, який буде відправлено у неділю, 1 вересня, відразу після Богослуження. У той же день п. Юрій Потієнко буде приймати записи нових учнів до Школи: насамперед — найменших, які цього року підуть до 1-ї класи, а також і тих старших, які хочуть почати або відновити свою науку.

Члени імпрезової обслуги, завдяки яким було зібрано великі фонди на покриття коштів парафіяльної посілости при 200 Комо Парк Бульвар, Чіктовага, Н.Й. Зліва направо: п.п. Уляна Петручок, Марія Гержан, Юрій Потієнко, Марія Зибай, Євдокія Борідько. Стоять: Валентина Маковська, Валентина Бучинська, Надія Лобур — керівник, Надія Різун та Настя Неліпа.

Навчання розпочнеться в наступну суботу, 5 вересня, покищо у старому приміщенні на вулиці Філмор. Треба сподіватися, що це вже буде не надовго, і що наші учні вже дуже скоро зможуть перейти до своєї нової школи в Осередку.

НАГОДА ВИГРАТИ ТЕЛЕВІЗОР

Сестрицтво закупило телевізор марки „Адмірал” з 21-інчевим екраном, який буде розіграно під час парафіяльного обіду в День Подяки, 28 листопада цього року. Сестрички щиро просять усіх парафіян купувати льотерійні квитки для себе і брати їх для поширення серед знайомих на праці, серед сусідів тощо. Один квиток коштує 25 центів, а книжечка з 5 квитків — 1 долар. За квитками звертатися до добродійки Антоніни Мельник.

КУПІТЬ І ПРОЧИТАЙТЕ „СОБОР”!

Консисторія нашої Церкви надіслала для розповсюдження серед наших парафіян книжку Олеся Гончаря „Собор”, яка тількищо вийшла у світ у друкарні в Бавнд Бруку. Автор її — один з найбільш талановитих і видатних письменників сучасної України. Книжку надзвичайно прихильно зустріла критика, але вона, очевидно, не сподобалась

Вид на дім отця настоятеля.

Спалення "мортгеджу" на посілість парафії при 200 Кому Парк Бульвар 1972 року. Зліва направо: п. Максим Петручок (бувний голова Парафіяльної ради, за каденції якого було закуплено посілість та побудовано залю), п. Тимофій Рудай (на жал, на фото заслонений), п. Олександр Супрунович, п. Володимир Побивайло (голова Пар. ради, який зібрав фонди на заплачення боргу), о. д-р Семен Гаюк, настоятель, п. Надія Лобур (керівник імпрезової обслуги), п. Дмитро Опанащук (бувний голова Пар. ради, за каденції якого побудовано церкву), п. Григорій Гержан та п. Андрій Вітик.

червоним цензором, і її заборонили продавати у крамницях. У Харкові група розагітованих комсомольців вдерлася в одну з великих книгарень, захопила кілька сотень примірників „Собору” і прилюдно спалила їх на площі, супроводжуючи цей дикунський вчинок антирелігійними і антиукраїнськими вигуками, звичайно російською мовою.

Тепер цю книжку перевидано у вільному світі, і варто було б, щоб із нею познайомилося якнайбільше українців, а серед них — і наші парафіяни.

Ч. 16 (43). 4 травня 1969 р. Рік 2.

ВІДКРИВАЄМО НОВУ ЦЕРКВУ

Христос Воскрес!

Дорогі Брати і Сестри!

З ласки Божої дочекались ми великого свята, про яке мріяли вже від самого початку існування нашої парафії. Завдяки нашій загальній жертвенності та відданій і безкорисній праці багатьох парафіян, завершено будову нової церкви. Щойно минулого року Преосвященніший Єпископ Олександр благословив наш добрий намір, а сьогодні він очолює нашу першу Богослужбову відправу і разом із нами приносить свої молитви до Всевишнього у новій святині на нашій оселі в Чіктовага.

Цю небуденну, історичну подію в нашому житті ми відзначаємо сьогодні урочистим святом. На чолі з нашим Архипастирем, разом із пастирями й вірними з інших сусідніх громад та численними гостями зблизька і здалека, ми зібралися у своєму Осередку, щоб спільними молитвами подякувати Богові за Його добродійства над нами. За те, що давав нам сили та витривалості під час будови. За те, що допоміг довести її до успішного кінця.

Але посвячення і відкриття нового храму — це ще далеко не закінчення нашої праці. Перед нами ще багато інших важливих завдань. Треба докінчити будову школи. Упорядкувати та прикрасити зовні парафіяльну залю. Привести до належного вигляду наш Осередок. Поступово сплачувати борги. А потім, як дасть Бог, починати думати про будову величного постійного храму.

Щоб усі ці завдання здійснити, треба, щоб у кожного з нас жило почуття єдності, доброї волі, організованості і щирого бажання спричинитися до дальшого розвитку нашої громади. Дай же, Боже, щоб якраз оце наше спільне святкування по-справжньому зблизило нас і дало нам натхнення до дальшої праці на квітучій Христовій ниві.

Коли хтось кінчає будову своєї нової хати, він запрошує усіх знайомих і друзів, щоб спільно відсвяткувати цю велику подію. Вони приходять, радіють із щасливим господарем і приносять йому якийсь дар, „щоб добро не переводилось у новій хаті”. Наша нова церква — це спільний дім усіх нас, а тому закликаємо вас обдарувати її сьогодні своїми щедрими дарами, щоб росла вона та квітла на Божу славу.

Щиро вітаємо всіх вас у цей великий, історичний для нас усіх, день і просимо Милосердного Бога, щоб і надалі зберігав нас під Своєю святою опікою та давав нам здоров'я й сил для дальшої корисної праці.

З любов'ю в Ньому,
Прот. Володимир Мельник, Настоятель
Парафіяльна Рада
Будівельний Комітет
Святковий Комітет

Усією нашою громадою в Боффало-Чіктовага, сердечно вітаємо нашого дорогого Гостя — Преосвященнішого Єпископа Олександра, який сьогодні очолює Богослужбові відправи посвячення церкви та всі наші урочистості.

З сумом повідомляємо про те, що Блаженніший Митрополит Іоан не зміг прибути на наше велике свято, бо вже кілька тижнів тяжко хворий і перебуває під постійним лікарським доглядом. Щиро бажаємо нашому Першоєрархові якнайскорішого видужання і повернення на свій пост керманича Української Православної Церкви в Америці.

ДУМКИ В ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ

На перший погляд здається, що не дуже чим маємо ми хвалитися. Наша нова церква не сягає своїми банями в небесну блакить. В день відкриття навіть тієї однієї бані, що завершуватиме церковний дах (при тому зовсім далеко від небесної блакиті) ще немає. Не пишасться вона масивними кам'яними стінами. Не має ні колон, ні мальовничих вікон, ні орнаментів. Всередині її погляд вірних не губиться високо в небо-подібному склепінні, не знаходить витончених різьб, художнього розпису на стінах, визначних творів релігійного мистецтва. Коли ми покажемо відвідувачам цей шойно відкритий храм, то майже не можемо обійтися без того, щоб не пояснювати їм, чому ми не маємо на цьому місці величного собору. Так, наприклад, як деякі інші громади.

Це не означає, звичайно, що ця церква, при всій своїй простоті і скромності, чимось менше вартісна своїм призначенням за інші багатші храми, включаючи й величні катедральні собори. Свята Літургія — скрізь Божественна. Щиру молитву чує Господь незалежно від того, звідки вона виходить. Наші незрівнянні Богослужбові піснопіння може й краще звучали б у величному храмі, але добрий спів хору скрізь приносить натхнення й духовне піднесення. Більше того. Для літургічної молитви навіть не завжди потрібно церкви. Богослуження в міру потреби можна звершувати на будь-якому освяченому місці: в домі, на полі, в лісі і навіть у дорозі. Перша Божественна Літургія, що її звершив Сам Господь Ісус Христос, відбулася у звичайній кімнаті (Мк. 14, 12-25). Так збирались на молитву і служіння Богові і учні Христові після воскресіння свого Учителя (Лк. 24, 29-31; Дії 1, 13-14; 2, 1-2 і ін.). Так молились і християни перших століть, коли віра Христова була під

забороною, і новітні мученики в тюрмах і на засланнях. А їхні молитви були не менше щирі за ті, що линуть до Бога, наприклад, під час урочистої соборної архиєрейської відправи.

Одним словом — ми не маємо чого соромитись своєї нової церкви. Вона — проста, але тим не менше — *справжня церква*. А із своїх досягнень за минулі 2 роки ми повинні бути горді. Ми ж спромоглися залишити безвихідно застарілу церкву на вулиці Вільям і не тільки вийти з того тісного й невихідного кутка на широкі простори Осередку в Чіктовага, а й спорудити тут спочатку розкішну модерну парафіяльну залю, а тепер і оцю тимчасову церкву. Маючи її, ми не будемо потребувати роками молитися в підвалі майбутнього постійного храму, як це дехто пропонував. Будемо мати змогу уважно та старанно, без поспіху й тиску часу, працювати над проєктом своєї грядучої святині, і коли буде в нас змога, побудувати її дійсно такою, щоб вона своєю величчю дійсно прославляла Всемогутнього Бога та викликала подив і захоплення тих, хто її оглядатиме.

Тим часом — маємо те, на що могли в даних обставинах спромогтись, і то — завдяки незмірній жертвенності наших будівничих. Тепер лише треба, щоб ми обгорнули цю свою тимчасову (але для нас покищо єдину) святиню своєю щирою опікою та любов'ю. Щоб щедро жертвували на її прикрасу та оздоблення. Щоб купували необхідні церковні речі. Щоб дбали про чистоту та порядок у ній. Та й то ще не головне. Найбільше потрібно нам тепер зміцнення нашої віри і зросту християнського духа. Треба всім серцем засвоювати науку нашого Спасителя, що її будемо чути в нашому храмі. Здійснювати її у своєму житті. Любити один одного, один одному допомагати. Кожної неділі і свята масово приходити до церкви на спільну молитву...

Коли будемо так чинити, то відчуємо небо на землі і в цьому скромному храмі. Переродимося і станемо кращими та більше охочими служити Богові. Тоді напевне стане нам тісно у новій церкві і, запевнившись Божим благословенням, ми станемо до праці над здійсненням нашої остаточної мети — будови величного, справді українсько-православного храму для своєї громади.

НОВИЙ ВИГЛЯД НАШОЇ ЦЕРКВИ

— Тепер наша церква справді на церкву виглядає!
— А хреста навіть з Юніон Ровд видно, як їхати по ній...
— Цим хрестом наша церква навіть побиває нову католицьку церкву на розі, хоч наша тільки десь 25.000 коштує, а та — кількасот тисяч!

Це — частина відгуків наших парафіян на подію воздвиження на нашу церкву, якраз перед святом Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста Господнього, справжньої української бані з золотим хрестом. Церква і справді тепер виглядає не простим будинком, як дотепер, а дійсним, хоч і скромним, храмом Божим. У минулому числі „Слова”

Настоятель о. Петро Сагайдачний в огоченні парафії перед церквою. 1978 рік.

ми коротко писали про цю знаменну подію. Згадували, що ініціатором і рушійною силою виготовлення бані і хреста був о. Володимир, якому хотілося бачити церкву завершеною символом нашого спасіння. Це він домовився з нашим побожним парафіянином п. Захарієм Худим та з неменш побожним не-парафіянином п. Володимиром Демковим (він належить до Української Католицької Церкви), які власними силами, без допомоги ніяких машин чи приладів, зробили мініатюрну копію бані українських церков стилю „козацького барокко” і гарний, золотом пофарбований хрест. На це пішла у них незчисленна кількість годин кропітливої праці, а наслідком її ми всі можемо тепер радіти і пишатися. Треба сподіватися, що це почуття радості розділятимуть тепер усі парафіяни, навіть ті, які з різних причин були проти того, щоб баню робити взагалі. Тих, що побоюються за її стійкість під час великих вітрів або ураганів, фахівці можуть заспокоїти: баню буде укріплено так, що її не здолають ніякі урагани. І стоятиме вона, доки буде існувати наша тимчасова церква.

При цій нагоді не можна не згадати, крім будівничих, і тих людей, які, з великими труднощами і навіть серйозним ризиком, воздвигнули баню з хрестом на призначене місце. Кожний, хто подивиться на стрімкий дах нашого храму, зможе оцінити велику трудність і небезпеку цього завдання. А його виконали п.п. Степан Закусило, Мусій Гончар, Федір Засць, Олекса Іващенко, Дмитро Чорногор та Іван Чорногор. А пофарбував і плятформу, і баню, і хреста п. Федір Засць. Усім їм — щире признання і глибока подяка за уміло виконану працю!

На покриття коштів виготовлення бані і хреста у минулу неділю було проведено збірку. Принесла вона 56.25 дол. Це — немала сума, але могла вона бути значно більша, бо дехто з присутніх парафіян нічого не хотів дати на цю ціль, а дехто обмежився дрібнесенькою пожертвою. Треба, щоб участь узяли всі, а тому пожертви на баню і хрест будуть прийматися і надалі.

Будівничим же, п. З. Худому і В. Демкову — честь, слава і подяка!

ЩО РОБИТЬСЯ В ОСЕРЕДКУ

Дороги заасфальтовано! Цю приємну і давнобажану новину могли бачити всі, хто прийшов на Богослуження минулої неділі. Особливо задоволені були жінки, бо їм уже не треба було звертати увагу на кожний свій крок, як раніше, серед отих дрібних камінців, і не треба буде вже боятися за свої черевики. Як повідомляє Парафіяльна Рада, було залито асфальтом більшу частину доріг, ніж це було спочатку заплановано, з огляду на дуже вигідну пропозицію контрактора. До початкового пляну входив лише в'їзд, що йде попри парафіяльну залю, та дорога між домом священика і церквою. Це складало площу 12.000 квадратних футів і мало коштувати 2.100 дол. Контрактор запропонував заасфальтувати і другий в'їзд, що веде до входу до церкви, майже за половину ціни (6.000 додаткових квадратних футів за 600

долярів). Парафіяльна Рада, звичайно, радо погодилась на це, і тепер ми маємо обидва в'їзди, а також і маленьку паркувальну площу перед залемою (з додатковим в'їздом) справді в людському вигляді. Добре було б і головну паркувальну площу привести до такого ж порядку, але на те потрібно ще понад 2.000 долярів, і це доведеться відкласти надалі.

Парафіяльну залу буде скоро упорядковано! Парафіяльна Рада вже домовилась із контрактором, який незабаром почне працю над викінченням правої й задньої стін. Ці стіни буде оббито спеціальною сіткою, на яку пізніше накладатимуться, один за одним, три шари декоративного пластиру, що буде гармоніювати з завершеною вже давно передньою частиною залі. Тоді виглядатиме вона справді чудово!

Все це робити було б багато легше, якби парафіяни не забували про свої обов'язки щодо громади. Ось бухгалтерія повідомляє, що, не зважаючи на нагадування, борг за цей рік (і за попередні роки) складає ще й досі величезну суму — понад 7.000 долярів! А як же багато можна було б зробити, якби ці борги перейшли до парафіяльної каси! Чому ж не піти за прикладом інших, які давно вже виконали і перевионали свої зобов'язання?!

Нова частина пікнікової площі вкрилася вже густим зеленим килимом. Дощі і відповідна погода дуже допомогли нам у цьому. Але ще й досі залишається проблема — каміння й гілля серед тієї трави ще й досі лежить непорушно, чекає й чекає... А треба прийняти його звідти якнайскоріше, бо косити траву неможливо буде (і небезпечно), якщо ті недавно упорядковані простори не буде остаточно очищено і належно прибрано! Прийдіть!

ВШАНУВАЛИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

31 травня наша парафія вшанувала пам'ять Головного Отамана Української Народньої Республіки Симона Васильовича Петлюри, що загинув від кулі підступного вбивці 25 травня 1926 року.

Після Богослуження відбулась панахида. Церква була цього разу переповнена людьми, які, із свічками в руках, молилися за вічний спокій душі спочилого Вождя Українського Народу. Український прапор і прапор об'єднання вояків тримали Дмитро Опанашук і Гаврило Парнюк.

Потім у парафіяльній залі відбулася академія на честь Симона Петлюри. Перед початком імпрези і після неї в залі лунали звуки українських мелодій, записаних на стрічку спеціально для цього свята Юрієм Потієнком. Свято розпочалось урочистим „апелем” — зверненням до поляглого Вождя від його нащадків, далеко від Рідного Краю долею закинутих, що його прочитав Володимир Побивайло. Представники організацій, що гуртуються при нашій парафії, склали перед портретом Головного Отамана енок.

Замість традиційної доповіді, Олександр Воронин прочитав спогади сучасників Симона Петлюри про те, як виростав і виховувався Головний Отаман. Спогади ці зібрав кілька років тому покійний уже письменник О. Кобець.

Далі — мистецька частина. Вокальна група жінок (Н. Лобур, В. Маковська, У. Петручок, Т. Потієнко та Л. Стеценко) проспівала „Молитву”. Ліда Стеценко продеklamувала велику поему про Симона Петлюру. „Волошки” — вокальна група Молодечого Гуртка УРСоюзу (С. Маковська, Л. Остапчук, Л. Опанащук, О. Потієнко, Л. Побивайло та Л. і Н. Щербак) виконали пісню „Гей степами”. Василь Потієнко, Сузанна Маковська та Ліда Остапчук продеklamували монтаж поезії „Отаман наш поліг” О. Кобця, а Таля й Зіна Дмитріюк та Ігор Павлишин виконали „У день жалоби”.

Вшанувати пам'ять Вождя Української Визвольної Революції зібралось багато парафіян і гостей. Свято організував новий культурно-освітній референт Парафіяльної Ради Володимир Дмитріюк. Сподіваємося, що за цим першим успішним кроком на шляху до пожвавлення нашої досить занедбаної культурно-освітньої ділянки підуть і інші, не менше цікаві, корисні й успішні. Ентузіазм п. Володимира дає на це повні підстави. А тим часом, на його прохання, висловлюємо подяку всім тим, хто спричинився до так добре проведеного свята.

БУДЕ В НАС СПОРТОВА ПЛОЦА

Пропозицію про це подав культурно-освітній референт В. Дмитріюк. Спорт — це дуже добрий засіб притягнути молодь, яка ще стоїть осторонь. Спорт — засіб виховання фізичних сил, умілости, витривалости. Чому б не зробити спортову площу у нас, коли ми маємо так багато місця?

З цими міркуваннями погодилась і Парафіяльна Рада, і члени місцевого відділу ОДУМ'у. Парафіяльна Рада визначила на спортову площу північно-західню частину Осередку (ту що під ліском), а одумівці у своєму ентузіазмі запевнили, що всю роботу виконають і все необхідне придбають та установлять своїми власними силами.

Треба сподіватися, що перші наслідки наміченого плану розбудови нашого парафіяльного „стадіону” зможемо бачити вже дуже незадовго.

ІМПРЕЗОВА ОБСЛУГА

Тому, що покищо не вдалося відновити нормального життя Се-стрицтва, а запотребування на обслуговування різних імпрез у парафіяльній залі не зменшується, а дуже скоро зростає, п. Уляна Петручок запропонувала, а Парафіяльна Рада схвалила, організувати групу жінок, які добровільно беруть на себе обов'язок підготувати та виконувати всю необхідну працю для обслуг гостей на весіллях та інших імпрезах. Пані Петручок повідомляє, що взяти участь в Імпрезовій Обслужі по-

годилося вже 14 жінок. Вони беруться виконувати цю працю безкоштовно, даруючи свої труди і наслідки їх для парафії.

За це тим працюючим жінкам належить від нас усіх щира подяка. Бажаємо їм витривалости й успіху в їхній праці, а інших жінок просимо приходити їм на допомогу, коли до них будуть звертатися.

На жаль, видання „Парафіяльного Слова” припинилося в січні 1971 року. Брак такого видання відчувається особливо гостро після того, як воно перестало виходити.

Настоятель о. Богдан Сенцьо з вітарними хлопчиками: Павлом Стеценком, Віктором Стеценком, Андрієм Шевцем та Петром Михайленком.

КЕРІВНІ ОРГАНИ ПАРАФІЇ ПРАЦЮВАЛИ В ТАКОМУ СКЛАДІ:

1968 рік. о. Володимир Мельник — настоятель, Анатолій Остапчук — диригент, Іван Опанащук — дяк. Парафіяльна рада: Д. Опанащук — голова, П. Лобур і Ю. Потієнко — заступники, О. Воронин і А. Бульба — секретарі, К. Кондратюк — скарбник, Г. Марвін — фін. секретар, К. Бульба — книговод, І. Стеценко — титар, А. Остапчук — культ.-освіт. реф., Контрольна комісія: С. Нечипорук, В. Опанащук, М. Швець, мол., І. Усипенко, В. Усик. Братство: С. Нечипорук — голова, Т. Рудай

— секретар-скарбник, С. Андрійчук — старший братчик. Сестрицтво: А. Нестеренко — голова, В. Маковська — секретар, Н. Лобур — госп. реф. Парафіальна школа: 32 учні, 6 клас. Учителі: о. В. Мельник, Ю. Потієнко, Т. Потієнко, М. Лисак, Є. Филипів. Хор: Н. Лобур — голова, Г. Борідько — секретар.

1969 рік. о. Михайло Павлишин — настоятель, А. Остапчук — диригент. Парафіальна рада: О. Іващенко — голова, М. Гончар — заступник, І. Чмола і М. Стеценко — секретарі, М. Бублик — господарчий реф., І. Черногорець — заступник, Г. Парнюк — фін. реф., К. Кондрачук — скарбник, М. Лисак — культ.-осв. реф., Л. Лящук — заступник, Ф. Засць — староста. Контрольна комісія: М. Побивайло, О. Таран, І. Чмола. Параф. суд: І. Андріюк, В. Дзюба, В. Дмитріюк. Тростисти: М. Швець, І. Усипенко, І. Панченко, В. Усик, С. Закусило.

1970 рік. о. Михайло Павлишин — настоятель, А. Остапчук — диригент. Парафіальна рада: В. Побивайло — голова, Ю. Потієнко — заступник, А. Бульба і О. Воронин — секретарі, В. Дмитріюк — культ.-осв. реф., Г. Марвін — фін. реф., Т. Рудай скарбник, Г. Гержан — господарчий реф., П. Маковський, Й. Бучинський, І. Усипенко — заступники, І. Стеценко — староста. Контрольна комісія: І. Кашпуренко, М. Шумський, П. Лобур, С. Андрійчук. Парафіальний суд: С. Нечипорук, В. Двигун, М. Різун, П. Макуха, М. Стеценко. Тростисти: В. Усик, С. Закусило, О. Супрунович, М. Неліпа, У. Петручок. Братство: С. Андрійчук — голова, В. Двигун — секретар, А. Бардаш — старший братчик. Парафіальна школа: 23 учні, 6 класів. Учителі: о. М. Павлишин, Ю. Потієнко, Т. Потієнко, Л. Шрамель, Л. Опанащук.

1971 рік. о. Михайло Павлишин — настоятель, А. Остапчук — диригент. Парафіальна рада: В. Побивайло — голова, М. Петручок — заступник, Т. Потієнко і А. Бульба — секретарі, В. Дмитріюк — культ.-осв. реф., Г. Марвін — фін. реф., Т. Рудай — скарбник, Г. Гержан — господарчий реф., П. Маковський, Й. Бучинський, І. Усипенко — заступники, Г. Парнюк — староста. Контрольна комісія: І. Кашпуренко, М. Шумський, П. Лобур, С. Андрійчук. Парафіальний суд: С. Нечипорук, В. Двигун, М. Різун, П. Макуха, М. Стеценко. Тростисти: В. Усик, С. Закусило, О. Супрунович, М. Неліпа, У. Петручок. Братство: С. Андрійчук — голова, В. Двигун — секретар, А. Бардаш — старший братчик. Парафіальна школа: 35 учнів, 6 класів. Учителі: Ю. Потієнко, Т. Потієнко, М. Дмитріюк. Хор: Д. Опанащук — голова, Т. Потієнко — секретар, Л. Лящук — скарбник.

1972 рік. о. Федот Шпаченко тимчасовий настоятель, а від лютого 1972 року о. протопресвітер д-р Семен Гаюк — настоятель. Парафіальна рада і виконні органи в такому самому складі, як в 1971 році. Батьківський комітет: Г. Остапчук — голова, А. Вітик — заступник, Т. Потієнко — кор. секретар, Р. Мартинюк, М. Дмитріюк, П. Маковський —

члени. Парафіяльна школа: о. д-р С. Гаюк — директор, Ю. Потіснко — адміністратор, П. Макуха, Т. Потіснко, С. Маковська — вчителі.

1973 рік. Протопресвітер о. д-р Семен Гаюк — настоятель, А. Остапчук — диригент. Парафіяльна рада: В. Олійник — голова, І. Рішко — заступник, К. Черник — секретар, Т. Рудай — скарбник, Г. Марвін — фін. реф., Г. Парнюк — староста, О. Зибай — заступник, П. Лобур — госп. реф., М. Неліпа — заступник. Парафіяльний суд: С. Нечипорук, П. Макуха, М. Різун, В. Побивайло. Контрольна комісія: М. Петручок, К. Кондратюк, В. Двигун, М. Швець. Тростисти: О. Супрунович, М. Різун, У. Петручок. Братство: С. Андрійчук — голова, Є. Вусатий — секретар, А. Бардаш — старший братчик. Парафіяльна школа: 20 учнів, 4 класи, о. д-р С. Гаюк — директор, П. Макуха — вчитель. Батьківський комітет: А. Вітик — голова, А. Опанащук — секретар і скарбник. Хор: Д. Опанащук — голова.

1974 рік. о. Петро Сагайдачний — настоятель, А. Остапчук — диригент. Парафіяльна рада: В. Олійник — голова, І. Рішко — заступник, К. Черник — секретар, Т. Рудай — скарбник, Г. Марвін — фін. реф., І. Стеценко — староста. Контрольна комісія: К. Кондратюк, В. Двигун, Л. Царик, М. Швець. Братство: Є. Заяць — голова, Є. Вусатий — секретар, Й. Бучинський — старший братчик. Парафіяльна школа: 20 учнів, 2 класи, вчителі: о. П. Сагайдачний і С. Опанащук. Хор: Д. Опанащук — голова.

РОЗДІЛ V.

ЧОВЕН ЖИТТЯ ПЛИВЕ — БЕРЕГИ МІНЯЮТЬСЯ

(Останніх сім років)

Хто плавав річками вздовж різних їх берегів, той може скласти собі уяву про те, як ніби у фільмі пробігають перед очима різні краєвиди, різні образи, стають більш небезпечні, або легші проїзди, проходять буревії, а то знов світить сонце. А річка пливе, час проходить і, як життя, міняється багато всього довкруги нас.

Останніх сім років у житті громади були характерні різними життєвими турботами і ситуаціями, які нагадують ось такі зміни, як це бачать водні мандрівники. В дуже коротких словах споминів сучасника описані вони так:

„У вересні 1974 року до парафії прибув оцеть Петро Сагайдачний і виконував обов'язки настоятеля аж до травня 1978 року. Після його виїзду до парафії прибув старший священник отець Василь Уманець.

Головою Парафіяльної ради від 1975 до 1978 року включно був пан Л. Царик, який чотири роки старанно виконував свої обов'язки.

В лютому 1978 року на річних зборах вибрано нову Парафіяльну раду, на голову покликали п. Миколу Стеценка.

Рік 1979 виявився тяжким роком. Після тяжкої недуги та погіршення стану здоров'я, о. В. Уманець змушений залишити парафію, знову нема настоятеля.

Того ж року, в серпні, Консисторія призначила на нашу парафію отця Богдана Сенцьо, нашого теперішнього настоятеля, який з енергією, запалом і відданістю взявся за тяжкі обов'язки душпастиря.

В наступному році, тобто 17 лютого 1980 року, загальні річні збори вибрали нову Парафіяльну раду, яку очолив п. Володимир Побивайло. Того ж року п. А. Остапчук після довголітньої праці на становищі дяка-диригента (1967 - 1980) зрезигнував, на його місце став Леонід Царик.

Та багато нелегкої, муравлинної праці поклала і управа, і сестриці, і братчики, і члени парафії, продовжуючи господарську, освітню і допоміжну настоятелям церковну працю. Влаштували імпрези, святочні обіди, пікніки. Вкладали труд фізичний, посвячували час і матеріальні пожертви, щоб втримати, зміцнити і, по змозі, розбудувати наш центр. Кожний у свій спосіб додавав свою частинку і приймав дар християнського духа церковної спільноти.

У зв'язках з нашою церковною владою і з сусідніми парафіями та з місцевими українськими громадськими організаціями продовжували добрі відносини і взаємну допомогу.”

В роках 1975-1979 праця проводилася під керівництвом вибраних органів як подано тут:

1975 р. — Парафіяльна Рада: Леонід Царик — голова, Надія Лобур — заступник, Кость Черник — секретар, Григорій Марвін — фінансовий, Тимофій Рудай — скарбник, Олександр Олійник — книговод, Григорій Гержан — господарчий, Іван Усипенко — заступник, Іван Стеценко — староста. Контрольна комісія: Василь Двигун, Володимир Усик, Іван Рішко. Парафіяльний Суд: Семен Нечипорук, Петро Макуха, Володимир Дзюба, Михайло Різун, Володимир Побивайло. Рада тростистів: Микола Стеценко, Уляна Петручок, Михайло Різун, Володимир Тупицький, Валерій Олійник.

1976 р. Парафіяльна Рада: Леонід Царик — голова, Надія Лобур — заступник, Кость Черник — секретар, Григорій Марвін — фінансовий, Тимофій Рудай — скарбник, Олекса Таран — книговод, Василь Двигун — господарчий, Іван Стеценко — староста, Володимир Побивайло — заступник старости, члени Пар. Ради (запасові): Іван Доценко і Григорій Гержан. Контр. комісія: Володимир Усик, Іван Рішко, Володимир Тупицький. Пар. суд: Семен Нечипорук, Петро Макуха, Володимир Дзюба, Михайло Різун, Володимир Побивайло. Рада тростистів: Микола Стеценко, Уляна Петручок, Михайло Різун, Володимир Тупицький, Валерій Олійник.

1977-78 р.р. Парафіяльна Рада: Леонід Царик — голова, Володимир Дзюба — заступник, Андрій Бульба — секретар, Григорій Марвін — фінансовий, Анатолій Овчаренко — фінансовий заступник, Олександр Супрунович — господарчий, Микола Неліпа — господарчий заступник, Євдоким Заєць — староста, Григорій Гержан — заступник старости, Петро Тютюнник — культ.-освітній, Тимофій Рудай — скарбник, Олександр Олійник — книговод. Контр. комісія: Володимир Усик, Василь Потішко, Василь Двигун. Пар. суд: Михайло Різун, Петро Лобур, Петро Макуха, Анатолій Остапчук, Сергій Андрійчук. Рада тростистів: Михайло Різун, Володимир Тупицький, Валерій Олійник, Микола Неліпа, Олекса Таран.

1979 р. Парафіяльна Рада: Микола Стеценко — голова, Володимир Тупицький — заступник, Василь Двигун — заступник, Андрій Опанащук — секретар, Ярослав Худий — секретар, Петро Тютюнник — фінансовий, Тимофій Рудай — скарбник, Олександр Ткачук — культ.-освітній, Микола Неліпа та Іван Усипенко — заступники господарчого, Григорій Гержан — староста, Андрій Козенко — заступник старости, Анатолій Остапчук та Василь Іваненко — запасові члени. Контрольна комісія: Микола Лисенко, Андрій Вітик, Володимир Усик. Пар. суд: Михайло Різун, Олекса Таран, Микола Швець ст., Петро Лобур, Іван Стеценко. Рада тростистів: Михайло Різун, Олекса Таран, Олександр Супрунович, Федір Заєць, Іван Доценко.

РОЗДІЛ VI.

“КУДИ ГРЯДЕШ?” — ЗАГЛЯДАЄМО В МАЙБУТНЄ

Перегляд подій минулих літ і свідомість стану громади сьогоднішнього дня приводить нас до питання, яке стоїть, мабуть, перед кожним з нас: куди йдемо, який перед нами напрям, що нас чекає в майбутньому? Ніхто з певністю не зможе відповісти на ці питання. Один Всевишній знає, що станеться і як буде продовжуватися життя нашої громади. Та вже віками люди дивляться в це незнане і стараються збагнути, що може статися, якщо їх мрії сповняться, а побоювання небажаних подій не стане дійсністю.

Отак і ми можемо накреслити ряд бажань і можливих у реальному світі нових досягнень та вказати на небезпеки, яких ми повинні уникнути, розумно провадячи працю й уважно розглядаючи кожночасну ситуацію нашого оточення. Ми хочемо продовжувати корисну й необхідну працю УПЦ в Америці для духовного здоров'я, національного збереження і високо морального стану цієї нашої вітки українського народу. Це може мати успіх в умовах гармонійної співпраці громади під релігійною опікою нашого духовного опікуна, отця настоятеля та нашої вищої церковної влади УПЦ в Америці.

Ми хочемо розбудувати нашу церкву в українську святиню і за виглядом, і за змістом, і плекати в ній прекрасні українські церковні Богослужбові звичаї, співи, релігійне мистецтво, і все, що в'яже нас з довгою історією православного українського християнства. Для цього пляни будови чи перебудови церковного будинку в нас у кожного на меті. Добре господарювання та віддана праця зближують нас до цього моменту з кожним днем.

Ми хочемо запевнити, щоб майбутні наші покоління йшли слідами сьогоднішніх, які продовжують довгу стежку батьків, дідів і прадідів минулих українських генерацій на Батьківщині. Для того праця з молоддю й для молоді від передшкільного віку починаючи і до дорослих літ завжди, як і раніше, буде одним з головніших завдань громади, управи, церковних організацій.

Ми хочемо виконати все, що в наших спроможностях, для покращання долі нашої Батьківщини, її визволення і щасливого життя. Цей обов'язок можна розглядати як невід'ємну частину всього нашого буття і чи в церковній, чи в національній, громадській, політичній чи просто приватній дружній праці в цій країні — він наказує нам поясняти, обороняти, переконувати, показувати чи словом, чи піснею, чи танком, чи іншими нашими культурними вартостями, яка гарна, але яка скривджена Україна. Що їй належить допомога, що заслуговує вона на краще життя і що може вона, як незалежна держава, бути цінним партнером волелюбного світу. Кожний по своєму і всі разом хочемо виконати оце завдання.

Маємо міцну віру, що Господь Всевишній дозволить нам, дасть нам силу й насагу працювати для здійснення цих мрій, поблагословить нас успіхами і збереже від усіх тих небезпек, які перешкоджали б нам спільно в згоді та тісній співпраці прямувати до світлого майбутнього.

Хто сьогодні відвідає наш центр у Боффало-Чіктовага і побачить упорядковану площу, дороги, будинки, хоч невеличку та скромну прибрану церковцю, шкільні приміщення та інше устаткування — той може й не знатиме, що все це є вислідом багатьох років будування, ремонтів, додаткових невеликих уліпшень і т. д.

Кожна генерація, кожний склад урядовців та майже кожний член парафії побачить там свою вкладену працю. І це робить нас усіх близькими до себе і гордими з нашої тяглої, послідовної твердої і незмінного напрямку праці у рідній Церкві.

Поміщені в цій книзі фотознімки подають багато історично-ілюстративних відомостей. Багато тут побачимо тих, які вже від нас відійшли. Повний список їх поданий в іншому розділі.

Сьогоднішнє покоління знайде себе на знімках у віці безжурного дитинства. А сьогоднішня дівтора буде мати такий же спомин, коли загляне в цю книгу за кілька років. Безконецний ланцюг життя — в цій книзі бачимо кілька його звен.

Група учнів Парафіяльної школи, які вітали з квітами Блаженнішого Митрополита Мстислава під час відвідин нашої парафії з нагоди 20-ліття.

ПАРАФІЯЛЬНІ ВИДАННЯ В 1951-1981 РОКАХ

Ця Ювілейна книга, це вже друге в історії парафії видання такого характеру. В п'ятиліття парафії (1956 р.) було видруковано ювілейне видання (32 сторінки), яке подало приклад початків церковного життя з ілюстраціями та становить джерело інформацій про генезу нової української православної громади в Боффало.

Крім цих двох ювілейних видань, протягом деяких періодів виходили журнали, бюлетені чи інформаційні листки, які в той час служили способом зв'язку та повчання, а тепер стали більш чи менш повним джерелом інформацій про тодішню діяльність громади та події, які проходили на цьому терені.

В 1953 р. видався орган парафії „Наша Церква”. Про це видання згадує О. Воронин в іншому розділі цієї книги.

В роках 1968-1971 виходило чепурне, змістовне, дбайливо приготоване „Парафіяльне Слово”, яке безперечно виконало велику корисну освітню та інформативну працю, а для нас служить багатим матеріалом хронологічно й об'єктивно зібраних вісток про цей час життя парафії.

Хто зберіг повний комплект виданих чотирьох річників, 70 чисел „Парафіяльного Слова”, той без сумніву погодиться, що це дуже цінне видання, за яке заслуговує подяку його невтомний редактор і видавець мгр. О. Воронин.

Старша класа Парафіяльної школи з настоятелем о. М. Литваківським та вчителем п. О. Воронином. 1954 рік.

В „Парафіяльному Слові” можна було знайти і релігійні статті, і репортажі, і звіти та оголошення, інформації про сучасні події, ілюстрації, знімки, а передовсім відчуття близького родинного відношення та патріотичного і релігійного змісту в усьому, про що писалося. В інших розділах цієї книги знайде читач виписки з різних чисел цього видання, які ілюструють вартість цього журналу.

В 1970 р. тодішній настоятель о. М. Павлишин видавав „Інформаційний листок” для писемних інформацій, які роздавалися після Богослужб у неділі.

В 1976-1977 рр. Парафіяльна рада видавала орган парафії „Православне Життя” під редакцією отця настоятеля П. Сагайдачного. Крім інформацій про біжучі справи громади, тут поміщувалися релігійні статті, оголошення, вірші та репортажі.

Видавнича праця нелегка і забирає вона багато часу та зусиль. Тим, що потрудилися у цій ділянці, належить признання й подяка.

Олександр Воронин

“НАША ЦЕРКВА” — ПЕРШИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН ПАРАФІЇ

Якщо колись знайдеться хтось охочий написати історію парафії Св. Тройці в Боффало і почне переглядати наявні архівні матеріали, то він напевне дуже зрадіє, побачивши несподіваний джерельний скарб. На жаль, охоплює він період лише одного, та ще й неповного, 1953 року. Мова йде про місячний парафіяльний журнал „Наша Церква”, що виходив того року від квітня до грудня.

З глибини пам’яті, завдяки вже досить поживклим сторінкам цього, друкованого на циклостилї, журналу, виринають спогади давно минулих днів. В Боффало ми були тоді новачками: батько мій приїхав туди в кінці 1952 року, я — в кінці січня 1953-го, мама — ще трохи пізніше. Парафія була ще дуже молода, проіснувавши на той час усього якихось два роки, але вже мала свою церкву на тоді ще гарній і безпечній Вільям Стріт; зойно закінчено побудову нового іконостасу; був дуже гарний хор під керівництвом незрівнянного знавця церковного співу й уставу мґра Семена Даниловича Веремчука; вже існували Сестрицтво, Організація Молоді, парафіяльна школа. Настоятелем був тоді о. прот. Микола Литваківський, якого я знав ще із спільного навчання в Богословській Академії в Мюнхені. До Боффало приїжджали дедалі нові українські родини і включалися в парафію. Одним словом, парафіяльне життя квітло і розвивалось.

Не пригадую вже, хто запропонував ідею видавати парафіяльний журнал, але батько і я негайно її підхопили і почали здійснювати. Батько ще працював тоді на радіо-програмі Василя Шарвана, але вже дуже швидко після того працю там покинув, вчительської діяльності

ще не починав, то ж мав багато вільного часу і міг присвятитись виданню журналу з великим ентузіазмом.

Перше число з'явилося на Великдень 1953 року. Працювали над ним з великим поспіхом (пригадую, що десь в останні дні Страсного Тижня ходив до інж. Леоніда Костюшка забрати зроблену ним великодню заголовну ілюстрацію), потім — уже зовсім напередодні свята — друкували, розкладали сторінки, збивали. Перше число мало 12 сторінок. В ньому були святкові привітання, Великодня проповідь о. Литваківського, кілька статей з життя парафії (про те, як проходив Великий Піст, про свято Т. Шевченка, про діяльність Організації Молоді при парафії), був куточок для молоді, куточок знань і куточок розваги. Ці три „куточки” стали постійними розділами журналу, і цим „Наша Церква” була унікальною серед усіх інших парафіяльних журналів та бюлетенів.

Дальші числа журналу були більші розміром, багатші змістом. Найбільше число мало 37 сторінок. У кожному була стаття-дві або й більше на релігійні теми: проповіді, пояснення Богослуження, значення церковного одягу, історія Церкви (серію статей на цю тему писав Анатолій Васильович Котович з Бавнд-Бруку). Одну проповідь прислав Архiepіскоп Михаїл з Торонта. Дуже детально повідомлялося в журналі про події в житті парафії, як, наприклад, святкування Великодня, Провідної Неділі, Дня Матері, архипастирська візитація Архiepіскопа Мстислава на храмове свято, участь парафіян у масовій демонстрації пам'яті жертв голоду 1933-го року, загальні збори парафії, пікніки і прогулянки парафіян, початок шкільного року в парафіяльній школі, звіт делегатів парафії на 2-й Собор УПЦеркви в Клівленді, вшанування парафією пам'яті померлого в жовтні 1953 р. блаженнішого Митрополита Полікарпа. Та й не тільки про події в житті всієї громади інформувала „Наша Церква”. Вона повідомляла про нових парафіян — людей, що приїжджали до Боффало і записувались до громади, про народження і хрещення наймолодших членів парафії (тепер їм уже далеко поза 20), про прийняття Св. Причастя парафіянами, учнями і юнаками, що йшли до війська; висловлювалось співчуття родинам померлих, хворим і тим, що пережили нещасливі випадки.

Журнал „Наша Церква” був також своєрідним літописом українського життя в Боффало. На його сторінках знаходимо розповіді про такі культурні події, як літературний вечір Докії Гуменної, виставу казки-феєрії „Князівна Жаба” (режисер Інна Пошивайло), концерт капелі бандуристів з Детройту, концерт організації Української православної молоді з Клівленду; про створення товариства „Волинь”, кооперативу „Український Народній Дім”, заснування філіялу Українського Робітничого Союзу, Об'єднання колишніх вояків-українців в Америці, про початок праці української радіо-програми імені Симона Петлюри і т. д. Опис деяких подій супроводився фотографіями, часом фото-монтажами на цілу сторінку.

В „Нашій Церкві” друкувались літературні твори Олекси Кобця, Анатолія Котовича, Олени Звичайної, Інни Пошивайло. В деяких числах містились практичні поради, як, наприклад, „Що потрібно, щоб стати американським громадянином”, „Трохи про пасічництво” (автор Олекса Матух), „Подбаймо про забезпечення себе на чорний день”. В куточку знання можна було довідатись про такі речі, як „Якою мовою розмовляв Ісус Христос”, „Чому зірки в небі мерехтять”, „Що всередині нашої землі”, „Чи можна тримати вазони з квітами в кімнаті недужого” і безліч іншого. До цього розділу можна зарахувати також релігійні і українознавчі запитники (по 12 запитань у кожному), відповідей на які давались у наступних числах. В куточку розваги містились крутиголовки, загадки, ребуси.

„Наша Церква” була дуже популярна серед парафіян, та й не тільки серед них, бо були передплатники і з-поза Боффало. Прихильні відгуки одержувала редакція від ієрархів і священників нашої Церкви, від відомого науковця-бібліографа Володимира Міяковського (засновника Музею-Архіву УВАН), від Анатолія Котовича — бібліотекаря-архіваріуса УПЦеркви в США та багатьох інших визначних осіб.

Важко уявити навіть, якою скарбницею історично-джерельних та літературних матеріалів була б „Наша Церква”, якби вона існувала разом з парафією далші десятиліття. Але вийшло лише 9 чисел цього цінного журналу. Припинив він існування фактично через дрібницю,

Старша класа Парафіяльної школи з настоятелем о. Ігуменом Святославом та вчителем Олександром Воронином. 1955 рік.

які, на жаль, так часто переривають у нас найкращі починання. В грудневому числі не було привітання о. настоятелеві з святом його святого покровителя, Миколая Чудотворця. Був то недогляд, бо такого привітання не написала ані парафіяльна рада, ані жодна інша при-церковна організація, а обтяжена працею редакція просто переочила і не написала власного привітання. Але о. Микола прийняв це, як особисту образу і в розмові з моїм батьком і мною заявив, що це взагалі недобре, щоб парафіяльний журнал редагувало лише двоє людей, що мусить бути редакційна колегія. „Добре, нехай буде колегія, — відповіли ми. — Ми їй передамо всі справи і будемо з нею співпрацювати, як до нас звернуться”.

Але до нас не звернулись. Чи була створена редколегія, чи ні — вже не пам'ятаю, але редакцію передали, здається, Олексі Раневі. Вийшло ще одне число журналу бюлетенного вигляду, і на тому його існування припинилось. Парафія залишилась без друкованого органу до 1968 року, коли почало виходити „Парафіяльне Слово”.

БРАТСТВО ім. Св. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО

Від початку праці Братства при парафії Св. Тройці в Боффало до сьогоднішнього дня, ідеали українських православних братств на Україні були дороговказом діяльності наших братчиків. Допомога в усіх церковних потребах і участь у традиційних релігійних відправах, парафіяльних та громадських імпрезах — ці моральні обов'язки братчики виконували як вірні члени без вагань і з похвальним відданям для добра Церкви нашого народу.

Братство впровадило традиційні „братські обіди” для відзначення ідей українських братств з доповідями і спільними трапезами, на які запрошували всіх членів парафії. Участь у них показувала підтримку до традиційної діяльності братчиків і продовження гарної традиції з минулих літ. Влаштувані братством літньою порою пікніки стали також звичаєм у громаді.

Згадуючи братство нашої парафії, не можна поминути брата св. п. Андрія Бардаша, який завжди цікавився працею братства, складав пожертви, турбувався про пам'ять спочилих братчиків і взагалі був отим рушієм, що давав поштовх для членів і управ братства мимо свого похилого віку і вкінці поганого здоров'я. Свічки, які протягом багатьох років сукав брат Андрій Бардаш, ясно світили в церкві і сьогодні пригадують нам його згорблену постать та незабутню особистість „діда Бардаша”.

Братство бачить перед собою великі, нелегкі, але чесні завдання продовжувати цінну працю в ім'я і за прикладом попередників минулих поколінь українських православних патріотів на рідних землях батьківщини і також у різних поселеннях українських емігрантів у вільному світі.

КІЛЬКА ДУМОК ПРО ПРАЦЮ СЕСТРИЦТВА З НАГОДИ ТРИДЦЯТИЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

І так, наша парафія дочекалась, врешті, свого тридцятилітнього Ювілею. Протягом довгого існування нашої парафії наше жіноцтво, організоване при Церкві під назвою „Сестрицтво”, відіграло колосальну роль. Сестрицтво при кожній парафії — це добродійна, культурна і глибока змістом організація. Вона розвинула свою діяльність особливо на еміграції, бо організування й існування парафій залежало тут від самих людей. Жодна державна влада поза межами Батьківщини не приходила нам ніколи з фінансовою допомогою. Все було покладено на власні сили. І звідки бралась ця сила, це велике завзяття? Це велике завзяття, виплекане ще на рідних землях безмежною любов'ю до рідної, прадідівської православної Церкви, дало великі плоди.

Цим великим завзяттям парафіяни Св. Троїцької церкви перемогли всі труднощі на дорозі до організованого релігійного життя. Прибувши до новообраної батьківщини, ніхто не думав найперше забезпечити себе матеріально, а навпаки, кожний прагнув мати свій, хоч і маленький, куточок, тихе пристановище, рідну церковцю, звідки міг би черпати для себе й родини Живу Воду, що дає силу переносити всі труднощі життя.

Спільними силами і при допомозі давно замешкалих, чи вже тут народжених наших людей, засновано було Церкву Св. Троїці. І тут якраз прийшли в допомогу і розпочали свою діяльність невідомі труджениці, наші сестриці. Всім відомо, що треба було починати з нічого. Приміщення, куплене під Храм Божий, треба було привести до належного вигляду. І прийшлося їм, сестрицям, які вибрали за свою патронку Св. Княгиню Ольгу, „і оббивать чужі пороги, і обмивать чужі хати”, як пише Д. Фальківський. Одначе, здавалось, що працювали біля свого, більше тривалого, бо вже нікуди було далі мандрувати. Завзято працювали згідно із своїм статутом, і праця не припиняється ще й по сьогоднішній день. До Сестрицтва протягом усіх тих років належало велике число жінок, і кожна з них почувалась до обов'язку чимсь допомогти, щоб раз запалений вогонь не згасав.

Запал до праці був і ще й досі залишився великий. Члени Сестрицтва були й є зразком моралі для ближніх своїх, а також стараються дати підтримку потребуючим у найгірших випадках життя. Тяжко хворі в лікарнях з нетерпінням чекають на слова потіхи і маленьку до себе увагу, що підносить їх на душі й дає можливість забути про своє горе. Сестриці приходять на поміч і тим, що втрачають найдорожчу особу. Стараються допомогти їм словами потіхи, влаштовують поминальні обіди. Сестриці дбають про належний вигляд Храму Божого, пристосовуючись до кожної пори церковного календаря. Вони змінюють покривала на аналої і прикрашають ікони рушниками. Слідкують, щоб ризи священничі належно виглядали: направляють, чи-

Настоятель о. Богдан Сенцьо з членами Сестрицтва Св. Ольги. 1981 рік.

стять і, як треба, справляють нові. Сестриці стараються допомогти матеріально Парафіяльній раді і тому часто влаштовують обіди, пікніки та інші імпрези, що приносить значний дохід. Сестриці пильнують, щоб приміщення священика мало належний вигляд. Ведуть вони також і харитативну й культ.-освітню працю. Виписують і розповсюджують журнал „Віра”, який поповнює наші релігійні надбання та пригадує великі історичні події нашої Батьківщини. Скільки то разів допомагали вони розв’язувати важні питання, беручи участь у загальних зборах парафії! Багато з них бере участь у церковному хорі.

Як бачимо, праця сестрицтва є велика. Аналізуючи їх довголітню працю, бачимо, що колосальні успіхи залежали в великій мірі від провідників. Протягом усіх тих років багато жінок виявило свій організаторський хист на посту голови Сестрицтва. З вдячністю згадуємо цілий ряд прізвищ цих невтомних провідниць. Ними були пані: Смаль, Негребецька, Яворенко, Максименко, Кресер, Бульба, Гайдар, С. Опанащук, Іваненко, Нестеренко, Гончар, Лобур, Неліпа і Петручок.

Праця нашого Сестрицтва дійшла до найвищого пункту, коли куплено нове місце для церкви в Чіктовага, де перебуваємо й до сьогодні. Багато з наших парафіян дивились на цю справу з великим недовір’ям. Вважали, що входимо в великі борги, з яких тяжко буде вийти. І хто ж тоді, як не наші сестриці під умілим проводом п. Лобур і п. Петручок, довершили великого чину! Організувавши відповідну кількість жінок, вони почали прямо непосильну для себе працю, а саме: обслуговування багаточисельних весіль. І не потривало довго, як наша оселя, що мала 90 тисяч доларів боргу, була повністю сплачена. Чи не гідний подиву цей чин?! А чи не заслуговує на увагу те, що занедбаний до неможливості парафіяльний священичий дім недавно прийняв належний вигляд! Цього ж доконали наші невтомні сестриці під проводом п. Неліпи і п. Петручок. Чи не належить нашому Сестрицтву належне признание з боку нашої парафії?

Ця пропам’ятна книжка повинна передаватись з покоління в покоління, як приклад, що можуть довершити організовані люди, які знають ціль свого життя і серед яких панують мир та любов. Наші сестриці довершили багато, але їхній праці ще не кінець. Здається, що протягом усіх років вони приходили з поміччю там, де найпекучіше їй було потрібно. Ох, яка ж пекуча потреба наших труджениць ще жде! Питаєте, де вона? Правда, в нас, здається, сьогодні виглядає все в найбільшому порядку. Боргів більше немає, кожний куточок чистенький, направлений. Та, мимоволі, напрошується питання: чи матимемо в майбутньому кому це все наше тяжко запрацьоване добро залишити? Чи дбаємо ми про це? Чи прямуємо ще тією самою дорогою, на яку стали тому 30 років? Чи потреба рідної Церкви залишилась в нас та сама?

Роля сестриць повинна змінитись на ролю модерних жон мироносиць, що звіщали б про Христа та на пробудительок щодо правд віри.

Нехай вони будуть тими, що допоможуть заспалим пробудитись зі сну невір'я!

Ми, сестриці, а заразом матері, бабусі, прабабусі й тітки, повинні стати на сторожі свого рідного і направити все, що зійшло з правдивого шляху. Нехай наш Храм Божий не світить пусткою, а душі наші й наших найближчих наповняться радістю. Нехай наша тридцятилітня праця не пропаде марно!

Парафіянка

Спільний виступ жіночого ансамблю та вокальної групи учениць Парафіяльної школи на святі Т. Шевченка. Зліва направо: Л. Шрамель, Л. Стеценко, О. Потієнко, Н. Лобур, С. Маковська, В. Маковська, А. Остапчук, Л. Остапчук, Т. Потієнко, О. Мельник, У. Петручок, Н. Закусило та Л. Ляшук. Посередині декляматорка З. Чмола.

Управа Сестрицтва Св. Княгині Ольги при Церкві Св. Тройці в Чіктовага, Н.Р. Сидять зліва направо: п.п. Валентина Маковська, Неоніла Дзюба, Уляна Петручок — голова, о. настоятель Богдан Сенцьо, добродійка Катерина Сенцьо, Євдокія Борідько. Стоять зліва направо: Надія Лобур, Таїса Потієнко, Лариса Ляшук, Надія Різун, Єва Козенко, Анна Нестеренко.

Братство Св. Андрія Первозванного Церкви Св. Тройці в Чіковага, Н.І. Сидять зліва направо: п.п. Григорій Гержан, Леонід Царик — секретар, Михайло Різун — голова, о. Богдан Сенцьо — настоятель, Тимофій Рудай — скарбник, Семен Нечипорук. Стоять, перший ряд: п.п. Федір Заєць, Микола Неліпа, Іван Усипенко, Максим Петручок, Йосип Бучинський, Михайло Шумський, Володимир Дзюба. Другий ряд: п.п. Іван Рішко, Олекса Лосенко, Іван Нестеренко, Петро Лобур, Олексій Іващенко, Андрій Козенко — член управи. Третій ряд: п.п. Петро Маковський — член управи, Микола Швець, Володимир Дмитріюк. 1981 рік.

ПАРАФІЯЛЬНА ШКОЛА

Таїса Потієнко

ПЕРШІ РОКИ

Парафіяльна школа була й є невід'ємною частиною нашої церковної громади. Її засновано з самих початків існування Парафії Св. Тройці, щоб у ній могли навчатися й виховуватися наші діти і молодь на майбутніх свідомих членів парафії, в руках яких спочиватиме велика відповідальність та обов'язок дбати про дальший розвиток своєї церковної громади.

В 1951-52 шкільному році о. М. Лящук, перший настоятель Церкви Св. Тройці в Боффало, почав навчання релігії для дітей. Згодом було вирішено запровадити і навчання української мови. Парафіяльна рада запросила на вчителя Петра Чуйка. Спочатку в школі було 16 дітей, але згодом число їх зросло. В той час до Боффало прибула п. Галина Біровець, яка мала вчительські кваліфікації. Вона перейняла клясу української мови в школі і провадила її аж до прибуття нового настоятеля, о. М. Литваківського, коли то добродійка Литваківська перебрала на себе вчительство. Такі були початки організації Парафіяльної школи. Число учнів зросло до 42. Клясу української мови треба було

Учні Парафіяльної школи з настоятелем о. М. Литваківським, добродійкою та вчителем п. Є. Филиповим.

Учні Парафіяльної школи з настоятелем о. Ігуменом Святославом, першим головою Батьківського комітету п. О. Матухом та вчителькою п. Л. Козьмич. 1954 рік.

поділити на 3 окремі відділи; школа прямувала вперед і розросталася. Групою старших учнів займався Олександр Воронин, викладаючи українознавство: українську мову, історію України та історію української літератури.

З призначенням нового настоятеля, о. ігумена Святослава Магалася, число учнів у молодших та в старших класах ще збільшилося і довелося провадити навчання і в інші дні тижня, крім суботи. Навчання в Парафіяльній школі відбувалося ще вечорами щопонеділка і щосередини. З практики і досвіду виявилось, що Парафіяльній школі тяжко було існувати без матеріальної допомоги і тому було створено Господарську управу школи, першим головою якої був Олекса Матух. Пізніше назву Господарська управа змінено на Батьківський комітет. Завданням Батьківського комітету було роздобувати фонди на утримання Парафіяльної школи. З часом Батьківські комітети відіграли дуже важливу роль в історії не тільки самої школи, але й усієї нашої парафії.

Після виїзду з Боффало добродійки Л. Литваківської, місце вчительки в Парафіяльній школі зайняла п. Людмила Козьмич. Ось як згадує п. Козьмич своє вчителювання в нашій Парафіяльній школі:

Людмила Козьмич

СПОГАД

„Учітеся брати мої, думайте чутайте: і чужого научайтесь, і свого не цурайтесь...” Після молитви цими словами розпочав Всечесніший о. ігумен Святослав Магальяс батьківські збори в 1954 році. Дітей і молоді було тоді понад 45 осіб, різного віку і різного ступеня знання мови. Треба було особистого і детального знайомства з кожним учнем, щоб установити ступінь знань і приналежність до певної групи, а пізніше класи. Дякуючи дбайливості і допоміжності з боку батьків, досягнуто певної організованості. Насунулося інше питання — потреба фахових учителів для регулярної науки мови, історії, географії, а також культури і мистецтва.

1955 рік приніс повний розквіт школи. З початком вересня ми вже мали всі 4 молодші класи. Але через брак приміщення класи мусіли бути навчатися одночасно як 1-4 разом та 2-3. Старші — або молоді були відділені цілком окремо. В їхню програму входили історія, географія і глибше ознайомлення з мовою. Вчительський персонал складався з А. Крих і Л. Козьмич — молодші класи, О. Воронина — старші і Є. Филипова — культура і мистецтво. Це дало добрі наслідки, бо крім науки діти і молоді разом влаштували декілька імпрез, як День Матері, академію пам'яті славного лицаря Симона Петлюри, Св. Миколаївську імпрезу та свято Шевченка. Це все притягало щораз більше і більше дітей, що знову вимагало більше вчителів.

В 1956 році майже всі класи були розділені і для молодших дітей уже було 3 вчителів: пані і пані Крих та пані Л. Козьмич. Для старших О. Воронин та В. Потішко. Це піднесло рівень знань і вартість школи до вищого щабля.

Так пройшов ще один активний 1957 рік.

З певних причин у 1958 році мені прийшлося з болем попрощатися із школою, залишивши п-во Крих на добрій дорозі. Тим часом з поміччю їм прийшла пані Кошук.

Юрій Потієнко

1965-1966 ШКІЛЬНИЙ РІК

На початку 1965-66 шкільного року одна з учительок Парафіяльної школи, пані Л. Гайдар, відійшла від активної шкільної праці. Треба було знайти заміну на її місце і, щоб рятувати ситуацію, я почав викладати в Парафіяльній школі. Новий шкільний рік розпочався з таким учительським складом: директор школи о. Павло Фалько та заступник о. Леонтій Квартерук, проф. О. Стефанович, М. Лисак та Ю. Потієнко.

Парафіяльна школа мала 3 класні кімнати та ще додатково використовували сцену як 4-ту класну кімнату з переносною дошкою.

Навчання відбувалося кожної суботи від 9-ої ранку до 1-ої по полудні. Виклади були з таких предметів: релігія, граматики і українська мова, література, історія та географія. Для деяких старших клас не було підручників з історії та географії і тому доводилося писати конспекти та роздавати учням.

Вчителі докладали всіх зусиль, щоб якнайбільше зацікавити та захопити учнів вивчати українську мову. Для того було створено спеціальний конкурс на найбільшу кількість прочитаних українських книжок. Учні дуже зацікавились цією ідеєю і з великим захопленням, як це не дивно, читали українські книжки. Перше місце виграв учень старшої класи Петро Рудай.

Дуже велику увагу зверталось в Парафіяльній школі також і на позашкільну активність учнів. Так було створено декілька гуртків, які залишалися після лекцій, тобто по 1-ій годині. Були такі гуртки: крою та шиття, шахістів, народних танців та електроніки. Характерно, що діти так захоплювалися працею в гуртках, що неодноразово батьки мали проблеми з дітьми, коли приїздили їх забирати — діти не хотіли ще їхати додому.

Крім навчання вищезгаданих предметів Парафіяльна школа звертала велику увагу на виховання дітей. Під цим поглядом усі парафіяльні школи мають добрі можливості і права проводити активну виховну працю. Було введено обмежену кількість лекцій з етики. Ці лекції стали дуже в пригоді, коли бувши учні-діти стали дорослими. Парафіяльна школа дбала також про підготування учнів до сценічної діяльності. Часто ставилися різні п'єски, інсценізації тощо.

1966 рік був сумним роком для Парафіяльної школи, бо школа втратила настоятеля-директора о. Леонтія Квартерука, який трагічно загинув, виконуючи свої душпастирські обов'язки. Вічна йому пам'ять! В продуктивній діяльності Парафіяльної школи надзвичайно великою допомогою був Батьківський комітет на чолі з головою пані Людмилою Опанащук. Завдяки Батьківському комітетові Парафіяльна школа добре стояла фінансово та була належно устаткована.

Таїса Потієнко

РОКИ РОЗКВІТУ І РОЗБУДОВИ

Моя активність у Парафіяльній школі почалася властиво від участі в Батьківському комітеті, якого головою на той час була енергійна пані Людмила Опанащук. Ніколи не забуду, як ми разом малювали лавки-парти, які ще й тепер вживаються в Парафіяльній школі і класні кімнати в приміщенні церкви при вул. Вільям та як нам допомагали наші діти!

В 1966-67 шкільному році з причин слабого здоров'я залишив школу проф. Олекса Стефанович, і я погодилася взяти на себе обов'язки вчительки.

Учні Парафіяльної школи з настоятелем о. І. Крестюком, о. Л. Квартеруком та вчителі: проф. О. Левицька, п-во Д. та А. Крих, п. Г. Парнюк — голова Батьківського комітету і п. Кошук. 1956 рік.

Роки 1967, 1968 і 1969 були багаті на важливі події в нашій Парафії, в яких активну участь брала Парафіяльна школа. В 1967 році наша Парафія купила масток на 200 Комо Парк Бульвар, Чіктовага. Приміщення церкви на вулиці Вільям було продане і Парафіяльну школу було перенесено на початку 1967-68 шкільного року до парафіяльного дому на вулиці Фільмор. Ще й сьогодні добре пригадую, як ми пакували і перевозили все шкільне майно з тодішньою головою Батьківського комітету Оленою Гончар. У парафіяльному домі на вулиці Фільмор відбувалося навчання аж до побудови нової церкви і школи. Та не тільки саме навчання. Там відбувалися також проби народніх танців, шкільного хору і проби імпрез, які влаштовувала Парафіяльна школа.

На загальне бажання дітей, батьків і парафіян була вдруге поставлена п'єса „Попелюшка” з дещо зміненим складом учнів і вперше на новій сцені нашої парафіяльної залі. Прем'єра „Попелюшки” відбулася під керівництвом учительки пані Л. Гайдар у 1965 році. Ось що писала газета „Свобода” з 27 квітня 1968 р. про цю виставу:

„24-го березня, в новозбудованій парафіяльній залі діти-учні Парафіяльної школи при Українській Православній Церкві св. Тройці в Боффало-Чіктовага, Н. Й., поставили п'єсу-казку на 3 дії „Попелюшка”. П'єса написана віршем і досить легким стилем. Автор — Є. Шевченко. Видана заходами Об'єднання Сестрицтв Української Православної Церкви в Америці.

До цієї п'єси школярі готувалися з піднесенням та ентузіазмом, старанно вчилися якнайкраще виконати свої ролі. Причина всього цього була поважна: весь дохід з вистави Парафіяльна школа призначила на будову нової церкви та нової Парафіяльної школи.

Перед початком вистави, як це нормально буває, всі артисти мали трохи тріми. Та надійшла година 4-та по полудні. Під звуки гарно підібраної музики поволі розсувається завіса, початок першої дії...

Мило вражають глядача майстерно виконані декорації роботи пана Володимира Квартерука. На сцені спочатку тільки мачуха (Ліза Шрамель) та Попелюшка (Оленка Потієнко). Попелюшка замітає, починається розмова: „Ти дивись, як замітаєш, наче й досі ще не знаєш?”. Згодом вбігають рідні доньки Марія (Леся Опанащук) та Тереза (Сюзанна Маковська). Приходять три королівські посланці (Василько Потієнко, Юрко Закусило та Віктор Щербак) запрошувати на бал: „Всіх дівчат, що є в родині, хоче бачить король нині”. Мачуха і доньки виходять, залишається сама Попелюшка, яка задумано починає жалітися на свою гірку долю сирітки. З'являються фея (Ніна Закусило) та малі феї (Лена Побивайло, Ліля Опанащук, Зіна та Наталя Дмитріюк).

Друга дія зачаровує глядача красою декорації та чудовими костюмами, які проєктувала та шила пані Людмила Опанащук з допомогою батьків. Мимоволі в думках глядачі опинилися в палаці короля. На

пишному королівському троні сидять король (Петро Рудай) та королева (Ліда Остапчук). Коло королеви стоять принц (Надя Гончар), три королівські посланці та старенький дворецький (Віктор Закусило). Входять мачуха та доньки, кланяються перед королівською родиною, починається баль... Аранжування танців на балі було під керівництвом пана Євгена Филипова.

В третій дії на сцені мачуха, доньки, за пічкою сидить Попелюшка. Входять королівські посланці приміряти срібний черевичок, який загубила Попелюшка на балі. „Ось і ходим з хати в хату, черевичок приміряти”.

Глядачі так були захоплені грою молодих артистів, що навіть і не зчулися, як закінчилася третя дія. Лунають гучні оплески, які викликають три рази артистів. Чути вияв жалю, особливо серед дітей, що це вже кінець п'єси-казки.

Максим Петручок, голова Парафіяльної ради, склав сердечну подяку дітям-виконавцям та вчителям Парафіяльної школи, які займалися постановкою вистави, панові Потієнкові, пані Марії Лисак та пані Таїсі Потієнко. Промовляла і пані Борисенко, вчителька Парафіяльної школи в Рочестері, Н. Й., яка подякувала дітям і вчителям за їхню працю та побажала дальших успіхів.

Під час перерв між діями та після вистави влаштовано буфет в заряді Сестрицтва і Батьківського комітету, дохід з якого призначений на будову церкви й школи.

Фрагмент з п'єси "Попелюшка" 1968 року.

Фрагмент з п'єси "Попелюшка" 1968 року.

З самого початку і до кінця вистави можна було насолоджуватися гарною, чистою українською мовою, якою володіють діти-учні Парафіяльної школи. Тяжко навіть повірити, що всі ці діти народилися поза межами України. Велика заслуга в цьому батьків та особливо вчителів Парафіяльної школи. Треба також зазначити, що багато учнів у цій п'єсі проявили великі здібності до акторської діяльності і треба звернути особливу увагу на ці таланти та сприяти дальшому їх розвитку.

В. Д."

Про активність Парафіяльної школи та Батьківського комітету дуже багато друкувалося на сторінках „Парафіяльного Слова” — органу Української Православної Церкви Св. Тройці, Боффало-Чіктовага, Н.Й. Відзначено, наприклад, як відбувалися іспити в Парафіяльній школі та як закінчився славний 1967-1968 шкільний рік, коли то перший раз в історії Школи мали ми учнів-випускників, які закінчили повний курс навчання в Парафіяльній школі, як почався новий 1968-69 шкільний рік, як відбувся пікнік Парафіяльної школи та дитяча костюмова забава. І як прекрасно відіграли свої ролі наші молоді артисти в п'єсі-казці „Пригоди Різдвяної Зірки”, яку написав спеціально для наших школярів п. Олександр Воронин. Згадано також про першу в історії парафії мистецьку виставку в нашій залі, яку влаштував Молодечий гурток і про урочисте відкриття нової Парафіяльної школи в 1969 році.

Молоді актори, їхні вчителі та батьки, що допомогли в організації вистави "Попелюшка" 1968 року. Дорослі зліва направо: п. Є. Филіпів, п. Л. Опанашук, п. Ю. і п. Т. Потієнко, п. О. Гончар — голова Батьківського комітету та п. М. Лисак.

Дуже гарна була співпраця з Батьківським комітетом, який за час мого вчителювання очолювали: п. Людмила Опанащук, п. Олена Гончар, п. Ганна Остапчук та п. Валентина Маковська. Кожна з них докладала всіх зусиль, щоб якнайкраще вив'язатися з своїх обов'язків.

Вчителювала я в Парафіяльній школі до 1974 року. Як в калейдоскопі пересуваються перед моїми очима картини з шкільної діяльності і мої бувші учні, тепер уже дорослі. Роки моєї праці в Парафіяльній школі завжди буду згадувати, як одні з найкращих у моєму житті.

У ПАРАФІЯЛЬНІЙ ШКОЛІ

Кінцеві іспити у Парафіяльній школі відбувалися протягом двох субот — 8 і 15 червня. Як і звичайно, іспити провадилися картовою системою, при якій кожний учень витягав картку з запитаннями і завданнями та мусів їх відповісти і виконати. Тому, що всі картки були різні і ніхто не міг наперед знати, що буде в його картці, було неминуче побоювання й острах. Але зате кожний учень знав, що це — система справедлива, і хто пильно вчився протягом року, тому ніяка картка не страшна. 8 червня до школи завітав, у супроводі о. настоятеля, Преосвященніший Єпископ Олександр. Він оглянув школу, ви-

Перші випускники Парафіяльної школи. Зліва направо: Леся Опанащук, Оленка Пютиєнко, Петро Рудай, Ліза Шрамель і Надя Гончар. 1968 рік.

слухав звіти вчителів, поговорив з дітьми, давав їм запити, а при благословенні кожному учневі подарував образок.

Праця школи на цей рік закінчена.

(„Парафіяльне Слово”, 23 червня 1968 р.)

ПАРАФІЯЛЬНА ШКОЛА ЗАКІНЧУЄ ШКІЛЬНИЙ РІК

Наука в Парафіяльній школі скінчилася. Позаду — довгі години за шкільними лавками, старання виписування незнайомих літер української абетки, домашні завдання, клясні вправи, студіювання і, нарешті, іспити. Залишилося лише подякувати Всевишньому Богові за допомогу в науці, подякувати батькам і вчителям, дістати свідоцтва і — воля, свята воля аж до самісінької осені!

Свято закінчення школи відбулося в неділю, 23 червня. Настрій у всіх — радісний і святковий. Після Богослуження о.о. Володимир і Святослав відслужили вдячний молебен Богові за успішне закінчення науки. Стрункою лавою стояли спереду по-святковому одягнені учні. Це ж — їхнє свято, їхній день.

А далі — обід для учнів, батьків і гостей, що численно прийшли на це свято. Батьківський комітет багато зробив, щоб усе відбулося якнайкраще. А воно справді так і сталося, завдяки жертвенній праці матерів, які щиро відгукнулися на заклик комітету. Серед них були: п.п. Марія Гержан, Зіна Засць, Ірина Закусило, Марія Іваненко, Настя Неліпа, Валя Опанащук, Ганя Остапчук і Магда Приходько. А з ними разом старанно трудилися п.п. Степан Закусило і Василь Іваненко. Тому, що присутніх на святі було досить багато, жінкам довелося таки добре напрацюватися: і їжу приготувати, і обслужити гостей, і прибрати після того. Але завдання своє вони виконали з честю. Обід був дуже смачний, а якщо хтось спочатку і нарікав, що трохи довго довелося чекати кави, то одержавши її, він забував про свої скарги — така та кава була добра...

Потім почалась офіційна частина. За головним столом — о. Настоятель і о. Святослав та вчителі: п.п. Марія Лисак, Таїса Потієнко і Юрій Потієнко. Отець Володимир відкрив свято молитвою, а відразу після того в короткому слові подякував учителям, Батьківському комітетові й батькам за успішно проведений шкільний рік та висловив побажання, щоб наступного року вже не третина дітей, що є в парафії, належала до школи, а щоб ходили до неї всі.

Пані Марія Лисак, учителька 1-ї класи, розповіла про досягнення своїх учнів, а при тому звернулася до батьків із щирим проханням не вживати дома англійської мови, бо тим вони позбавляють своїх дітей найкращої основи навчання рідної мови, і таким дітям пізніше значно важче вчитися в українській школі. Свідоцтва про закінчення першої класи дістають: Ліза Маковська, Дорина Мельник, Леся Мельник, Надя Остапчук, Герберт Приходько, Михайло Приходько, Олена Приходько, а також неprisутні на святі Маруся і Оксана Бідні.

Учні Парафіяльної школи з учителями та членами Батьківського комітету. Сидять зліва направо: п. В. Дмитріюк — культурно-освітній реф. Парафіяльної ради, п. Т. Потієнко — вчителька, п. С. Закусило — член Батьківського комітету, о. В. Мельник — настоятель-директор школи, п. О. Гончар — голова Бат. ком., Ю. Потієнко — вчитель-адміністратор школи, п. В. Іваненко — член Бат. ком., п. А. Остапчук — член Бат.ком. та п. Д. Опанащук — голова Парафіяльної ради. 1968 р.

Пані Таїса Потієнко (2-а кляса), похваливши своїх учнів за гарну науку, роздає свідоцтва. Цю клясу закінчили: Зіна Дмитріюк, Наталка Дмитріюк, Ліза Іваненко, Рая Іваненко, Ліля Опанащук, Василь Рудай і неprisутні на святі Віктор і Ніна Щербак.

Пан Юрій Потієнко роздає свідоцтва учням 3-ї кляси. Закінчили її: Віктор Закусило, Ніна Закусило, Юрко Закусило, Оля Мельник, Лена Побивайло, Василь Потієнко і Ліда Щербак. Від нього ж одержали свідоцтва й учні четвертої кляси. Цього року їх було тільки двоє: Сузанна Маковська і Ліда Остапчук.

Нарешті, приходить найбільш урочиста хвилина свята. В цьому році, вперше в історії школи, закінчили 6-у клясу, а тим самим і повний курс нашої Парафіяльної школи, п'ятеро учнів: Надя Гончар, Леся Опанащук, Оленка Потієнко, Петро Рудай і Ліза Шрамель. Директор школи і їхній учитель, п. Юрій Потієнко вітає їх із цією великою подією в їхньому житті й бажає їм, щоб не зупинялися на цих здобутках, а продовжували далі вчитися і працювати над опануванням науки про Рідний Край і Народ та змогли пізніше перебрати навчання у школі, яку щойно закінчили.

Випускники дістають дипломи про закінчення школи, а разом з тим — особливу пам'ятку про цю подію: дівчата — градуаційні медальйони з пропам'ятним написом на зворотному боці, а Петро Рудай

Група танцюристів при Парафіяльній школі під керівництвом Оленки Потієнко та Лізи Шрамель.

— медальйон з зображенням Т. Г. Шевченка і таким же написом. Ідея — чудова, і немає сумніву, що градуанти зберігатимуть ці пам'ятні дарунки протягом усього свого життя. Але чи не варто було б у майбутньому відновити також колишню традицію нашої Парафіяльної школи — обдаровувати всіх дітей, з нагоди закінчення шкільного року, українською книжкою? Видатки на це — порівняно невеликі, у порівнянні до незмірної користи, яку такий дарунок принесе кожній дитині...

Від імени випускників, Оленка Потієнко дякує вчителям за їхню науку й опіку над ними, обіцяє, що вони справді не покинуть вивчати українознавство та будуть старатися вирости на добрих дітей свого Народу. А тоді — несподіванка: учні обдаровують своїх учителів гарними подарунками.

Виступає о. Архимандрит Святослав. Висловлює своє глибоке задоволення з наслідків праці школи, яку він колись провадив і так багато в ній трудився. Бажає, щоб діти навчалися в ній бути свідомими українцями. Шкодує, що не має можливості тепер віддатися своїй улюбленій учительській праці, бо парафія у Маямі складається переважно з людей старших, а дітей дуже мало. Щиро дякує всім і благословляє всіх на дальшу працю.

Наостанку відбулася мистецька частина. До неї школа підготувала цікаву й різноманітну програму: деклямації, співи, танці.

Хор з усіх дітей школи, під умілим керівництвом пані Марії Лисак, дуже добре проспівав три пісні, до речі досить нелегкі до виконання: „Їхав козак за Дунай”, „Ой ходила дівчина беріжком” та „За городом качки пливуть”.

Деклямації першої класи склалися з: „Учітєся” — Михайло Приходько, „Тихесенько вітер віє” — Ліда Райнога, „А я у гай ходила” — Надя Остапчук, „Юля” — Дорина Мельник і „Маму дуже я люблю” — збірна деклямація. Учні другої класи деклямували такі вірші: „До церкви” — Рая Іваненко, „Садок вишневий” — Ліза Іваненко, „Мене навчила рідна мати” — Василь Рудай і „Зайчикова пригода” — Зіна й Наталка Дмитріюк. Учні третьої класи Лена Побивайло і Василь Потієнко продеклямували „Батьківщина”, а Юрко і Віктор Закусило — „Рідна мова”. Ніна Закусило і Оля Мельник з тієї ж класи виголосили „Прощай, матусю-школо”. Учні четвертої класи Ліда Остапчук і Сузанна Маковська деклямували байку Л. Глібова „Вовк і кіт”, а учні шостої класи виголосили збірну деклямацію поезії О. Кобця „Хвала Шевченкові”.

„Троянди” — недавно організована вокальна група (Надя Гончар, Ніна Закусило, Оля Мельник, Сузанна Маковська, Ліда Остапчук, Леся Опанащук, Оленка Потієнко і Ліза Шрамель) за недовгий час свого існування пишно розцвіли і мають всі задатки стати в майбутньому справді мистецькою групою. На святі вони виконали, під керівництвом п. Марії Лисак, три пісні: „Стрілася на полі”, „А вже третій вечір” і „Соловію”. Їхнє чарівне виконання так сподобалося присутнім, що вони

примусили дівчат останню пісню проспівати ще раз і нагороджували їх щирими, довго нестихаючими оплесками. Щастя вам, Боже, „Троянди“! Розцвітайте і далі, на втіху своїм батькам і всій нашій громаді!

Завершення свята припало, як і раніше, на танцювальну групу при Парафіяльній школі. Під проводом свого талановитого і досвідченого учителя, п. Євгена Филипова, діти за один короткий рік праці досягнули так багато, що просто важко повірити, що танцюють вони лише від початку шкільного року. А що ж буде з них ще за рік, два? Може, вже мало стане нашої парафіяльної сцени? Виявилося, що до того вони готові і на всякі несподіванки. Ось, наприклад, коли Ніна Закусило і Оля Мельник довідалися, що двох їхніх партнерів, з якими вони довго розучували одну точку, на святі не будуть, вони не зрадилися і не відмовилися від виступу, а в той час, як усі обідали, наспіх робили пробу, щоб танець виконати удвох! Крім них, виступали з різними точками: Рая і Ліза Іваненко, Надя Остапчук (маленька солістка), Зіна Дмитріюк, Наталка Дмитріюк, Ліля Опанащук, Ліза Маковська, Юрко і Віктор Закусило, Ліза Шрамель, Оленка Потієнко, Ліда Остапчук, Леся Опанащук і Сузанна Маковська. Присутні захоплено вітали виконавців і щедро обдаровували їх оплесками.

На закінчення свята виступили з привітанням випускникам і подякою всім, хто брав участь у праці школи, голова Батьківського ко-

Танцювальна група при Парафіяльній школі під керівництвом п. Є. Филипова. Зліва направо: Леся Опанащук, Ліда Остапчук, Оленка Потієнко і Сузанна Маковська. 1968 р.

мітету пані Олена Гончар і голова Парафіяльної ради Дмитро Опанасюк.

Так відійшов в історію 1967-1968 шкільний рік.

(„Парафіяльне Слово”, 30 червня 1968 р.)

ШКОЛА — ЗАПОРУКА НАШОГО МАЙБУТНЬОГО

Учора ранком розпочала свій новий навчальний рік наша Парафіяльна школа. На жаль, науку і надалі доводиться провадити у тому ж старому, для школи мало придатному, будинку на вулиці Філмор. Але в нашому Православному Осередку з кожним днем зростає доказ того, що це становище лише тимчасове і вже дуже скоро скінчиться. Бо там можна бачити не лише зовнішні стіни школи, а й майбутнє розміщення її клас. Отже, надія є, та й добра надія!

Так чи інакше, а школа існує і провадить свою цінну роботу. Сьогодні до „Парафіяльного Слова” вперше додається фотографічна сторінка, і ми вирішили присвятити її якраз ілюстраціям діяльності школи в минулому році. Думаємо, що ані „Попелюшки”, ані численних виступів учнів на різних академіях та імпрезах наші парафіяни скоро не забудуть. Отже, наслідки є. Нелегка то робота. Було б легше, якби було більше вчителів, різноманітне навчальне знаряддя, велика бібліотека, музичні інструменти, учбові кінофільми тощо. Це, звичайно, мрія далекого майбутнього. Але те, що дуже могло б допомогти відразу — це розуміння і підтримка школи всіма членами парафії.

А в нас якось завжди так велося, що чимало наших парафіян уважали школу бідною небажаною сиротою, яку їм силою накинули виховувати і якої вони не мали б нічого проти якнайскоріше позбутися. До таких належать ті батьки, які уперто не посилають своїх дітей до школи, бо, мовляв, „однаково хліба вони не будуть з того їсти” або „їм і в американській школі досить є вчитися...”. Серед них є й ті, які вважають, що школа потрібна лише тим, у кого є діти (пригадаймо: „Нехай ті йдуть на будову, хто має дітей”...). А також і ті, які толерують школу („А, нехай собі буде вже”), але не підтримують її ані морально, ані матеріально.

Наслідків такого ставлення ми ще не відчуваємо, бо велика частина парафіян таки розуміє значення школи і її підтримує. Допомагає і те, що наша громада досить ще молода і переважна більшість її членів, крім дітей і деяких наймолодших родин — це вихідці з України, які принесли з собою і віру, і мову, і національну свідомість.

Але що далі? Що станеться через 15-20 років, коли оті наші маленькі стануть дорослими людьми? Останнім часом нам довелося кількаразово чути зауваження про те, що, мовляв, „тимчасова церква, яку ми тепер будуємо — це вже буде навіки церква, бо ми померемо, а дітям нашим хіба до Церкви буде?”

Відповідь тут може бути тільки одна: Якщо нашим дітям буде не до Церкви, то це *тільки наша* провина, *наш* гріх, *наш* злочин перед

Богом і Українським Народом, з якого ми вийшли! Якщо так станеться, значить не виховали ми тих дітей належно, не давали їм можливості пізнавати свою Віру, не прищепили їм любови до свого рідного.

Нехай же цього не станеться! Серед нас не повинно бути песимістів і віщунів неминучого занепаду. Навіть якщо майбутнє і не виглядає занадто світло і радісно, то треба боротися, щоб воно таким було. Погляньмо на інших. У Грімсбі — одній з найближчих до нас канадійських парафій — велика частина парафіян належить уже до третього і четвертого покоління, народженого в Канаді. Але нехай би насмілювався їм хтось сказати щось проти Церкви чи проти української мови!... Кажуть, що недавно їхня Парафіяльна рада відіслала незаповненою до Консисторії у Вінніпегу анкету-запитник про стан парафії. Чому? А тому, що анкета була написана виключно англійською мовою... А ось послухаймо, що говорить із цього приводу наш колишній настоятель, о. Архимандрит Святослав, у своєму листі, написаному під враженням свого недавнього побуту-гостини в нашій парафії:

„...майже ціле своє життя я провів із школою, і наслідком праці моєї школи є *Катедральна Громада Святої Софії у Монреалі*, членами котрої у більшості є тепер мої бувші учні. Отже, моя школа стала підвалиною церкви і громади. Ця школа ніколи не мала сполуки з будь-якою групою чи партією. Вона мала напрям виключно церковний: діти вчилися читати по-українському, писати, співати і приймати участь на сцені як у концертах так і у виставах. Цим вона закріпила дітям любов до своєї мови, пісні, сцени і взагалі до всього українського народу”.

Значить, немає чого скреслювати наших дітей з національного списку! Їх можна і треба зберегти для Бога і України! А одними з головних засобів до того є наша Парафіяльна школа і організація молоді, яку нашій парафії конче треба мати.

І, на закінчення, передаємо знову слово о. Архимандритові:

„Відвідавши Вашу громаду і будучи свідком діяльності вашої Парафіяльної школи, я прийшов до переконання, що *ваша школа стоїть на добрій дорозі*. Вона тримає правильний напрям, бо виховує новий кадр вірних членів своєї Рідної Церкви і патріотичних та свідомих громадян своєї нації. Це — не легка справа, але під руками таких учителів, як п. Юрій і Тася Потієнки, як п. Марія Лисак, вона довершеною сталася, я б сказав по-мистецькому, бо всі учні виявляли з приводу цього свою любов та пошану до своїх учителів і вихователів, а також утіху і гордість зо своїх пописів. А коли школа виказує такі осяги, тоді праця її доцільна й корисна для Рідної Церкви і Народу. Не можу після цього замовчувати, але мушу сказати: *честь вашій школі, її учительському персоналові, батькам та опікунам, а над усе — всім їй гарним і милим учням, як дівчатам, так і хлопцям!*”

А від себе лише додамо: Підтримуймо ж нашу Парафіяльну школу всі, і нехай росте вона і міцніє усім нам на втіху й користь!

(„Парафіяльне Слово”, 8 вересня 1968 р.)

ПІКНІК ПАРАФІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ

Про парафіяльний пікнік, здається, уже все написано, і тепер можна трохи поговорити про пікнік більш недавній, що відбувся щойно минулої неділі, 15 вересня. Влаштований він був спільними силами Батьківського комітету Парафіяльної школи, батьків, учителів і дітей. Заплановано було, що всі прибутки з пікніку підуть на Будівельний фонд нашої парафії.

Кажуть, що такого пікніка у нас ще не було. І то не тільки тому, що погода того дня випала просто чудова: ні холодно, ні жарко; ні вітряно, ні душно — саме добре. Найбільш приємно вражало те, що у всьому було видно добру підготовку й організацію, а тому нікому не було сумно і ніхто не міг нарікати.

Їжа була дуже смачна і різноманітна. Недаром трудилися матері і члени Батьківського комітету цілу суботу аж до після півночі та цілісінний ранок у неділю, з 6-ї години починаючи. Навіть найбільш вимогливі були задоволені. Напитки — всім було вдосталь і теж у великому виборі.

Попробувати щастя можна було і на цьому пікніку, але нагод для цього було вже більше, як минулого разу. Найбільш популярною атракцією була лотерія дрібних речей домашнього вжитку та речей

Шкільний пікнік 1968 року. Скільки гарних речей можна виграти біля цього стола! Проводять лотерію п.п. Т. Потієнко, Н. Филипів та М. Дмитріюк.

декоративних, якою завідували пані Тася Потіснко і Неоніла Филипів. Дітвора від їхнього столу не відходила. Битягували квиточки (аж два за „кводра”), поспішали їх відкрити, і або з радістю вигукували написане число та діставали виграш, або засмучено відходили і поспішали до тата й мами, щоб дали ще. Навіть ті, які на парафіяльному пікніку нічого не могли виграти, тепер почали вигравати. Тут же треба секрет було знати: замість доляра-двох витратити сім-вісім, і шанси астрономічно зростають...

Поруч із льотерійним столом був менший столик. За ним — пані Слава Дмитріюк, яка теж пропонувала попробувати щастя. Але вже іншим способом. Бажаючий кидав у коробку 25 центів, за що діставав право угадати, скільки квасолин міститься у щільно запечатаній скляній банці, написати ту суму разом із своїм прізвищем на аркушику паперу і чекати наслідку. Той, чиє припущення було найближче до дійсного числа, мав виграти транзистороване радіо, що стояло тут таки і приваблювало охочих його виграти. Наслідки гри було оголошено аж перед вечором. Виявляється, що квасолин у банці було 1200, а щасливець, який виграв радіо, подав суму 1100. Для зацікавлених мати більші шанси виграшу наступного разу, коли ще щось таке буде, видамо секрет: треба купити не один, а кілька квиточків і написати різні числа... Так якраз і зробив той, хто дістав нагороду — він купив аж чотири квитки.

Трохи збоку п. М. Лисак голосно закликав дітей і дорослих попробувати щастя і у нього. Тут уже вигравалося інакше. Крутилося „Ко-

Шкільний пікнік 1968 року. Не тільки льотерії та виграші були на цьому незабутньому пікніку. Школа влаштувала ще й мистецьку частину. Наприклад, виступ хору під керівництвом п. Марії Лисак.

Шкільний пікнік 1968 року. Якби ж то угадати, скільки квасолин у цій банці і виграти радіо! На фото п. М. Дмитріюк з учнями. Добродійка А. Мельник пробує свого щастя.

лесо щастя”, а присутні, обступивши його, з нетерпінням чекали, коли воно спиниться: а може якраз на тому числі, на якому вони заклали свого centa чи якусь іншу дрібну монету. Щасливець діставав за centa цілі десять центів, а за 25 центів — цілісінького доляра. Треба було тільки щастя мати.

Уже сонце почало схилятися, коли учні Парафіяльної школи розважили присутніх невеликим концертом українських пісень і танців. Виступали вони на естраді в центрі пікнікової площі, яку нашвидкуруч відремонтували якраз перед пікніком. Спочатку виступила танцювальна група під керівництвом свого учителя, п. Євгена Филипова. До неї належать: Віктор, Юрко і Ніна Закусило, Ліза і Рая Іваненко, Оля Мельник, Сузанна Маковська, Леся Опанащук, Ліля Опанащук, Ліда і Надя Остапчук, Оленка Потієнко та Ліза Шрамель. Тому, що хлопців у школі (і взагалі в парафії) порівняно мало, Лізі Шрамель довелося передягнутися за козака і так заступити чоловічий рід у „Козачку”. Їй це дуже вдалося, про що можна було судити із щирих оплесків глядачів.

Потім з трьома веселими українськими піснями виступив хор Парафіяльної школи, до якого належать усі її учні. Керувала ними їхня учителька, пані Марія Лисак. Нарешті, виступили наші квітучі „Троянди” (Ніна Закусило, Сузанна Маковська, Оля Мельник, Леся Опанащук, Ліда Остапчук, Оленка Потієнко та Ліза Шрамель). Восьма „Троянда” — Надя Гончар — була дуже зайнята важливою справою: допомагала мамі на кухні обливати солодким сиропом яблука і не встигла на час переодягнутися для виступу. Але решта „Троянд”, мабуть, співали і за неї, бо виконані ними три українські пісні звучали надзвичайно гарно. А яблука теж були дуже смачні...

Десь о годині 6-й біля естради з'явилась оркестра, полунали звуки танцювальної музики, і ті, кому хотілося на минулому пікніку танцювати, цього разу вже не могли нарікати. Вони могли задовольнитися доскоchu. А для дітей, в кінці пікнікової площі було влаштовано в той час веселі гри: перегони з зав'язаними у мішку ногами, гра в м'яча наповненим водою балонами тощо. Колись треба було б і для старших такі гри організувати, бо видно було з облич глядачів, як їм хотілося теж скинути з себе пару десятків років (чи скільки там) і безжурно побавитися. А чому ж би й ні?

(„Парафіяльне Слово”, 22 вересня 1968 р.)

ДИТЯЧА КОСТЮМОВА ЗАБАВА

Минулої неділі наша парафіяльна заля перетворилась у пообідні години на фантастичну казкову країну. Кого там тільки не можна було побачити! Ось відьма розмовляє про щось із мексиканським хлопчиком. Там матрос ганяється за циганкою. Он принцеса в розкішному одязі їсть сиропом облите яблуко, а маленький леопард купує квиток на лотерію — сподівається щось виграти... Там бачимо відважного матадора, там — двох туркенів, які дуже одна на одну схожі (може сестри вони?), там — молоду, що наче тількищо з церкви вийшла, там — ковбоя, там — відьму, там — смерть... І так далі, і так далі, і так далі. Усім їм дуже весело, бо тут же так багато можна робити і так багато чим розважитись! Хто має 10 центів, може піти до довгого стола, заповненого всякими цікавими іграшками, і спробувати щось виграти (а виграють майже всі — про це вже подбала пані Тася Потієнко, що лотерією керує). Хто хоче їсти або пити — немає ніякої проблеми, бо Батьківський комітет подбав про добрий обід і буфет: усе, як звичайно, дуже смачне, а порції — то просто як для молотників... А там уже пані Марія Лисак закликає дітей до розваг. А вигадувати всякі гри вона великий майстер. Діти під музику марширують, танцюють, не дають „котикові” зловити „мишку”, хоч як він того хоче, намагаючись перегнати один одного... на колінах, і просять ще і ще, щоб були якісь гри. Аж нарешті пані Лисак уже просить їх зробити хоч коротку перерву, бо їй відпочити ж треба... Але ненадовго, бо ось уже вона на сцені керує дитячим хором, що співає жартівливих пісень,

потім — деклямації, потім — знову спів, а далі — знову гри, музика і танці...

Для дітей — це традиційне вже свято дуже радісне, веселе і незабутнє. Напевне, не один із них наступного дня хвалився у школі, що „у нас Halloween уже вчора був”, аж чотири дні перед тим, як по-виходять на вулиці „маски” і стукатимуть у двері всіх хат, солодкого „викупу” вимагаючи. Дуже добре буде, якщо ця традиція продовжуватиметься у нас і в наступні роки та збагачуватиметься все новими й новими звичаями. І добре буде, якщо більше парафіян буде цікавитись цим веселим святом і приходити на нього. А батькам, які були в барі чи надворі в той час, коли їхні діти виступали на сцені і даремно шукали їх серед глядачів, наша незла, тиха пригадка: діти виступають насамперед для вас, перед вами хочуть своїми успіхами похвалитися...

При вході на забаву, гості складали свої пожертви на Будівельний фонд. Усі їх, на суму 47 дол., було негайно передано за призначенням. Таким чином, Парафіяльна школа передала дотепер на Будівельний фонд суму 3250.89 дол. Решта прибутків (з продажу обідів та буфету, льотерії тощо) піде на потреби школи, зокрема на влаштування Різдвяної ялинки.

В кухні під час забави (і перед нею) працювали: Олена Гончар, Ірина Закусило, Марія Іваненко, Одарка Михайленко, Ганя Остапчук та Анастасія Скрипка. Розносили обіди: п. Олександра Побивайло і старші учениці школи: Ніна Закусило, Оля Мельник, Ліда Остапчук, Лена Побивайло і Оленка Потієнко. Ці дівчата також допомагали в кухні ранком (кажуть, що оті сиропом политі яблука — це все їхня робота). Усім працівникам — щира подяка!

(„Парафіяльне Слово”, 3 листопада 1968 р.)

Володимир Дмитріюк

„ПРИГОДИ РІЗДВЯНОЇ ЗІРКИ” НА НАШІЙ СЦЕНІ

Неділя 12 січня 1969 року залишиться на довгий час у пам’яті присутніх на традиційній Ялинці нашої Парафіяльної школи. В цей день наша дітвора, при допомозі своїх опікунів, та вчителів, показала ще раз, яка вона талановита й як багато можна зробити в ділянці освіти і виховання при добрій волі та дружній співпраці.

Вже при вході на залю бачимо сліди старанної підготовки. Чепурні програмки (обкладинка Алі Ткачук, виконання Ол. Воронина) ознайомлюють нас з учасниками п’єси-казки, її змістом та виконавцями художніх робіт. Нелегко, мабуть, було приготувити цю програмку в формі книжечки з оздобленням, а тому належить признання всім тим, що подумали про всі деталі імпрези.

Напруження збільшується, коли видно, що імпреза почнеться з запізненням. Зимова погода, ефекти участі в забаві напередодні, а може

Прем'єра вистави п'єси-казки "Пригоди Різдвяної Зірки". На фото виконавці, молоді артисти-учні Пар. школи. Третій ряд зліва направо: п. Олександр Воронин — автор п'єси, п. Ганна Остапчук — голова Бат. ком., о. Володимир Мельник — настоятель, п. Таїса Потієнко — вчителька, п. Володимир Квартерук — декорації, п. Юрій Потієнко — постановка вистави. 1969 р.

й прямо недобра наша звичка спізнюватися — примушують чекати, хоч видно, що шкільна дівтора та всі учасники п'єси готові точно, в заповіджений час, виставу починати.

Врешті, привітавши присутніх у залі гостей (о. Тимофій Міненко з родиною з Грімзбі, Онтаріо, голова Українського Робітничого Союзу п. Антін Батюк та організатор УРСюзу п. Дмитро Мерена), керівник Парафіяльної школи п. Юрій Потієнко просить глядачів тихої уваги, і п'єса починається...

Пригоди Різдвяної Зірки автор — Ол. Воронин — описує у формі оповідання діда про те, як давно-давно злі сили позбавили людей радості Різдвяних Свят, укравши Різдвяну Зірку; як визволило її шире бажання сирітки та як спокуси земних багатств придавили ці бажання у Князя та Скупої Багачки. Тема дуже нескладна, але яка вона багата на приклади життєвих обставин, характерів та слабостей людей, краси любови сестричок-зірок, підступних дій Злої Чарівниці і в протизагугі їй — щирого і простого, але такого сильного бажання знедоленої сирітки! Характери — учасники казки, їхня мова і дієві ситуації — все це втримане на доступному для молодих виконавців рівні. Та як зворушливо звучать їхні дитячі голоси, коли вони гарною чистою українською мовою виконують свої ролі!

Місце дії і строї акторів дали можливість декораторові сцени п. Володимирові Квартерукові та „творцям” костюмів — п. Квартерукові і батькам — показати всі свої здібності та при обмеженому бюджеті, часі та місці на нашій малій сцені так гарно вив'язатися із своїх завдань.

Автор, Ол. Воронин, написав цю п'єсу спеціально для наших школярів на Ялинку. Можливо, це було причиною, що ролі були дійсно дуже добре підібрані. Єдину значну зміну довелося зробити, коли виявилось, що на хлоп'ячі ролі не вистачає у школі хлопців, і тому з Багатого Скупаря довелося зробити Скупу Багачку... Ліза Шрамель, в ролі Злої Чарівниці, показала (і то вже не вперше) свої непересічні здібності на сцені і в орудуванні мовою. Різдвяна Зірка — Оленка Потієнко, Добра Чарівниця — Леся Опанащук та три зірки-сестрички — Лена Побивайло, Ліля Опанащук і Ліда Остапчук — гарно виконали свої ролі чистою українською мовою. Ніна Закусило, як Лісовик (для цієї ролі теж не знайшлося хлопця) відзначилася майстерним костюмом і доброю грою. Князь — Василь Потієнко — говорив голосно і певно та виглядав по-княжому. Дружинник — Віктор Закусило, Скупа Багачка — Сузанна Маковська, хлопчик — Ігор Опанащук, гномики — Ліза Маковська, Леся Мельник та Рая Іваненко — всі вони бездоганно вивчили і виконали свої ролі.

Безперечно, найбільше зворушливою була роля дівчинки-сирітки (Надя Остапчук). Коли вона, після деякого вагання, твердо вирішила, що її найбільшим бажанням таки є *щоб було знову Різдво*, багато глядачів мимоволі витирали сльози з очей і відчували, як їх тиснуло в

горлі. Маленька Надя — дуже талановита дівчинка, яка відома нам своїми деклямаціями і танцями — з великим чуттям виконала цю важливу роль.

Автор увів нас у світ пригод Різдвяної Зірки мистецькою вступною сценою, в якій діти (Івась — Василь Рудай, Віра — Дорина Мельник, Галя — Оля Мельник і Джордж — Юрко Закусило) готуються до колядування і розмовляють про те, як би воно було, коли б Різдвяна Зірка колись не появилася на Свят-Вечір. Дівчинка Галя згадує, що дід розказував про такий випадок, і діти відходять, щоб послухати дідового оповідання. Саме в цьому місці відкривається сцена, і глядачі бачать це оповідання в живій грі маленьких артистів.

Постановкою займався п. Юрій Потієнко, а характеристику виконавців виконали Ірина Чмола та її донька Зірка. Багато інших батьків та приятелів нашої молоді допомагали влаштувати це свято для дітей, а діти із своєї сторони дуже ясно показали, як вони старанно вчилися і виконали цю незвичайно гарну п'єсу. Це був їхній доказ вдячності своїм батькам, учителям та приятелям-опікунам.

Подяка належить всім згаданим вище виконавцям і помічникам за їхню працю. А авторові п'єси, мабуть, найбільшою подякою буде успіх дитячої вистави нашої школи. Сподіваємося, це дасть йому бажання працювати над ще багатьма іншими п'єсами для нашої і багатьох інших шкільних громад у майбутньому.

Після п'єси промовляли до зібраних п. Антін Батюк від Українського Робітничого Союзу та голова Батьківського комітету Парафіяльної школи п. Ганя Остапчук.

Виявилось, що Дід-Мороз, який традиційно відвідує кожного року нашу громаду, захворів цього року на „Гонконг флю” і не міг нікуди вирушити з дому на Північному Полюсі. Але про наших дітей він не забув і прислав телеграму, в якій вітав усіх діточок і просив п. Потієнка, щоб замість нього, дарунки дітям роздали Зірки, які брали участь у виставі. Так вони і зробили.

Після роздачі дарунків, дехто з присутніх скористав з багатого буфету, що його приготував, приклавши до того багато праці, Батьківський комітет Парафіяльної школи.

(„Парафіяльне Слово”, 19 січня 1969 р.)

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ ШКОЛИ

Сьогодні, відразу після Божественної Літургії, ми всією громадою посвятимо і відкриємо новозбудовану школу під церквою. Для всіх нас це буде дуже святкова й радісна подія, бо це вперше в історії парафії ми можемо з гордістю сказати, що маємо вже справжню школу, якою й похвалитися перед іншими можна. Не треба вже ділитися класовими кімнатами із збірщиками грошей, не треба буде провадити навчання в старих, зовсім для школи не пристосованих, приміщеннях похилого літами давнього парафіяльного дому. Нова школа — модер-

на, зручна і відповідно устаткована. Думаємо, що і вчитися в ній буде набагато приємніше, ніж це було дотепер.

Щодо самої урочистості, то відбудеться вона так:

Після закінчення Богослужбових відправ, надворі відбудеться посвячення води і молебень. Відтак учителі, батьки, діти і всі присутні парафіяни перейдуть урочистою процесією до шкільного приміщення, і там отець Володимир посвятить усі кімнати зокрема. На день свята школа вже буде цілком готова до вжитку. Це треба завдячувати, насамперед, усім тим, хто працював на будові всієї церковно-шкільної будівлі. В додаток треба згадати також і тих, які минулої суботи, 6 вересня, цілий день присвятили на остаточне упорядкування кімнат та шкільних меблів. Це були: Степан Закусило, Петро Маковський, Анатолій і Ганя Остапчук, Володимир Побивайло і Юрій, Таїса й Василь Потієнко. Разом із ними дуже активно працював також і наш отець настоятель.

Відразу після урочистості посвячення, відбудеться традиційний шкільний пікнік. Батьківський комітет обіцяє, що програма буде не менше цікава, як на минулорічному пікніку. Як звичайно, буде багатий і різноманітний буфет, смачні прохолоджувальні напої й подібне добро. Увесь час гратиме записана на стрічку музика з українських пластинок. Для дітей відбудуватиметься цікава й різноманітна лотерія, при чому напевне всі матимуть змогу щось виграти, бо буде аж 200 різних виграшів! Для дорослих буде своя лотерія, а виграти можна буде вироби українського мистецтва. Обіцяють організатори пікніку, що для дітей будуть ще й всякі розваги. Отож, є для чого прийти! Приходьте ж усі!

Наука в Парафіяльній школі розпочнеться наступної суботи, 20 вересня, о 10-й годині ранку. Просимо прийти своєчасно. Батьки, які ще не записали своїх дітей до школи, повинні прийти трохи раніше, щоб не затримувати навчання.

(„Парафіяльне Слово”, 14 вересня 1969 р.)

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

Для чого вже не використовувано було нашу залю! Була в ній тимчасова церква, відбувались храмові свята, академії, святкові обіди, Загальні збори, засідання Парафіяльної ради, збори Братства, Сестрицтва, Батьківського комітету, забави дорослих, забави молоді, забави дітей, концерти, театральні вистави, літературні вечори, весілля, христини, поминки, українські дівич-вечори і американські „дошки”, покази кінофільмів і навіть (на жаль, досить частенько) суперечки та сварки.

Здається, багато більше вже й придумати тяжко. Але ні — ще не все! Одного дня Юрій і Таїса Потієнки (разом чи кожний окремо — невідомо) прийшли до дуже цікавої ідеї — а чому б не влаштувати в залі мистецьку виставку? Адже в Боффалівській окрузі є кілька

мистців-українців, які напевне раді були б показати свої твори широкому громадянству. А коли так, то чому їх не запросити? З того й почалось. За першою ідеєю прийшла друга: а що коли б цю виставку організував Молодечий гурток при 145-му Відділі Українського Робітничого Союзу, що складається з наших молодих парафіян? Почались переговори. Ідея знайшла блискавичну підтримку і молоді, і мистців. До участі зголосились 4 місцеві художники: Леонід Костюшко, Володимир Квартерук, Григорій Марвін і Аля Мосійчук. З далекого стейту Нью Джерзі прислали свої твори Богдан Божемський і Оксана Шавес. Призначено дату виставки — 17 травня, почалась підготовка. Імпрезу було добре розрекламовано всіма засобами комунікації, про неї заговорили не тільки в парафії, а й поза нею. В останній тиждень перед виставкою участь у ній забажали взяти ще двоє мистців — Зіна Кузняк та Іван Коритко. На щастя, місце для них ще було, і їх прийняли.

Виставка почалась відразу після Божественної Літургії. Відвідувачі заходили до залі, записували свої прізвища до візитної книги, одержували програмки, де було коротко описано головні дані про 6-х первісних учасників (двох останніх, на жаль, уже не вдалося відзначити, бо було занадто пізно). В залі стояли шість рядів столів, на кожному з них поставлено по два ряди картин. Разом було виставлено понад 200 мистецьких творів. Тут було щось для кожного смаку, для кожного уподобання. Твори, виконані найрізноманітнішими засобами мистецтва, на різні теми, різних розмірів і стилів. Як і на більшості сучасних виставок, переважали красиви. Багато з них чудово виконані:

Фрагмент з мистецької виставки 1970 року молодечого гуртка УРС. Зліва направо: п. Юрій Потієнко — опікун гуртка, Оленка Потієнко, Зірка Чмола, п. Антін Батюк — голова УРСоюзу, Ліза Шрамель, Сузанна Маковська, Ліда Остапчук і Леся Опанащук.

Група малярів, які приймали участь у мистецькій виставці 1970 року, організованою молодечим гуртком при 145 відділі УРСюзу. Зліва направо: п.п. Григорій Марвін, Антін Батюк — голова УРСюзу, Леонід Костюшко, Зіна Кузняк і Волод. Квартерук.

біля них можна було довго стояти й ними милуватися. Але особливе зацікавлення й увагу викликали полотна, на яких зображено людей, дії, ідеї, переживання. На жаль, таких було дуже небагато. Чи факт такого зацікавлення „не-красивими” картинами не заохотить наших мистців присвятити свою увагу цій тематиці?

Учасники виставки були присутні від початку до самого кінця. Гості-відвідувачі мали змогу поговорити з авторами мистецьких творів, обмінятися думками, розпитати про те, що їх цікавило, купити картину, яка подобалась їм або замовити подібну або іншу. Серед присутніх відчувалося задоволення й зацікавлення. Слава про виставку пішла так далеко, що на неї приїхали гості навіть з досить далеких околиць. Хто з присутніх хотів відпочити або підкріпитися — до їхніх послуг був різноманітний буфет з прохолоджувальними напоями й кавою. Буфет влаштовано було заходами Молодечого гуртка і родин мистців. Члени Молодечого гуртка брали участь, як упорядчики виставки, провідники й обслуга буфету. І, звичайно, увесь час був присутній і сам організатор виставки, який поклав найбільше праці для її організації — п. Юрій Потієнко з дружиною.

Серед багатьох визначних гостей, що відвідали мистецьку виставку, були голова Українського Робітничого Союзу п. Антін Батюк, який приїхав із Скрентону спеціально, щоб її побачити, а також письменник-гуморист Микола Понеділок.

Без перебільшення скажемо, що виставка була імпрезою надзвичайно цінною і вартісною. Вона принесла задоволення й естетичну насолоду для відвідувачів, досвід і почуття гордості за добре виконану працю для членів Молодечого гуртка, мистцям дала змогу познайомити із своїми творами численних присутніх (було їх там 350-400 осіб) і таким чином зробити собі рекламу та заслужити на признання. Про успіх виставки найкраще може посвідчити те, що кілька відвідувачів, оглянувши картини, питали: „А чи скоро буде нова виставка?”

Усім тим, хто організував, брав участь і відвідав та підтримував цю корисну імпрезу — щира подяка.

(„Парафіяльне Слово”, 24 травня 1970 р.)

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ

Закінчився ще один рік праці Парафіяльної школи. Затишли клясні кімнати, учні заслужено насолоджуються вакаційною свободою, учителі теж відпочивають, але вже напевне готуються до нового шкільного року. Наслідки — глибоко позитивні. Діти, які ходять до школи, навчаються там рідної мови, вивчають різні предмети українознавства, пізнають свою віру, виховуються у своєму оточенні. Більше того — бачимо, що деякі випускники Парафіяльної школи починають уже потроху перебирати на себе обов'язок виховання меншеньких. Наприклад, протягом цього шкільного року Леся Опанащук і Ліза Шрамель виконували (і то дуже успішно) обов'язки асистентів учителів, а Оленка Потієнко і Ліза Шрамель провадили навчання в танцювальній групі школи. Отже — зміна вже є!

Щоб відзначити закінчення шкільного року, 21 червня влаштували традиційне вже свято, що почалося урочистим молебнем у церкві, а закінчилося багатогою програмою в парафіяльній залі. У своїх виступах на святі, о. Настоятель Михайло Павлишин, адміністратор Школи п. Юрій Потієнко, голова Батьківського комітету п. Валентина Маковська та представник Парафіяльної ради п. Володимир Дмитріюк звертали увагу на труднощі, які довелося Школі пережити, на недостатку вчителів, висловлювали подяку батькам і парафіянам за допомогу та співпрацю і побажання найкращих успіхів у майбутньому. Після того кожний учень одержав посвідчення про перехід до вищої кляси. Двоє студенток 6-ї кляси дістали посвідчення про закінчення Парафіяльної школи. Їх особливо привітав п. Ю. Потієнко та щиро побажав їм, щоб не припиняли працювати над собою і не забували школи, де вони провели так багато пам'ятних років. Ці студентки — це Ліда Остапчук і Сузанна Маковська. За традицією, вони мали одержати пропам'ятні медальйони, але тому, що замовлення затрималося в дорозі, їх лише про це повідомлено. (Медальйони вони одержали, але аж через два тижні).

Потім відбулася цікава художня частина, яка складалась із деклямацій, співів вокальної групи молодших учениць, співів „Волошок” —

вокальної групи Молодечого гуртка УРСоюзу, виступу вокального тріо (О. Потієнко, Л. Остапчук і Л. Шрамель) та танцювальної групи з 11 учнів Парафіяльної школи. Свято закінчила Оленка Потієнко „Еспанським танцем” (з програми балетної студії, де вона вчиться). Для того, щоб розважити присутніх батьків і гостей, учні виконали під час своєї програми ще й низку „живих сміховинок” — коротесеньких жартів, що справді викликали щирий сміх і бурхливі оплески виконавцям.

Офіційна і мистецька програма на тому й закінчилась, а присутні перейшли на пікнікову площу, де відразу розпочався перший у цьому році пікнік. На жаль, непривітна погода не дуже сприяла належному його проведенню, а може й декого з парафіян відстрапила, але ті, що прийшли, дуже гарно провели час у цікавому товаристві, мали змогу добре поїсти, відпочити, із знайомими поговорити і порозважатися.

(„Парафіяльне Слово”, 19 липня 1970 р.)

Петро Макуха

ДУМКИ ПРО ПАРАФІЯЛЬНУ ШКОЛУ БУВШОГО ВЧИТЕЛЯ

Свою причетність до школи вважаю цілковитою випадковістю, бо про професійного вчителя маю інше уявлення. Учитель, на мою скромну думку — особа, що провадить навчально-виховну роботу з учнями, має спеціальну педагогічну освіту, вміє передати своїм учням систему знань, умінь і відповідних навичок, як також навчати їх гартувати волю й характер, розвивати переконання.

Цих потрібних для вчителя даних я не мав і тому відмовив Ю. Потієнкові, який у той час, як і багато років, перед тим очолював школу, зайняти вільне місце вчителя.

На цьому б і закінчилась ця справа, якби пані Т. Потієнко не пішла на таку хитрість: спершу вона вговорила мене, звичайно без жодних зобов'язань, провести годину часу в її класі під час навчання. Нічого не підозріваючи, я погодився. Та як же я був здивований, коли вона, зайшовши зі мною до повної учнів класи, попрохала їх встати і привітати нового вчителя. Цей її вчинок мене не образив, оскільки я дійсно зрозумів, що в школі бракувало, принаймні, одного вчителя. Крім того мені сподобалися діти, які на протязі всього уроку з зацікавленням оглядали свого нового вчителя.

Так я приступив до праці з дітьми, з якими до того часу не мав близьких стосунків. Спершу мені не легко було тримати тісний контакт з дітьми, та тут прийшла мені на допомогу моя дружина Анна, яка своїми добрими і вмілими порадами допомогла мені в зближенні з дітьми. Тут слід згадати і про те, що в тих випадках, коли хтось із штатних учителів з тієї чи іншої причини не міг бути в школі, то вона, на прохання Ю. Потієнка, його охоче заміняла. З дітьми вона вміла утримувати відносини. Діти її дуже любили і часто запитували: А коли пані Макуха знов будуть учити?

Учні Парафіяльної школи. Закінчення 1970-71 шкільного року. Сидять зліва направо: п. В. Побивайло — голова Парафіяльної ради, п. Ю. Потієнко — вчитель-адміністратор школи, п. М. Дмитріюк — член Батьківського комітету, п. Т. Потієнко — вчителька, о. М. Павлишин — настоятель-директор школи, п. В. Маковська — голова Батьківського комітету, п. В. Дмитріюк — культурно-освітній референт Парафіяльної ради та п. С. Закусило — член Батьківського комітету.

Важливим фактором у функціонуванні школи була співпраця поміж учителями що не могло не позначитись на якості навчання і виховування дітей. Учням прищеплювалась любов до рідної мови, до своєї Батьківщини, українського Народу, його історії, культури й традицій. Учні школи брали участь у всіх українських національних урочистостях, як декламатори, співаки, танцюристи. Їхні виступи громада сприймала з захопленням. Душею підготовки до таких імпрез була пані Т. Потієнко, а її невтомним помічником — голова Батьківського комітету пані А. Остапчук, яка, між іншим, виявляла максимум ініціативи й уваги до вчителів, як також до школи взагалі.

З приємністю згадую той час і працівників школи, які складали дружний, згуртований колектив, як також учнів того пам'ятного часу. Багато з них стали студентами вищих учбових закладів і разом з тим добрими громадянами і свідомими українцями. В цьому, я вірю, велику роль відіграла школа і її працівники.

На наступний учбовий рік, силами обставин від мене незалежних, я був змушений від школи відійти. Спершу вірилось, що тільки тимчасово, але дійсність продиктувала інше.

Прошли роки. В житті парафії багато дечого змінилось. Змінився і вигляд школи. Намаганням теперішнього настоятеля парафії о. Б. Сенцьо є зібрати і тримати школу на належному рівні. Бажаю успіху! Щастя Боже!

Неоніла Дзюба

1975-76 ТА 76-77 НАВЧАЛЬНІ РОКИ — СПОГАДИ

Два роки провадження Парафіяльної школи в другій половині сімдесятих років, були зворотніми роками, порівнюючи з шкільними роками п'ятдесятих та шістдесятих років. Школярі — це вже молоде покоління народжене в країні нашого поселення — в Америці; батьки дітей — в переважній більшості бувші учні Парафіяльної школи та інших українських шкіл.

З яким жалем можна було зауважити байдужість молодих батьків, котрі, за незначним винятком, вважають, що знання рідної мови та історії країни свого походження — України, не є важливе та що їхні нащадки можуть обійтись лише знанням одної англійської мови. Це фактично вже відійшло в минуле: українська мова нарівні з іншими мовами вже визнана в американських школах та є акредитована. Але в той час відчувалась якась нехоть, не в дітей, а скорше у батьків, привозити своїх дітей до школи. А нераз з огірченням спостерігали учителі та й настоятель парафії, він же директор школи, як, привізши дітей, ніби, щоб їх навчали в школі української мови, матері розмовляли зі своїми діточками англійською мовою!

Так звана „англомовна” кляса була найчисельніша й найрізноманітніша за віком учнів. Це завдавало чимало клопоту й о. Сагайдачно-

му при науці релігії в цій клясі. Розсаджували учнів по рядах за віком, і в такий спосіб учителька Галя Антонішин два роки старалась терпеливо направити те, що фактично занедбали батьки.

Початкову клясу, з порівнюючи добрим знанням української мови, почала і провадила магістер Тамара Андріюк. Як фахівець навчання в початкових клясах та ентузіаст театру і сцени, вона не тільки успішно навчала дітей рідної мови, але й підготовляла учнів усіх кляс до влаштування Різдвяної Ялинки, свята Т. Шевченка, академії С. Петлюри, Свята Матері, а також художньої частини на закінчення шкільного року.

Для улегшення навчання української мови, Тамара Андріюк приготувляла окремі сторінки букваря з малюнками, які особливо цікавили дітей та допомагали в освоєнні мови. Цими листками користувалися всі кляси, а розмножувала їх безкоштовно Тамара Побивайло-Гало, чим заощаджувала шкільні фінанси.

Найстарша кляса була порівнюючи найменше чисельною, навчання українознавства провадила нижче підписана.

Перший рік школи Батьківський комітет очолювала ентузіястка українського шкільництва Галя Царик-Овчаренко. Це був найкращий рік співпраці в школі. Щоб придбати фонди для школи пані Галя організувала продаж печива, миття автомашин та інше. Отець П. Сагайдач-

Випускники Парафіальної школи 1973 року. В першому ряді сидять зліва направо: Ліля Опанащук, Зіна Дмитріюк, Наталя Дмитріюк. Стоять: п. Петро Макуха — вчитель, п. Юрій Потієнко — вчитель-адміністратор, о. д-р Семен Гаюк — настоятель-директор, п. Таїса Потієнко — вчителька та п. Ганна Остапчук — голова Батьківського комітету.

Учні Парафіяльної школи колядують. Допомагають члени Батьківського комітету з головою п. Галиною Овчаренко.

ний з надзвичайною посвятою та любов'ю опікувався школою і підтримував працю учителів.

Члени Батьківського комітету, як Володимир Тупицький, Микола Стеценко, не лише суворо трималися українства зі своїми дітьми, а також брали активну участь у праці Парафіяльної школи, в чому їм допомагали А. Тупицька, Л. Стеценко, М. Швець та інші.

Завдяки старанням секретаря відділу бувшого Робітничого, а тепер Братського Союзу Тимофія Рудая, учні та дошкільна молодь нашої парафії, були обдаровувані святочними подарунками в час Різдва-них Ялинок.

У червні 1976 року вчителі Т. Андріюк, Г. Антонішин та Н. Дзюба брали участь у 5-му з'їзді учителів Парафіяльних шкіл нашої Церкви в м. Філядельфії. Головою з'їзду була обрана Н. Дзюба. На з'їзді, з допомогою інспектора парафіяльного шкільництва п. Боровського була опрацьована докладна нова програма навчання на наступні навчальні роки.

З виїздом двох учителів з Боффало, наперед повідомлений про це директор школи о. П. Сагайдачний та Батьківський комітет пробували продовжувати працю школи, але з причини браку вчителів та у зв'язку з відходом о. Сагайдачного з нашої парафії, наступний навчальний рік не розпочався, а батьки, хоч і чисельно зібрані на заклик нового настоятеля о. Василя Уманця, не спромоглися продовжити працю Парафіяльної школи.

БОФФАЛІВСЬКА „РІДНА ШКОЛА” В РІЗДВЯНОМУ СЕЗОНІ

А ось уже й Водохреща. Після торжественного освячення води в Українській Православній Церкві Св. Тройці в Боффало-Чіктовага, в парафіяльній залі 18 січня ц. р. відбулася Ялинка Парафіяльної школи. Відкриття Ялинки попередила коротким словом голова Батьківського комітету пані Галина Царик-Овчаренко. Настоятель парафії, директор Парафіяльної школи, о. Петро Сагайдачний, з притаманною йому щирістю та сердечністю, складає подяку учителям, Батьківському комітетові, Українському Робітничому Союзові та батькам, які не шкодуючи часу, нераз дуже далеко, возять дітей до Парафіяльної школи.

Ось на сцену сміливо крокує учень третьої класи Павло Стеценко і деклямує вірш „Добрий вечір” Н. Калюжної. Добрий з Павла декламатор, мова в нього українська чиста, полтавська, така яку передали своїм внукам дідусь та бабуся. Барто, щоб прийшли послухати ті, які бояться, що їх діти будуть змішувати дві мови, вивчаючи нарівні українську мову з англійською.

Вірш „Різдвяна Зірка” — деклямують сестри Ліза та Наталка Перез. Це чудові, завзяті дівчатка, які з великою охотою вивчають українську мову, хоча самі походять з мішаного подружжя, але молода їх мати вціплює їм любов до України, котрої вона і сама не бачила.

Багато було добрих виконавців, котрими вдало провадила магістер Тамара Андріюк, хоч вони перший раз на сцені, а більшість з них перший рік в українській Парафіяльній школі.

Успіх, моральний як і фінансовий на утримання Парафіяльної школи треба завдячувати Українській радіо-програмі Василя Шарвана, який безінтересовно на протязі 25-ти років, нераз тижнями день-у-день оголошує та пропагує працю українських шкіл на терені Боффало та Канадського прикордоння.

Так як і в попередні роки, так і цього року Український Робітничий Союз прийшов з допомогою Батьківському комітетові Парафіяльної школи, пожертвувавши 100 дол. на подарунки, які заготовили члени Батьківського комітету — Володимир Тупицький і Ганя Швець при допомозі матерів шкільної молоді.

Щира подяка Українському Робітничому Союзові від усіх тих, які одержали подарунки від традиційного українського Діда Мороза, якого бездоганно заступав п. Олександр Ткачук.

Неоніла Дзюба

(„Народна Воля”, 12 лютого 1976 р.)

РІЗДВЯНА ЯЛИНКА В БОФФАЛО

Сніг... сніг... сніг... Давно не мало місто Боффало, Н.Й., такої сніжної і холодної зими, але як тепло та привітно є в залі Української Православної Громади! — Це ж сьогодні 9 січня, після Служби Божої дівтора Парафіяльної школи з нетерпінням очікує, щоб продемонструвати на сцені те, що вона приготувала на протязі місяців.

Батьки та прихильники Парафіяльної школи засіли за сніданок, приготований Батьківським комітетом. Скільки смачного печива понесли матері учнів! Та все біда з дістою..., а там медівники і пампушки та печиво з різномірною начинкою.

О год. 1-ій по полудні о. настоятель П. Сагайдачний просить присутніх зайняти місця; на сцені чудово прикрашена ялинка. Програму розпочинає танцювальний гурток під проводом пані Л. Стеценко, виконавши декілька українських народних танців.

Далі слідує інсценізація Л. Храпливої „Святий Вечір”. На сцені, крім згаданої вже ялинки, вертеп, стіл прибраний до Святої вечері, за столом бабуса (ролю виконує учителька Т. Андріюк) докінчує приготування до вечері, діти виглядають за першою зіркою: — Івась (Павло Стеценко), Оленка (Таня Овчаренко), Андрійко (Андрій Швець), Юрчик (Петрусь Михайленко).

Мати (Ліда Стеценко) розставляє посуд, обтрушуючись від снігу, заходить батько (Тамара Побивайло-Гало) та оповідає, що вже й худоба нагодована. Свою роль Тамара виконує прекрасно. Прикро, що не найшовся серед нашої громади хлопець для цієї ролі. Де ж наші хлопці?

„Срібна Зірка” (Наталка Тупицька), „Сніжинка” (Лариса Гало), в чудових костюмах, були прикрасою сцени. „Ведмедик” (Андрій Андріюк) добре насмішив не тільки ровесників, але й дорослих. Добре виконав роль паяцка Віктор Стеценко. „Вояки” — Олександр та Дмитро Петковські — хто б повірив, що ці енергійні брати прийшли два роки тому до Парафіяльної школи без жодного знання української мови! — Петрусь Михайленко з групою колядників колядою закінчив Різдвяну виставу. Наймолодший учасник вистави, учень першої класи, чотирирічний Петрусь Михайленко, виконуючи свою роль, заснув міцним сном під ялинкою, можливо, що йому снились ангели й сніжинки там далеко в незнайомому йому краю — в Україні, але звичай наші та рідну мову йому молоді батьки вже тепер прививають.

І на кінець остання точка програми — роздача подарунків. Так як і багато попередніх років, так і цього року, Робітничий Союз щедро наповнив торбинки дітям цукерками, яблуками, горішками та різними забавками, за що цій установі і його секретареві п. Т. Рудай належить щира подяка не лише від малих, але й від уже студентів, котрі за старою звичкою, не відмовляються від подарунків.

Неоніла Дзюба

(„Свобода”, 27 січня 1977 р.)

1980 - 81 ШКІЛЬНИЙ РІК

І так Парафіяльна школа існує і діє вже 30 років! Великий це шматок часу, бо оце вже друге покоління виховується і навчається в нашій Парафіяльній школі. Бувші учні перебирають у свої руки керівні становища в парафії.

Після деякої перерви Парафіяльна школа відновила свою діяльність, коли до нас прибули молоді, енергійні та повні запалу до праці з нашими дітьми й молоддю — о. Богдан і добродійка Катерина Сенцьо. Завдяки їм знову почали відбуватися гарні шкільні імпрези на нашій сцені, про які надруковано в „Православнову Слові”.

Парафіяльна школа при Церкві Св. Тройці в Чіктовага живе й росте нашій громаді на користь і на радість!

РІЗДВЯНА ЗУСТРІЧ І ШКІЛЬНА ЯЛИНКА В ПАРАФІЇ СВ. ТРОЙЦІ В ЧІКТОВАГА, Н.І.

11 січня 1981 р. в Парафії Св. Тройці в Чіктовага, Н.І., відбулася дуже мила, родинна імпреза. Відразу після Служби Божої всі присутні в церкві парафіяни перейшли до парафіяльної залі, де наші молоді мами з Батьківського комітету приготували обід з традиційними, різдвяними стравами. Збоку, перед сценою, велика, гарно прикрашена та освітлена ялинка надавала різдвяного настрою.

Дуже змістовне вступне слово про значення наших різдвяних традицій і звичаїв, збереження їх у сьогоднішні часи та передання їх на-

Різдвяна зустріч і шкільна ялинка 1981 року. Настоятель о. Богдан Сенцьо і добродійка з учасниками вистави “Пригоди Різдвяних забавок”.

шій молоді та дітям сказав інж. Володимир Дмитріюк. Отець Богдан Сенцьо поблагословив святочну трапезу.

Після обіду, церковний хор під керівництвом диригента п. Л. Царика проспівав декілька колядок. А коли відкрилася на сцені завіса, всі присутні в залі мали нагоду пережити гарні хвилини, може вертаючись споминами і в свої молодечі та дитячі роки. Учні Парафіяльної школи навчання релігії під керівництвом енергійної добродійки Катерини Сенцьо виконали виставу „Пригоди Різдвяних Забавок”. Всі учні добре вивчили свої ролі та гарно їх виконали. На закінчення вистави Св. Миколай роздав усім чемним дітям подарунки.

У виставі брали участь: Св. Миколай — Андрій Дмитріюк, декламатор — Віктор Стеценко, балерина та снігова королівна — Катруся Пистрак, книжечка — Наталка Тупицька, пілотик — Андрій Швець, паяци — Михась Михайленко та Івась Стеценко, котик — Петрусь Михайленко, ведмедик — Володя Тупицький, зайчик — Петрусь Тютюнник, сніжинки — Аня Сенцьо, Тамара Тютюнник, Андрія Олійник, Катруся Бучинська та Ніколь Гері.

Зіна Дмитріюк підготувала танець сніжинок, Наталя Дмитріюк — спів. Декорації сцени проєктував і майстерно виконав п. Володимир Квартерук. Костюми „Забавок” пошили мами.

Пан Юрій Потієнко висловив щиру подяку від Парафіяльної ради о. настоятелеві Богданові Сенцьо та добродійці, всім учителям Парафіяльної школи, учням-виконавцям за їхню працю при постанові вистави, паням з Батьківського комітету на чолі з п. Мирославою Дмитріюк за смачний обід та всім гостям і парафіянам за присутність.

Пані, які працювали в кухні: М. Бучинська, В. Гері, М. Дмитріюк, В. Матух, Г. Михайленко, К. Олійник, В. Опанащук, Л. Опанащук, А. Пистрак, добродійка К. Сенцьо, Л. Стеценко та А. Швець.

Наші невтомні о. Богдан і добродійка є великим надбанням в нашій парафії Св. Тройці. Відколи вони прибули до нас, життя в парафії значно оживилося, особливо активність у Парафіяльній школі. Школа відбула вже декілька успішних імпрез минулого року, а тепер пригтовляється до відзначення Шевченкових роковин.

З великою подякою бажаємо дальших успіхів у праці для добра нашої парафії. Щастя Боже!

Таїса Потієнко

(„Українське Православне Слово”, березень 1981 р.)

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В БОФФАЛО-ЧІКТОВАГА, Н.Й.

15 березня 1981 р. в просторій парафіяльній залі відбулося свято в честь Тараса Шевченка. До нашої Парафіяльної школи приєдналися учні Рідної школи і спільною програмою відзначили роковини нашого славного Поета — Пророка Тараса Шевченка.

Програма була дуже багата і різноманітна. Почалася відспіванням „Заповіту” у виконанні всіх дітей. Монтаж про життя Т. Шевченка

Члени вокальної групи "Троянди" при Парафіяльній школі. Зліва направо: Л. Остапчук, Л. Опанащук, С. Маковська, О. Потієнко, п. М. Лисак — учителька і музичний керівник, Л. Шрамель, Н. Гончар, О. Мельник та Н. Закусило. 1968 рік.

„Шлях до слави” дуже гарно виконали учні Парафіяльної школи (А. Дмитріюк, П. Михайленко, К. Пистрак, В. Стеценко, Н. Тупицька, П. Тютюнник та А. Швець); пісні „Садок вишневий”, „Тече вода з під явора”, „Поклін тобі, Тарасе” та „Мово рідна, слово рідне” — учні Рідної школи від садочка до 4-ої класи при фортепіановому супроводі вчительки п. Олі Чмоли. Учні 5, 6 та 7-ої класи деклямували вірші „Мені тринадцятий минало”, „Зоре моя вечірняя”, „Кобзар”. 10-а класа Рідної школи — уривки з поеми „Гайдамаки”. Учні читали свої уривки дуже добре. Катруся Пистрак, учениця Парафіяльної школи, відіграла на фортепіані декілька українських мелодій. Останньою точкою програми була інсценізація „Перебендя” у виконанні всіх учнів Парафіяльної школи. Головні ролі виконували: кобзар — Андрій Дмитріюк, проводир — Віктор Стеценко, дівчата — Катруся Пистрак та Наталка Тупицька. На сцені — вулиця українського села. Плотик з глечиками на ньому, чудові соняшники та мальви, мов живі цвітуть. Дівчата і хлопці чекають у піднесенні на прихід Кобзаря — Перебенді... Всі учні дуже добре виконали свої ролі. Прекрасний був сам Перебендя, чудово загримований, справжній старенький дід — кобзар. Скінчилася інсценізація, поволі закривалася завіса під звуки бандури і спів усіх виконавців „Думи мої, думи мої”... У вщерть заповненій залі загриміли оплески.

Чудово діти, чудово! Гарно вшанували ви пам'ять Батька Тараса! Серця наші раділи, коли дивилися ми на цей наш цвіт України — наших дітей, які, хоч народилися і виховуються далеко від Батьківщини, такою гарною українською мовою виконали всі точки програми. За це належить ся щира подяка батькам і вчителям.

На закінчення свята всі діти і присутні проспівали наш національний гімн „Ще не вмерла Україна”. Пані Надія Пікас, директор Рідної школи, висловила подяку о. Настоятелю Богданові Сенцю та Батьківському комітетові Парафіяльної школи за те, що дозволили спільно відзначити Шевченкові роковини. Заключне слово до дітей і присутніх сказав о. Богдан Сенцю.

Інсценізацію „Перебендя” підготувала наша невтомна добродійка Катерина Сенцю. Чудові декорації виконав відомий декоратор п. Володимир Квартерук. Спів і гру на бандурі підготувала талановита бандуристка-інструкторка Наталя Дмитріюк. Смачний обід з традиційними українськими стравами — борщем і варениками — приготували мами з Батьківського комітету Парафіяльної школи.

Усім, хто причинився до успіху нашого спільного свята, належить ся щира подяка.

Таїса Потієнко

(„Українське Православне Слово”, травень 1981 р.)

Учні Парафіяльної школи виступають на святі Тараса Шевченка. Зліва направо: Зіна Дмитріюк, Рая Іваненко, Ліля Опанащук, Ліза Маковська, Лена Побивайло, Ліза Іваненко, Наталя Дмитріюк та Надя Остапчук.

Учні Парафіївської школи з настоятелем о. Б. Сенцьо, вчителями і батьками. 1981 рік.

ВЧИТЕЛІ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ В РОКАХ 1951 - 1981 (У приблизному порядку років учителювання)

Петро Чуйко, Галина Біровець, Любов Литваківська, проф. Ольга Левицька, Олександр Воронин, Людмила Козьмич, Михайло Павлишин, Василь Потішко, Євген Филипів, Дмитро і Анна Крих, Віра Бідна, Олексій Воронин, Ольга Кошук, Марія Борисенко, Тамара Куява, проф. Олекса Стефанович, Людмила Гайдар, Марія Лисак, Юрій і Таїса Потієнко, Ірина Закусило, Мирослава Дмитріюк, Ліза Шрамель, Оленка Потієнко, Петро Макуха, Тамара Андріюк, Неоніла Дзюба, Галина Антонішин, Марія Седлярчук, Ліда Стеценко, Ганна Тютюнник, Лариса Лящук, Катерина Сенцьо.

АСИСТЕНТИ ВЧИТЕЛІВ:

Леся Опанащук, Сузанна Маковська.

ГОЛОВИ БАТЬКІВСЬКИХ КОМІТЕТІВ 1951 - 1981 (У приблизному порядку років головування)

Олекса Матух, Леонід Царик, Юрій Козак, Гаврило Парнюк, Олександр Матвійчук, Іван Андріюк, Юрій Потієнко, Людмила Опанащук, Олена Гончар, Ганна Остапчук, Валентина Маковська, Андрій Вітик, Галина Овчаренко, Микола Стеценко, Мирослава Дмитріюк, А. Тютюнник.

Шкільний пікнік 1968 року. Солістка Надя Остапчук. Серед зацікавлених глядачів стоїть (у центрі) керівник танцювальної групи п. Євген Филипів.

СТАН ПАРАФІЇ В ЮВІЛЕЙНОМУ 1981 РОЦІ

В 1981 році парафія Св. Тройці має 115 родин, що разом нараховують 278 членів. Громада є власником маєтку розташованого на приблизно шістьох акрах площі, що складається з церковного будинку з приміщенням для школи, житлового будинку для настоятеля, залі для імпрез і прийнять на близько 500 осіб, гаражу для авта і господарського приладдя, площі для паркування авт та пікнікової/спортової площі з будиночком для буфету.

Причет церкви: Настоятель о. Богдан Сенцьо, дяк-диригент: п. Леонід Царик.

Керівні органи парафії в ювілейному 1981 році вибрані в такому складі: Парафіяльна рада: Володимир Побивайло — голова, Максим Петручок — заступник, Андрій Опанащук — рекордовий секретар, Таїса Потієнко — секретар кореспонденції, Ярослав Худий — фінансовий секретар, Тимофій Рудай — скарбник, Юрій Потієнко — культурно-освітній референт, Іван Нестеренко — господарчий референт, Петро Маковський, Олексій Іващенко та Йосип Бучинський — члени господарської референтури, Сергій Андрійчук — запасовий член, Григорій Гержан — церковний староста. Рада тростистів: Михайло Різун — голова, Андрій Вітик, Григорій Марвін, Петро Лобур, Ярослав Худий — члени. Парафіяльний суд: Володимир Дзюба — голова, Андрій Бульба, Олександр Супрунович — члени. Контрольна комісія: Микола Лисенко — голова, Петро Макуха, Володимир Усик — члени. Управа церковного хору: Дмитро Опанащук — голова, Таїса Потієнко — заступник, Лариса Лящук — секретар, Катерина Вітик — скарбник. Управа сестрицтва ім. св. кн. Ольги: Уляна Петручок — голова, Ніна Лисенко — заступник голови, Лариса Лящук — секретар, Валентина Маковська та Анна Нестеренко — господарські референти, Неоніла Дзюба — скарбник, Надія Лобур — заступник скарбника, Єва Козенко — референт суспільної опіки. Контрольна комісія і культурно-освітні референти: Анастасія Неліпа, Таїса Потієнко, Ірина Чмола. Запасові члени управи: Євдокія Борідько, Надія Різун, Марія Нечипорук.

Управа братства ім. св. Ап. Андрія Первозванного: Михайло Різун — голова, Олександр Супрунович — заступник голови, Ярослав Худий і Леонід Царик — секретарі, Тимофій Рудай — скарбник, Андрій Козенко і Петро Маковський — члени.

Парафіяльна школа: о. Богдан Сенцьо — директор, добродійка Катерина Сенцьо, Лариса Лящук, Наталія Дмитріюк — учителі.

Батьківський комітет: управа 1980/81 р. в складі М. Дмитріюк — голова, П. Тютюнник — скарбник, В. Гері, Є. Михайленко — члени. Управа на 1981/82 рік вибрана в складі: А. Тютюнник — голова, В. Гері — заступник, Д. Андрійчук — скарбник, А. Швець, Л. Стеценко — члени.

Комітет бінго, який провадить від 1981 р. успішну працю придбання фондів для парафії, діє в такому складі: Петро Тютюнник — голо-

Члени обслуги білго — 1981 р. Перший ряд: п.п. Тимофій Рудай, Дорін Андрійчук, Володимир Тупицький, Микола Гайдай, Михайло Різун, Надія Різун, Євдокія Борідько, Валентина Опанащук, Василь Двигун. Другий ряд: Микола Андрійчук, Іван Рішко, Петро Процик, Петро Бідний, Григорій Марвін, Ігор Матух, Андрій Опанащук, Андрій Вітик, Василь Опанащук. Сидить посередині організатор і керівник п. Петро Тютюнник.

ва, Володимир Тупицький — секретар, Віктор Бублик — скарбник, Валентина Опанащук — скарбник. Члени комітету: Володимир Тупицький, Микола Швець, Анна Швець, Петро Бідний, Ніна Бідна, Оксана Бідна, Микола Андрійчук, Дорін Андрійчук, Андрій Опанащук, Валентина Опанащук, Петро Тютюнник, Анна Тютюнник, Григорій Марвін, Віктор Бублик, Іван Рішко, Григорій Лобур, Василь Опанащук, Андрій Вітик, Катерина Вітик, Андрій Вітик (молодший), Тереза Вітик, Петро Процик, Діана Процик, Валентина Гері, Анатолій Петручок, Іван Бучинський, Ігор Матух, Микола Гайдай, Михайло Різун, Василь Двигун.

Для вшанування 30-літнього Ювілею діють при управі:

а) Ювілейний комітет у складі: о. Б. Сенцьо, М. Петручок — голова, А. Опанащук, В. Дмитріук, Ю. Потієнко, В. Побивайло, О. Іващенко, Л. Лящук, В. Гері, Т. Потієнко.

б) Видавнича колегія Ювілейної книги в складі: о. Богдан Сенцьо, Володимир Побивайло, Таїса Потієнко, Володимир Дмитріук, Олег Воронин, Юрій Потієнко.

Парафіяльна рада 1981 року та виконні органи. Сидять зліва направо: п.п. Михайло Різун — голова тростистів, Тимофій Рудай — скарбник, Таїса Потієнко — секретар кореспонденції, Максим Петручок — заступник голови Парафіяльної ради, о. Богдан Сенцьо — настоятель, Володимир Побивайло — голова Пар. ради, М. Лисенко — контрольна комісія, Г. Гержан — церковний староста. Другий ряд: п.п. Семен Нечипорук — член Пар. суду, Іван Нестеренко — господарський референт, Олекса Івашенко — член господарської референтури, Петро Маковський — член господарської референтури, Йосип Бучинський — член господарської референтури, Андрій Бульба — Пар. суд, Володимир Дзюба — Пар. суд. Третій ряд: п.п. Андрій Опанащук — рекордовий секретар, Петро Лобур — член ради тростистів, Юрій Потієнко — культ.-освіт. реф.

Церковний хор 1981 року. Перший ряд зліва направо: п.п. Ірина Чмола, Настя Неліпа, Мирослава Дмитріюк, Таїса Потієнко, Ліда Стеценко, Наталка Тупицька, о. Богдан Сенцьо — настоятель, Аня Сенцьо, Надія Лобур, Лариса Ляшук, Уляна Петручок, Валентина Маковська та Ніна Лисенко. Другий ряд, зліва направо: Іван Рішко, Дмитро Опанашук, Михайло Шумський, Леонід Царик — диригент, Петро Маковський, Микола Швець. Третій ряд зліва направо: Максим Петручок, Михайло Різун та Андрій Опанашук.

ЧЛЕНИ ГРОМАДИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК:

Віра Іванко, Акилина Шуйко, Іван Сидорович, Лідія Рудай, Анастасія Бобринська, Віктор Пономаренко, Віра Приходченко, Іван Денисенко, Емма Огарок, Іван Корноухов, Василь Ковалевський, Степан Гайдаш, Архип Шаповал, Микола Гулаків, Юстина Кравець, Максим Гавриленко, Юрій Козак, Митрофан Пушкелін, Омелян Гаврилук, Євдокія Захарченко, Дмитро Крих, Іван Стасенко, Степан Кольчів, Павло Чернявський, Іван Присяжний, Анастасія Хухря, свящ. ієрей Леонтій Квартерук, Марія Овчаренко, Дмитро Іванко, о. Митрофорний Прот. Микола Лящук, Анна Креср, Ольга Левицька, Олексій Воронин, Текля Мацюк, Марія Конопій, Марія Роляк, Василь Гержан, Ліна Пистрак, Константин Гладкий, Єфим Онофрейчук, Василь Бовкун, Микола Гладков, Микола Бублик, Василь Брегеда, Олександра Любарівська, Олекса Стефанович, Іван Опанащук, Іван Конопій, Михайло Коростій, Володимир Филипів, Ірина Закусило, Леонід Єрмолаєв, Михайло Креср, Олексій Богомол, Михайло Хухря, Григорій Овчаренко, Ольга Негребецька, Анна Ващенко, Семен Веремчук, Марія Лавринович, Катерина Веремчук, Матрона Гайдаш, Михайло Кириленко, Ніна Панченко, Євгенія Шумська, Михайло Пономаренко, Іван Панченко, Василь Дмитріюк, Іван Кашпуренко, Галина Різун, Ольга Присяжна, Раїса Колін, Олександр Бобринський, Петро Квартерук, Гаврило Парнюк, Володимир Герасименко, Іван Гнойовий, Володимир Горонович, Микола Непокровєв, Данило Поломарчук, Галина Потішко, Полікарп Бульба, Марія Бульба, Йосип Райнога, Олексій Матух, Зіна Халупка, Євдоким Заяць, Олександра Коростій, Анна Кузьменко, Анна Тупицька, Андрій Бардаш, Марія Лисак, Іван Бутко, Сергій Андрійчук, Борис Рудай, Іван Гайдай, Федір Різун.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

ЗАМІСТЬ НЕВ'ЯНУЧОГО ВІНКА
НА НЕВІДОМУ МОГИЛУ

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ

Ю Р І Я Л Я Щ У К А

НЕЗЛОМНОГО ВОЇНА

У П А

І ВІРНОГО СИНА
МНОГОСТРАДАЛЬНОЇ
ХОЛМСЬКОЇ ЗЕМЛІ

ПОЖЕРТВИ НА ВИДАННЯ ЮВІЛЕЙНОЇ КНИГИ ЗЛОЖИЛИ

ТАКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОСОБИ:

Сестрицтво		Потієнко Василь	25.00
ім. св. кн. Ольги	\$1,000.00	Потужний Микола	25.00
Братство		Чмола Тарас	25.00
ім. св. Ап. Андрія	1,000.00	Гриневич Микола і Лідія	20.00
Батьківський комітет		Козьмич Іван і Людмила	20.00
Парафіяльної школи	250.00	Кравець Софія	20.00
Бульба Андрій	100.00	Лисенко Микола	20.00
Воронин Олег	100.00	Матух Ігор і Валентина	20.00
Лобур Петро	100.00	Пришляк Теодозій і Галина	20.00
Петручок Максим	100.00	Нечипорук Семен	15.00
Побивайло Володимир	100.00	Пушкелін Валентина	15.00
Макуха Петро і Анна	50.00	Гержан Григорій	10.00
Потієнко Юрій і Таїса	50.00	Івахів Леся	10.00
Шумський Михайло	50.00	Неліпа Микола	10.00
Дмитріюк Александра	25.00	Опанащук Дмитро	10.00
Дмитріюк Вол. і Мирослава	25.00	Стеценко Іван	10.00
Козенко Андрій і Єва	25.00	Таран Олександр	10.00
Маковський Петро	25.00	Швець Микола, старший	10.00
Матух Марія	25.00	Бутко Марія	5.00
Олійник Валерій	25.00	Тютюнник Олена	5.00
Олійник Олександр	25.00	Худий Ярослав	5.00

Всім жертводавцям сердечну подяку за допомогу складає

ВИДАВНИЧА КОЛЕГІЯ

Настоятель Церкви Св. Троиці о. Богдан Сенцьо в оточенні своїх парафіян в 1981 році.

Емблема Ювілейного року

Парафіяльна зала Церкви Св. Тройці.

Блаженнішого Владику Митрополита Мстислава, отця Настоятеля, Парафіяльну раду, Братство, Хор, Батьківський комітет, Ювілейний комітет, Видавничу колегію і всіх Парафіян вітаємо з *Тридцятилітнім ювілеєм* Церкви Св. Тройці в Чіктовага. Нехай Господь поблагословить нашу тридцятилітню працю для добра нашої рідної Православної Церкви і подасть сили продовжувати її на майбутнє.

За Управу Сестрицтва

Уляна Петручок, голова

Братство ім. Апостола Андрія Первозванного при Церкві Св. Тройці сердечно вітає Українську Автокефальну Православну Парафію в Боффало-Чіктовага

з

Т Р И Д Ц Я Т И Р І Ч Ч Я М .

Спільно дякуємо Всевишньому за всі досягнення парафії на протязі тридцяти років та бажаємо всього найкращого на майбутнє!

Управа Братства:

М. Різун — голова, О. Супрунович — заступник голови,
Я. Худий і Л. Царик — секретарі, Т. Рудай — скарбник,
А. Козенко та П. Маковський — члени.

Управа і члени Батьківського комітету Парафіяльної школи УПЦ Св. Тройці в Боффало прилучаються до відзначення 30-літнього ювілею Парафії та висловлюють тверду віру в дальшу успішну працю в ділянці навчання і виховання дітей та молоді нашої громади. Молимо Всевишнього, щоб допомагав нам виконати велике завдання опіки над нашими дітьми та дав усім нам зрозуміння потреби продовжувати релігійну і національну освіту на славу Богу, на користь нашої Батьківщини і для багатства душевного майбутніх поколінь.

За Батьківський комітет

Мирослава Дмитріюк, голова

Відділ Ради Прихильників Української Народньої Республіки в м. Боффало щиро вітає Парафію Української Православної Церкви Св. Тройці в Боффало-Чіктовага з тридцятою річницею її творчого життя.

Більшість членів нашого Відділу належить саме до цієї Парафії, яка на протязі всього свого тридцятилітнього існування морально та матеріально допомагала в праці нашого Товариства, за що, в імені членства, складаємо при цій нагоді настоятелям, управам та всім парафіянам щиро-сердечне спасибі!

Наша спільна мета, будучи у вільному світі, щиро молитись за кращу долю нашого Народу та діяти у напрямі допомоги нашій Батьківщині відновити Українську Народню Республіку.

Боже нам допоможи!

Управа:

В. Дзюба — голова, Л. Царик — заст. голови,
М. Петручок — скарбник, П. Макуха — секретар,
Семен Нечипорук — член.

В тридцятилітній ювілей парафії Св. Тройці в Боффало наші святочні імпрези, бенкет, відзнаки-жетони і ця ювілейна книга відзеркалюють працю ювілейного комітету і видавничої колегії для підкреслення довголітніх трудів нашої громади від 1951 р. Наші молитви вдячності Всевишньому за опіку в минулому сполучаються з гарячими благаннями про милості для нашої громади в майбутніх роках.

Дай Боже щасливих і многих літ нашому Настоятелю, керівним органам, учителям, Сестрицтву, Братству, Батьківському комітетові, Комітетові бінго, Хорові і всім Парафіянам.

Просимо нашого Первоієрарха Блаженнішого Митрополита Мстислава прийняти подяку за батьківську опіку та благословення на працю в майбутньому для добра Церкви і нашого народу.

А майбутньому ювілейному комітетові для відзначення 50-ліття парафії в 2001 році бажаємо такої гарної співпраці і допомоги від парафіян, яку з вдячністю прийняли ми цього Р.Б. 1981.

Ювілейний комітет і Видавнича колегія

З М І С Т

Лист Блаженнішого Митрополита Мстислава	7
Від Видавничої Колегії	9
Слово отця Настоятеля	11
Історичний перегляд Парафії	
Розділ I: 30 років праці чи існування	13
Розділ II: Перші п'ять років	15
Розділ III: Підготовка до перелету	21
Розділ IV: Розбудова маєтку	30
Розділ V: Човен життя пливе	58
Розділ VI: Куди грядеш?	60
Парафіяльні видання в 1951-1981 роках	62
О. Воронин: Наша Церква — перший друкований орган парафії	63
Братство ім. св. Андрія Первозванного	66
Кілька думок про працю сестрицтва	67
Парафіяльна школа	
Т. Потієнко: Перші роки	73
Л. Козьмич: Спогад	75
Ю. Потієнко: 1965-1966 навчальний рік	75
Т. Потієнко: Роки розквіту і розбудови	76
П. Макуха: Думки про Парафіяльну школу бувшого вчителя	102
Н. Дзюба: 1975-76 та 76-77 навчальні роки — спогади	104
1980-81 шкільний рік	109
Вчителі, асистенти і голови Батьківських Комітетів 1951-1981 рр.	114
Стан Парафії в ювілейному 1981 році	115
Члени громади, що відійшли на вічний спочинок	119
Замість нев'янучого вінка	120
Пожертви на видання Ювілейної книги	121
Привіти	124

